

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNA FIRMA W TUW-ie”

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
TUW

KARTA INFORMACYJNA ^{*)}

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA “BEZPIECZNA FIRMA W TUW-IE”

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 11 ust. 1 – 3, § 15, § 16, § 17, § 18, § 20, § 22, § 23, § 24, § 26, § 28, § 29, § 30, § 32, § 33, § 34, § 35, § 36, § 38, § 39, § 40, § 41, § 42, § 44, § 45, § 46, § 47, § 48, § 50, § 51, § 52 ust. 1 i 4, § 53, § 54, § 56 ust. 1 i 3, § 58, § 59, § 60, § 61, § 62 ust. 2, § 63, § 65, § 66, § 67, § 68, § 70 ust. 1, 3, 4, § 71, § 72, § 74 ust. 1 – 3, 6 – 10, 12, Załącznik nr 1, Klauzula nr 1, Klauzula nr 2 ust. 1 – 3, 10, Klauzula nr 3 ust. 1 – 3, Klauzula nr 4 ust. 1 – 4, 6, Klauzula nr 5 ust. 1, 2, 4, Klauzula nr 6 ust. 1, 2, 4, Klauzula nr 7 ust. 1 – 3, 5, Klauzula nr 8 ust. 1, 2, 4, 5, Klauzula nr 9 ust. 1, 2, 4, 5, Klauzula nr 10 ust. 1, 2, 4, 5, 7, Klauzula nr 11 ust. 1, 3, Klauzula nr 12 ust. 1, 2, Klauzula nr 13 ust. 1, Klauzula nr 14 ust. 1, Klauzula nr 15 ust. 1, Klauzula nr 16 ust. 1, 2, Klauzula nr 17 ust. 1, 2, Klauzula nr 18 ust. 1, 2, 3, Klauzula nr 19 ust. 1, Klauzula nr 20 ust. 1, 2, Klauzula nr 21 ust. 1, 2, Klauzula nr 22 ust. 1, 2, 3, Klauzula nr 23 ust. 1, Klauzula nr 24 ust. 1, 2, Klauzula nr 25 ust. 1, 2, Klauzula nr 26 ust. 1, 2, 4, 5,

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 4, § 5 ust 3, § 9 ust. 6, § 10 ust. 7 i 9, § 17, § 18 ust. 2, 4, 5, § 19, § 20 ust. 3, 4, 6–9, § 22 ust. 3, § 23, § 24 ust. 3–5, § 25, § 26 ust. 3, § 27 ust. 3, 4, § 29, § 31, § 34 ust. 4–7, § 35, § 36 ust. 1, 3–5, § 37, § 38, § 42 ust. 3, § 43, § 46 ust. 2–5, § 47, § 48 ust. 1–4, § 49, § 50, § 51 ust. 2–4, § 52 ust. 2, 3, § 53, § 54 ust. 2–5, § 55, § 56 ust. 2, § 63, § 64, § 67, § 68 ust. 1–5, § 69, § 72 ust. 3–8, § 73, § 74 ust. 1–9, Załącznik nr 1 Klauzula nr 1 ust. 3, Klauzula nr 2 ust. 4–11, Klauzula nr 3 ust. 2–5, Klauzula nr 4 ust. 5–9, Klauzula nr 5 ust. 2–7, Klauzula nr 6 ust. 3, 5–7, Klauzula nr 7 ust. 4, 6–8, Klauzula nr 8 ust. 3–8, Klauzula nr 9 ust. 3–8, Klauzula nr 10 ust. 3–12, Klauzula nr 11 ust. 3–7, Klauzula nr 12 ust. 3–6, Klauzula nr 13 ust. 2–6, Klauzula nr 14 ust. 2–6, Klauzula nr 15 ust. 2–6, Klauzula nr 16 ust. 3–7, Klauzula nr 17 ust. 3–7, Klauzula nr 18 ust. 4–8, Klauzula nr 19 ust. 3–6, Klauzula nr 20 ust. 3–6, Klauzula nr 21 ust. 6–10, Klauzula nr 22 ust. 3–9, Klauzula nr 23 ust. 2, 3, Klauzula nr 24 ust. 3, 4, Klauzula nr 25 ust. 3–6, Klauzula nr 26 ust. 3.

*) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	5
§ 1 Postanowienia ogólne	5
§ 2 Definicje	5
§ 3 Przedmiot umowy ubezpieczenia	9
§ 4 Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia	9
§ 5 Zawarcie umowy ubezpieczenia	9
§ 6 Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	9
§ 7 Składka ubezpieczeniowa	10
§ 8 Obowiązki Towarzystwa	10
§ 9 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego	11
§ 10 Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego	11
§ 11 Wypłata odszkodowania	12
§ 12 Roszczenia regresowe	12
§ 13 Rozpatrywanie reklamacji	12
§ 14 Rozwiązywanie sporów	13
ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH	13
§ 15 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	13
§ 16 Zakres ubezpieczenia	13
§ 17 Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy	13
§ 18 Suma ubezpieczenia	14
§ 19 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	15
§ 20 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	16
ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW, LOKALI I BUDOWLI W BUDOWIE	17
§ 21 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	17
§ 22 Zakres ubezpieczenia	17
§ 23 Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy	17
§ 24 Suma ubezpieczenia	18
§ 25 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	18
§ 26 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	18
ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU	18
§ 27 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	18
§ 28 Zakres ubezpieczenia	18
§ 29 Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy	19
§ 30 Suma ubezpieczenia	19
§ 31 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	20
§ 32 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	20
ROZDZIAŁ V – UBEZPIECZENIE MIKROINSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (OZE)	20
§ 33 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	20
§ 34 Zakres ubezpieczenia	20
§ 35 Zwrot kosztów dodatkowych	21
§ 36 Suma ubezpieczenia	21
§ 37 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	21
§ 38 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	21
ROZDZIAŁ VI – UBEZPIECZENIE SZYB I PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH OD STŁUCZENIA	21
§ 39 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	21
§ 40 Zakres ubezpieczenia	21
§ 41 Zwrot kosztów dodatkowych	22
§ 42 Suma ubezpieczenia	22
§ 43 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	22
§ 44 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	22
ROZDZIAŁ VII – UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE (CARGO)	22
§ 45 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	22
§ 46 Zakres ubezpieczenia	22
§ 47 Zwrot kosztów dodatkowych	23
§ 48 Suma ubezpieczenia	23
§ 49 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	23
§ 50 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	24
ROZDZIAŁ VIII – UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK	24
§ 51 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	24
§ 52 Zakres ubezpieczenia	24
§ 53 Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy	24
§ 54 Suma ubezpieczenia	25
§ 55 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	25
§ 56 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	26
ROZDZIAŁ IX – UBEZPIECZENIE FIRMA ASSISTANCE	26
§ 57 Definicje w ubezpieczeniu Firma Assistance	26
§ 58 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	27
§ 59 Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy technicznej	27

§ 60 Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy IT	27
§ 61 Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy prawnej	28
§ 62 Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy medycznej	28
§ 63 Suma ubezpieczenia i limity świadczeń	28
§ 64 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	29

ROZDZIAŁ X – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 65 Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	30
§ 66 Zakres ubezpieczenia	30
§ 67 Zwrot kosztów dodatkowych	31
§ 68 Suma gwarancyjna	31
§ 69 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	32
§ 70 Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania lub świadczenia	32

ROZDZIAŁ XI – UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 71 Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia	33
§ 72 Suma ubezpieczenia i limity świadczeń	33
§ 73 Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	33
§ 74 Ustalenie wysokości świadczenia	33

Załącznik nr 1 – WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA

1. Minimalne zabezpieczenia wymagane do ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk 34
2. Minimalne zabezpieczenia wymagane do ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk 34
3. Minimalne zabezpieczenia wymagane do ubezpieczenia mikroinstalacji OZE od kradzieży z włamaniem i rabunku 35

Załącznik nr 2 – KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula nr 1	Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia	35
Klauzula nr 2	Ubezpieczenie obiektów tymczasowych od pożaru i innych zdarzeń losowych	35
Klauzula nr 3	Ubezpieczenie od szkód na skutek prowadzenia prac budowlano-montażowych	36
Klauzula nr 4	Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów i zamieszek społecznych	36
Klauzula nr 5	Ubezpieczenie od zepsucia na skutek nieodpowiedniej temperatury	36
Klauzula nr 6	Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych	37
Klauzula nr 7	Ubezpieczenie maszyn od awarii	37
Klauzula nr 8	Ubezpieczenie mienia od kradzieży zwykłej	37
Klauzula nr 9	Ubezpieczenie zewnętrznych elementów od kradzieży zwykłej	38
Klauzula nr 10	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt i wykonane usługi	38
Klauzula nr 11	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy	39
Klauzula nr 12	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej	39
Klauzula nr 13	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców	39
Klauzula nr 14	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi	39
Klauzula nr 15	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynajmującego i/lub najemcy	40
Klauzula nr 16	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym	40
Klauzula nr 17	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za czyste straty finansowe	40
Klauzula nr 18	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej farmaceuty i technika farmacji	40
Klauzula nr 19	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach wniesionych przez gości do hotelu	41
Klauzula nr 20	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej	41
Klauzula nr 21	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej władz i prokurentów Spółdzielni Mieszkaniowej	41
Klauzula nr 22	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń	42
Klauzula nr 23	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wynikające z zatrucia pokarmowych	43
Klauzula nr 24	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy nie podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu	43
Klauzula nr 25	Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia parkingu strzeżonego	43
Klauzula nr 26	Zniesienie lub obniżenie fransyzy	43

Załącznik nr 3 – UPROSZCZONA TABELA ZUŻYCIA TECHNICZNEGO

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczna firma w TUW-ie, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych na zasadach określonych tymi warunkami przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej Towarzystwem, z osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej prowadzącymi działalność gospodarczą lub społeczną której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną oraz osobami fizycznymi uzyskującymi przychody z najmu lub dzierżawy.
2. Towarzystwo zawiera umowy ubezpieczenia z Członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z osobami niebędącymi Członkami Towarzystwa.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umów ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą dokonywane w formie pisemnej pod rygorem ich nieważności.
4. Ubezpieczeniem objęte są przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem zakresu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
6. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9 i § 10 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek Ubezpieczający zobowiązuje się do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na żądanie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
8. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony wyraził na to zgodę.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy, ustawy z 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym, Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz inne właściwe przepisy.
10. Towarzystwo posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.
- l) związane z gruntem wyposażenie placów zabaw,
m) wolnostojące urządzenia reklamowe, tablice reklamowe,
- 2) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający pozwolenie na użytkowanie, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty idach wraz z instalacjami, urządzeniami technicznymi związanymi z budynkiem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem (w tym studnie i instalacje studienne, osadniki, zbiorniki na gaz płynny i paliwa płynne, oraz ze stałymi elementami wykończeniowymi stanowiącymi całość techniczną i użytkową,
- 3) **choroba zakaźna** – choroba, która została wywołana przez biologiczny czynnik chorobotwórczy wskazana w wykazie zakażeń i chorób zakaźnych, który stanowi załącznik do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- 4) **dane** – informacje zapisane w sposób umożliwiający ich automatyczne przetwarzanie przez systemy informatyczne, niezależnie od miejsca ich przechowywania,
- 5) **deszcz** – opad atmosferyczny w postaci kropel wody,
- 6) **dewastacja** – celowe uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia dokonane przez osoby trzecie bez zgody Ubezpieczonego, w tym graffiti, a także szkody związane z usiłowaniami kradzieży z włamaniem,
- 7) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia,
- 8) **dozór** – czynności polegające na bezpośredniej ochronie fizycznej ubezpieczonego mienia w miejscu ubezpieczenia, wykonywane na podstawie umowy przez pracowników firmy ochrony lub pracowników Ubezpieczonego, w celu zapobiegania kradzieży, zniszczeniu lub innym szkodom,
- 9) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania w palenisku lub w wyniku pożaru niezależnie od miejsca jego powstania,
- 10) **fala ponaddźwiękowa** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej, wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dźwięku,
- 11) **franszyza integralna** – ustalona w umowie ubezpieczenia kwota lub procent wartości szkody, do której Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności, a po jej przekroczeniu wypłaca odszkodowanie w całości,
- 12) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procent wartości szkody (z możliwością określenia kwoty minimalnej); w przypadku szkód, w których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwie różne franszyzy redukcyjne, odszkodowanie wypłacane jest z uwzględnieniem wyższej z nich,
- 13) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu,
- 14) **graffiti** – zabrudzenie lub uszkodzenie poprzez pomalowanie całości lub części powierzchni przedmiotu ubezpieczenia poprzez naniesienie napisów, rysunków, malowideł lub innych oznaczeń wykonanych różnymi technikami (np. farbami, sprayami, markerami), bez zgody Ubezpieczonego,
- 15) **jednostka centralna** – część komputera obejmująca sterowanie, układy wykonujące operacje arytmetyczno-logiczne oraz pamięć komputera, z wyłączeniem zewnętrznych nośników danych,
- 16) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne uszkodzenie lub zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów w wyniku samostnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity, przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń technicznych, a także awaria instalacji,
- 17) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia lub poszukujący ochrony ubezpieczeniowej,
- 18) **klasa odporności na włamanie** – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności urządzeń na włamanie, potwierdzone atestem lub certyfikatem upoważnionego podmiotu,
- 19) **Konsument** – osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową,
- 20) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami dotyczącymi wymaganych zabezpieczeń określonych w Załączniku nr 1 do OWU i zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia:
 - a) po uprzednim usunięciu siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania na istniejących zabezpieczeniach lub po otworzeniu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza lub klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek kradzieży z włamaniem do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- 1) **budowla** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem niebędący budynkiem wraz z instalacjami i urządzeniami oraz stałymi elementami wykończeniowymi, stanowiący całość techniczną i użytkową, w szczególności:
 - a) alejki, chodniki, podjazdy i place,
 - b) ogrodzenia wraz z bramami oraz zamontowanymi na stałe elementami typu: tablice adresowe, oznakowanie informacyjne bramy oraz siłowniki i napęd do bram,
 - c) wiaty,
 - d) altany śmietnikowe,
 - e) osadniki, konstrukcje oporowe,
 - f) naziemne i podziemne zewnętrzne zbiorniki na gaz płynny i paliwa płynne,
 - g) altany, pergole i murowane grille,
 - h) fontanny, wodozdroje i rzeźby ogrodowe, donice, oczka wodne,
 - i) murowane baseny wraz z zabudową (szklaną, betonową lub inną),
 - j) sauny i jacuzzi,
 - k) lampy i inne elementy oświetlenia ogrodu,

- b) w których sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie budynku lub lokalu wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń,
- 21) **kradzież zwykła** – zabór ubezpieczonego mienia w celu jego przywłaszczenia bez dokonania włamania,
- 22) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub ziemi ze zboczy górskich,
- 23) **limit odpowiedzialności** – kwota zawierająca się w sumie ubezpieczenia lub sumie gwarancyjnej, do której jest ograniczona odpowiedzialność Towarzystwa dla danego rodzaju mienia lub danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczeniawskazana w umowie ubezpieczenia,
- 24) **lokal** – samodzielna część budynku wyodrębniona za pomocą przegród budowlanych, także z przynależnym tarasem i/lub balkonem wraz z instalacjami, urządzeniami budowlanymi tj. urządzeniami technicznymi związanymi z lokalem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem oraz ze stałymi elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową,
- 25) **maszyny, urządzenia i wyposażenie** – urządzenia techniczne, oprzyrządowanie, wyposażenie, niskocenne składniki majątku, przedmioty i środki nietrwałe, sprzęt elektroniczny, meble wykorzystywane w prowadzonej działalności, niestanowiące elementów budynków i budowli i niebędące środkami obrotowymi ani nakładami inwestycyjnymi,
- 26) **mienie osób trzecich** – mienie stanowiące własność osób trzecich, a przyjęte przez Ubezpieczonego w celu wykonania usługi (np. obróbki, naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania, sprzedaży, składu, przechowania),
- 27) **mienie prywatne pracowników** – odzież, obuwie, przedmioty osobistego użytku, dokumenty oraz narzędzia i materiały pracowników Ubezpieczonego niezbędne do wykonywania pracy zleconej przez Ubezpieczonego, z wyłączeniem wartości pieniężnych oraz pojazdów mechanicznych,
- 28) **mienie ruchome** – maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, mienie osób trzecich, mienie prywatne pracowników i nakłady inwestycyjne,
- 29) **mikroinstalacja OZE** – zespół urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej z odnawialnych źródeł energii, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW lub mocy osiągalnej ciepłej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, przyłączony do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV, obejmujący w szczególności:
- a) instalację fotowoltaiczną,
 - b) instalację solarną,
 - c) pompę ciepła (gruntową lub powietrzną),
 - d) turbinę wiatrową,
- 30) **nakłady inwestycyjne** – koszty poniesione w związku z remontem, modernizacją lub adaptacją budynku/lokalu w celu dostosowania budynku/lokalu do rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub podniesienia standardu takiego budynku/lokalu,
- 31) **niskocenne składniki majątku** – nieewidencjonowane rzeczowe składniki majątku Ubezpieczonego o jednostkowej wartości poniżej 3.000 PLN,
- 32) **nieszczęśliwy wypadek**:
- a) zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, nie wynikające ze stanu zdrowia, na skutek którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł,
 - b) zawał serca i udar mózgu wywołany przyczyną wewnętrzną wynikającą ze stanu zdrowia, w wyniku którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł i pod warunkiem, iż zawał serca lub udar mózgu został zdiagnozowany po raz pierwszy u Ubezpieczonego w okresie ochrony ubezpieczeniowej; rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej o zawał serca i udar mózgu dotyczy osób w wieku do 67 lat oraz osób po 67 roku życia w ramach kontynuacji umowy ubezpieczenia,
- 33) **obiekt budowlany** – budynek lub budowla,
- 34) **odnawialne źródła energii (OZE)** – odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną,
- 35) **oprogramowanie**:
- a) systemy operacyjne i programy wchodzące w jego skład,
 - b) programy licencyjne standardowe pochodzące z produkcji seryjnej,
 - c) programy pochodzące z produkcji jednostkowej wytworzone na podstawie oprogramowania licencyjnego,
- 36) **osoba bliska** – małżonek, małżonka, osoby pozostające w związku partnerskim, dzieci w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie, pasierbowie, rodzice, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, zięć, synowa, dziadkowie, wnuki oraz osoby pozostające z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 37) **osoba trzecia** – każdy podmiot niebędący Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub Towarzystwem, z zastrzeżeniem, że członkowie wspólnot mieszkaniowych są traktowani jako osoby trzecie,
- 38) **osuwanie się ziemi** - ruch ziemi nastokach lub zboczach naturalnych, niespowodowany działalnością człowieka,
- 39) **plac składowy** – teren ogrodzony, przystosowany do składowania środków obrotowych lub do przechowywania maszyn i urządzeń; może mieć nawierzchnię gruntową lub twardą, nieulepszoną bądź ulepszoną, przystosowaną do poruszania się po nim magazynowych środków transportowych (np. wózków transportowych, widłowych, ładowarek, itp.),
- 40) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę lub na podstawie umowy zlecenia lub umowy podobnej do zlecenia, w szczególności umowy o świadczenie usług, kontraktu menadżerskiego, porozumienia o wolontariat, umowy o staż,
- 41) **pojazd mechaniczny** – pojazd mechaniczny w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia; za pojazd mechaniczny uważa się również maszyny rolnicze posiadające własny napęd, wózki widłowe, platformy samojezdne,
- 42) **podwykonawca** – przedsiębiorca lub osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą, któremu Ubezpieczony jako wykonawca rzeczy lub usługi powierzył na podstawie umowy cywilnoprawnej wykonanie w całości lub w części tej rzeczy lub usługi,
- 43) **powódź** – bezpośrednie zalanie terenu w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych na skutek:
- a) nadmiernych opadów atmosferycznych,
 - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
 - c) topnienia śniegu i lodu,
 - d) tworzenia się zatorów wodnych,
 - e) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm,
- 44) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 45) **produkt** – rzecz ruchoma wyprodukowana, serwisowana, naprawiana, testowana, instalowana, przetwarzana, sprzedana, dostarczona lub w jakikolwiek inny sposób wprowadzona do obrotu, przez lub z udziałem Ubezpieczonego albo w jego imieniu,
- 46) **przedmioty i środki nietrwałe** – mienie do własnego użytku Ubezpieczonego, tj. przedmioty służące do bieżącej pracy oraz środki przeznaczone do zachowania higieny i czystości, niebędące środkami trwałymi lub obrotowymi,
- 47) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** – niezbędne w procesie leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków zalecone przez uprawnionego lekarza, w szczególności: protezowe wkładki do butów, protezy, ortezy, pasy biodrowe z szyną/ szynami, kosze biodrowe, szyny, gorsety odciążające – stabilizujące, gorsety korekcyjne, pasy stabilizujące, kołnierze sztywno/półsztywne, obuwie ortopedyczne, rękawy uciskowe, nogawice uciskowe, soczewki okularowe i kontaktowe, protezy oka, lupy, monokulary, okulary, aparaty słuchowe, wkładki uszne, systemy wspomagające słyszenie, aparaty wspomagające mowę, rurki tracheostomijne wraz z zapasowymi wkładkami, cewniki do odsysania górnych dróg oddechowych, cewniki zewnętrzne, cewniki urologiczne i sprzęt urologiczny, worki stomijne, aparaty z maską do leczenia obturacyjnego, nebulizatory, sprężarki powietrza, inhalatory membranowe, sprzęt do indywidualnej fizjoterapii układu oddechowego, pończochy kikutowe, pasy przepuklinowe, pasy brzuszne, poduszki i materace przeciwdrożynowe, kule, trójnogi, czworonogi, laski dla niewidomych, balkoniki i podpórki, pionizatory, stabilizatory w pozycji siedzącej i leżącej, wózki inwalidzkie, siedziska ortopedyczne, pelzaki, zestawy infuzyjne do pompy insulinowej, zbiorniki na insulinę, glukometry i systemy ciągłego monitorowania glikemii, peruki, pieluchomajtki,
- 48) **przebiecie** – przejściowe, gwałtowne zjawisko elektryczne, charakteryzujące się krótkotrwałym wzrostem napięcia mogącym prowadzić do uszkodzenia ubezpieczonych urządzeń lub instalacji elektrycznych,
- 49) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub jego pracowników lub innej osoby uprawnionej przez Ubezpieczonego do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia lub osób przebywających w miejscu ubezpieczenia lub z doprowadzeniem tych osób do stanu nieprzytomności lub bezbronności,

- 50) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo,
- 51) **reprezentanci Ubezpieczonego**:
- w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektor, jego zastępcy i pełnomocnicy uprawnieni do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - w spółkach akcyjnych i spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością – członkowie zarządu, prokurenci oraz pełnomocnicy uprawnieni do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - w spółkach jawnych, partnerskich, komandytowych, komandytowo-akcyjnych – wspólnicy, prokurenci oraz pełnomocnicy uprawnieni do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - w spółkach cywilnych – wspólnicy oraz ich pełnomocnicy,
 - w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – przedsiębiorcy oraz ich pełnomocnicy,
- 52) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty, których uprawianie wiąże się z działaniem w warunkach dużego ryzyka utraty życia lub zdrowia to jest: abseiling (zjeżdżanie na linie), alpinizm, baloniarstwo, bouldering (wspinaczka bez użycia asekuracji liną), baseball, biegi długodystansowe, biegi na orientację w terenie, cliffjumping (skoki z klifów), dosiadanie i jazda na zwierzętach wierzchowych i pociągowych, downhill (zjazd rowerem po stromych, naturalnych stokach), flyboard, football amerykański, freeskiing (jazda na nartach poza oznaczonymi trasami), free snowboarding (jazda na snowboardzie poza oznaczonymi trasami), heliboarding (zjazd na desce poza wyznaczonymi trasami ze stoku, na który transport odbywa się helikopterem), heliskiing (zjazd na nartach poza wyznaczonymi trasami ze stoku, na który transport odbywa się helikopterem), hydrospeed (spływ górską rzeką na plastikowej desce), hokej podwodny, jazda quadem, jazda motocyklem lub samochodem po zamkniętym torze wyścigowym, jazda rowerem po górach (mountainbiking), jazda w snowparku (miejsu przeznaczonym do uprawiania sportów zimowych dla snowboardzistów oraz narciarzy), kajakarstwo górskie, kitesurfing (ślizg na przystosowanej do tego desce po wodzie, przy użyciu specjalnego latawca), kolarstwo górskie, longboard skateboarding (jazda na wydłużonej deskorolce), lotniarstwo, motocross (jazda motocyklem po torze terenowym do tego przystosowanym), motocyklowe i samochodowe rajdy terenowe, motolotniarstwo, myślistwo, nurkowanie z automatem oddechowym na głębokość większą niż 30 m p.p.m., parasailing (szybowanie przy użyciu miękkopłatu), parkour, pilotowanie samolotów silnikowych, pływanie jachtem żaglowym/jachtem motorowym w odległości powyżej 20 mil morskich od brzegu, polo, paralotniarstwo, polowanie z użyciem broni palnej lub pneumatycznej, psie zaprzęgi, rafting (spływ rzeką na tratwach, łodziach, kajakach, pontonach), rekonstrukcje historyczne, rock jumping, skoki na bungee (skoki na gumowej linie), skoki narciarskie, spadochroniarstwo, speedway (sport żużlowy), speleologia (eksploracja jaskiń), speedrower, skoki do wody, surfing i wszystkie jego odmiany, szybownictwo, trekking (wędrówka) z użyciem sprzętu zabezpieczającego (liny, raki, czekany, uprzęże), triathlon, wakeboarding (ślizg na przystosowanej do tego desce po wodzie na wyciągu lub za motorówką), windsurfing, wspinaczka indoorowa, wspinaczka lodowa, wspinaczka wysokogórska (powyżej 5 500 m n.p.m.), wyprawy do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi (obszary podbiegunowe, dżungle, lodowce, pustynie),
- 53) **sporty o charakterze wyczynowym** – sporty uprawiane w celu uzyskania, w drodze indywidualnej lub zbiorowej rywalizacji, maksymalnych wyników sportowych w ramach uczestnictwa w imprezach sportowych jak również treningach, zawodach, zgrupowaniach, obozach kondycyjnych i sportowych, przez osoby niezrzeszone lub będące członkami klubów, związków i organizacji sportowych,
- 54) **sporty o charakterze zawodowym** – sporty uprawiane przez:
- osoby, które są członkami klubów i biorą udział w rozgrywkach o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy, niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie czy zespołowo,
 - osoby uprawnione do otrzymywania w związku z uprawianiem sportu wynagrodzenia w dowolnej formie; do wynagrodzenia zalicza się także stypendium oraz zwrot kosztów związanych z uprawianiem sportu w postaci diety i zasiłków, niezależnie od tego, czy sport jest uprawiany indywidualnie czy zespołowo,
- 55) **sprzęt elektroniczny** – urządzenie działające w oparciu o technologię mikroprocesorową wraz z zainstalowanym na tym urządzeniu fabrycznym oprogramowaniem oraz z obudową i okablowaniem niezbędnymi do jego funkcjonowania, przeznaczone do przetwarzania i wizualizacji danych, kontroli i sterowania procesami, wykonywania pomiarów, sygnalizacji stanów urządzenia w szczególności:
- sprzęt biurowy (komputery PC, laptopy/notebooki, monitory, drukarki, faksy, itp.), graficzny,
 - klimatyzatory, wagi elektroniczne, kasy fiskalne,
 - sprzęt alarmowy, pomiarowo-kontrolny, testujący, sterujący, diagnostyka samochodowa, geodezyjny,
 - sprzęt komunikacyjny,
 - sprzęt fotograficzny, filmowy, telewizyjny, wideo,
 - sprzęt RTV,
 - sprzęt medyczny, elektromedyczny, kosmetyczny,
- 56) **sprzęt elektroniczny przenośny** – sprzęt elektroniczny, który może być normalnie użytkowany bez konieczności utrzymywania przewodowego połączenia z siecią elektryczną, i może być przenoszony przez użytkownika bez konieczności angażowania dodatkowych środków (np. środków transportu) w szczególności:
- laptopy (notebooki), telefony komórkowe,
 - sprzęt fotograficzny, filmowy, telewizyjny, wideo,
 - przenośne drukarki i skanery,
 - powerbanki i mobilne stacje ładowania,
 - przenośne terminale płatnicze (POS),
 - przenośne urządzenia diagnostyczne (np. tester OBD, analizator spalin z modulem elektronicznym),
 - sprzęt na stałe zamontowany w pojeździe mechanicznym,
 - inny sprzęt niewymieniony w pkt. a)-f), użytkowany poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w dokumencie ubezpieczenia,
- 57) **stałe elementy wykończeniowe** – elementy wykończeniowe zainstalowane w budynku na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez ich uszkodzenia lub bez uszkodzenia substancji budynku lub bez użycia narzędzi, w szczególności:
- powłoki malarskie (wewnętrzne i zewnętrzne),
 - tyniki zewnętrzne, gładzie, szpachle, materiały izolacyjne, elewacja,
 - tyniki wewnętrzne ścian i sufitów,
 - przegrody i ścianki działowe,
 - glazura, terakota, tapety i inne okładziny podłóg, schodów, i sufitów,
 - stolarka okienna i drzwiowa wraz ze szkleniem i zamknięciami, rolety, żaluzje, kraty i okiennice, parapety wewnętrzne i zewnętrzne,
 - meble wbudowane na stałe, meblościanki, zabudowy wnęk, pawlaczki i ścian, obudowy instalacji i grzejników,
 - sufity podwieszane wraz z zamontowanymi w nich elementami (w tym elementami oświetlenia i wentylatorów),
 - urządzenia stanowiące osprzęt do instalacji (w tym krany, baterie, armatura łazienkowa, piece, wkłady kominkowe, klimatyzatory, urządzenia i czujki alarmu),
- 58) **stopień zużycia technicznego** – określona w procentach zmiana stanu technicznego przedmiotu ubezpieczenia, zależna od okresu eksploatacji, jakości wykonania, trwałości zastosowanych materiałów i elementów, ustalona w umowie ubezpieczenia, przy czym przez okres eksploatacji rozumie się także okres, w którym mienie nie jest użytkowane; stopień zużycia technicznego wylicza się zgodnie z postanowieniami uproszczonej tabeli zużycia, zawartej w Załączniku nr 3 do OWU,
- 59) **suma ubezpieczenia lub suma gwarancyjna** – kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia lub danego rodzaju ubezpieczenia; suma ubezpieczenia i suma gwarancyjna są określone w OWU lub umowie ubezpieczenia; jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa z tytułu tych szkód,
- 60) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać jednorazowo wskutek zdarzeń ubezpieczeniowych,
- 61) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub rodzaju mienia, obejmowanego ochroną ubezpieczeniową,
- 62) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego,
- 63) **szkoda rzeczowa** – uszkodzenie, zniszczenie lub utrata mienia, na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego,
- 64) **śnieg i lód** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo powodujące przewrócenie się pod jego wpływem mienia sąsiadującego na ubezpieczone mienie,
- 65) **środek transportu** – pojazd mechaniczny lądowy przeznaczony do transportu towaru lub wartości pieniężnych wraz z dopuszczalną liczbą przyczep lub naczep,
- 66) **środki trwałe** – rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do

- użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, w szczególności: grunty, budynki, budowle, maszyny, urządzenia, środki transportu oraz inne przedmioty o podobnym charakterze,
- 67) **środki obrotowe** – towary, surowce, półprodukty, wyroby w trakcie produkcji i gotowe, materiały pomocnicze i opakowania,
- 68) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe naruszenie sprawności organizmu spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem, stopień i rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu jest określany przez Towarzystwo na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej,
- 69) **tymczasowy obiekt budowlany** – obiekt budowlany przeznaczony do czasowego użytkowania w okresie krótszym niż jego trwałość techniczna, w tym także obiekt budowlany niepołączony trwale z gruntem np.: kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, obiekty kontenerowe, obiekty namiotowe (w tym hale pneumatyczne i z obudową pneumatyczną) oraz obiekty budowlane niezależnie od konstrukcji pokryte powłoką namiotową,
- 70) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, niewywołane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu,
- 71) **Ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia na podstawie OWU i zobowiązany jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej,
- 72) **Ubezpieczony** – podmiot, na którego rachunek zawarta została umowa ubezpieczenia na podstawie OWU. W zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków – osoba fizyczna będąca pracownikiem Ubezpieczonego lub przedsiębiorcą, na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia na podstawie OWU, wskazana w dokumencie ubezpieczenia,
- 73) **udar mózgu (TIA - transientischaeamic attack)** – trwałe, trwające dłużej niż 24h, uszkodzenie tkanki mózgowej przebiegające nagle, powstałe w wyniku uszkodzenia naczyń krwionośnych lub zaburzeń przepływu krwi (zakrzep, zator, krwotok), za wyjątkiem przemijających epizodów krążeniowo-mózgowych, trwających krócej niż 24 godziny i niepozostawiających trwałych następstw neurologicznych,
- 74) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne pozostawiające ślady na ubezpieczonym obiekcie, lub na obiekcie, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, z wyłączeniem przepięcia,
- 75) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego, jego części lub przewożonego nim ładunku w ubezpieczone mienie,
- 76) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się w całości lub upadek na ubezpieczone mienie oderwanych części: drzew, a także masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli na ubezpieczone mienie, jeżeli na Ubezpieczonym nie spoczywał obowiązek ich konserwacji,
- 77) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku,
- 78) **urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych** – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie, służące do przechowywania wartości pieniężnych (w tym sejfy, kasy pancerne, szafy stalowe, szafy pancerne i sejfowe),
- 79) **uszkodzenie estetyczne** – to naruszenie wyglądu przedmiotu ubezpieczenia, które nie wpływa na jego sprawność techniczną ani możliwość dalszego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem, lecz obniża jego walory wizualne lub wartość rynkową w tym w szczególności: zadrapania, odpryski, pomalowania, zmiana kształtu, przebarwienia, zarysowania, poplamienia, wyszczerbienia, pęknięcia,
- 80) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), papiery wartościowe i dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę (w tym czek, weksle i inne papiery wartościowe, blankiety wekslowe, akcje, obligacje, bony skarbowe i bony towarowe), banderole, akcyzy, znaczki skarbowe i opłaty sądowej, znaczki pocztowe, losy loteryjne, elektroniczne instrumenty płatnicze (w tym karty płatnicze i kredytowe, karty telefoniczne, żetony, bilety na środki transportu zbiorowego) oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, perły i bursztyn, a także platyna i inne metale z grupy platynowców,
- 81) **wartość mienia:**
- a) **księgowa brutto** – księgowa wartość początkowa mienia/środków trwałych, z uwzględnieniem obowiązujących przeszacowań, bez odpisów amortyzacyjnych,
- b) **odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, ale nie ulepszonego:
- dla budynków, lokali i budowli oraz nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy, z uwzględnieniem takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów,
 - dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu i jakości oraz takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, z włączeniem kosztów transportu, montażu, demontażu i cła,
- c) **rzeczywista** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego,
- d) **wytworzenia** – wartość odpowiadająca sumie kosztów materiałów, surowców i robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia,
- 82) **wiatr** – wiatr o sile powodującej uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia stwierdzono jego działanie; ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa szkód spowodowanych przez uderzenie części budynków, drzew i ich części lub inne przedmioty powalone lub uniesione przez wiatr,
- 83) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego typu zbiorników, warunkiem uznania zdarzenia za spowodowane wybuchem jest, aby ściany naczyń i zbiorników uległy uszkodzeniu lub zniszczeniu w takich rozmiarach, iż w skutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego będącego pod ciśnieniem zewnętrznym,
- 84) **wypadek środka transportu** – nagłe działanie siły mechanicznej na środek transportu w chwili jego zetknięcia się z innymi pojazdami, przedmiotami, osobami lub zwierzętami, a także w wyniku nagłego odłączenia się przyczepy lub naczepy, przewrócenia się środka transportu, wypadnięcia poza drogę, spadnięcia lub zatonięcia,
- 85) **zalanie** – zalanie wodą lub inną cieczą wskutek:
- a) awarii instalacji tj. nagłego, niespodziewanego, samoistnego pęknięcia lub rozszczelnienia instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub klimatyzacyjnej,
 - b) awarii urządzeń typu pralki, pralko-suszarki, suszarki do ubrań, zmywarki, piecyki łazienkowe, piece centralnego ogrzewania, bojleru,
 - c) cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji wodociągowej lub kanalizacyjnej,
 - d) samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowej lub zraszaczowej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,
 - e) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w czasie przerwy w dostawie wody,
 - f) pęknięcia, stłuczenia lub samoistnego rozszczelnienia się akwarium lub uszkodzenia jego osprzętu,
 - g) szybko topniejących mas śniegu lub lodu,
 - h) zalania wodą lub inną cieczą pochodzącą spoza miejsca ubezpieczenia przez osoby trzecie,
- 86) **zamek atestowany** – zamek posiadający aktualny atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji,
- 87) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz posiada więcej niż dwa nacięcia prostopadłe do pióra klucza,
- 88) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zaważenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka,
- 89) **zawał serca** – (infarkt myśśnia) martwica fragmentu mięśnia sercowego w wyniku nagłego przerwania dopływu krwi, potwierdzona przez typowe bóle stenokardialne w wywiadzie lekarskim, sugerująca chorobę niedokrwinną serca, zmiany w EKG charakterystyczne dla świeżego zawału serca oraz podwyższony poziom enzymów sercowych; wszystkie powyższe objawy muszą wystąpić łącznie,
- 90) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu,
- 91) **zdarzenie ubezpieczeniowe (zdarzenie):**
- a) **w ubezpieczeniu mienia oraz sprzętu elektronicznego** – nagłe i niepewne zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależną od woli Ubezpieczonego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę objętą zakresem ubezpieczenia,
 - b) **w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej** – działanie lub zaniechanie, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę na osobie lub rzeczową; w przypadku wątpliwości co do daty powstania szkody przyjmuje się dzień pierwszego badania lekarskiego stwierdzającego powypadkowe obrażenia ciała lub rozstrój zdrowia,
 - c) **w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków** – wystąpienie nieszczęśliwego wypadku w okresie ubezpieczenia.
- 92) **zewnętrzne nośniki danych** – przedmioty, na których jest możliwe zapisanie, gromadzenie i późniejsze odczytanie informacji, przeznaczone do odczytu maszynowego, jeżeli są przeznaczone do wymiany przez użytkownika (w tym dyski zewnętrzne, dyski optyczne, płyty CD, płyty Blue Ray, karty pamięci).

Przedmiot umowy ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem umowy ubezpieczenia na podstawie OWU może być:
 - 2) mienie od pożaru i innych zdarzeń losowych,
 - 3) budynki i budowle w budowie od pożaru i innych zdarzeń losowych,
 - 4) mienie od kradzieży z włamaniem i rabunku,
 - 5) urządzenia i mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) od pożaru i innych zdarzeń losowych,
 - 6) urządzenia i mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) od kradzieży z włamaniem i rabunku,
 - 7) szyby i przedmioty szklane od stłuczenia,
 - 8) mienie w transporcie (cargo),
 - 9) sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk,
 - 10) assistance,
 - 11) odpowiedzialność cywilna,
 - 12) następstwa nieszczęśliwych wypadków.
2. Umowa ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może być zawierana łącznie z ubezpieczeniem mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub samodzielnie. Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może zostać rozszerzone o ubezpieczenie Firma Assistance, odpowiedzialności cywilnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków. Ponadto ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk można rozszerzyć o klauzule dodatkowe wskazane w OWU dla tego rodzaju ubezpieczenia.
3. Umowa ubezpieczenia budynków, lokali i budowli w budowie może być zawierana łącznie z ubezpieczeniem mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub samodzielnie. Samodzielne ubezpieczenie budynków, lokali i budowli w budowie może zostać rozszerzone o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków. Ponadto ubezpieczenie budynków, lokali i budowli w budowie można rozszerzyć o klauzule dodatkowe wskazane w OWU dla tego rodzaju ubezpieczenia.
4. Umowa ubezpieczenia mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) może być zawierana łącznie z ubezpieczeniem mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub samodzielnie. Samodzielne ubezpieczenie urządzeń i mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) może zostać rozszerzone o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków.
5. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może być zawierana łącznie z ubezpieczeniem mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub samodzielnie. Samodzielne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej może zostać rozszerzone o ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków. Ponadto ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej można rozszerzyć o klauzule dodatkowe wskazane w OWU dla tego rodzaju ubezpieczenia.

Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia

§ 4

1. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego, reprezentantów Ubezpieczonego lub osoby bliskie,
 - 2) wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego lub reprezentantów Ubezpieczonego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności; niniejsze wyłączenie nie dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
 - 3) wyrządzone przez Ubezpieczonego lub jego pracowników w stanie po użyciu alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
 - 4) powstałe w następstwie działań wojennych, bez względu na to czy zostały formalnie wypowiedziane, wojny domowej, rewolucji, sabotażu, powstania lub zbrojnego przejścia władzy, środków represyjnych stosowanych przez organy państwa,
 - 5) powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, powodującej wywłaszczenie, konfiskatę, zarekwirowanie, nacjonalizację, przejęcie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych,
 - 6) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych bez względu na przyczynę i źródło ich pochodzenia oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
 - 7) górnicze w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo górnicze i geologiczne,

- 8) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi powstałym w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
- 9) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego lub innego czynnika podobnie działającego, w tym korozji, rdzy, erozji pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, porostów, grzybów, w tym pleśni, insektów, a także wirusów i bakterii,
- 10) powstałe przed datą początku okresu ochrony ubezpieczeniowej,
- 11) polegające na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przestępstwa lub wykroczenia, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody, powstałe wskutek niedopełnienia obowiązków określonych w § 9 i § 10, wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia i ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy, ustawy z 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym, Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz innych przepisów prawa powszechnie obowiązującego - w zakresie, w jakim nieprzestrzeganie tych obowiązków miało wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego sporządzony w formie pisemnej.
2. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia wniosko-polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.
3. Towarzystwo przed zawarciem umowy ubezpieczenia dokonuje oceny ryzyka ubezpieczeniowego na podstawie informacji uzyskanych od Ubezpieczającego, przedłożonych przez niego oświadczeń, dokumentów niezbędnych do oceny ryzyka, dokumentacji fotograficznej lub przeprowadzonej lustracji przedmiotu i miejsca ubezpieczenia. Jeśli w wyniku procesu oceny ryzyka okaże się, że z punktu widzenia ograniczenia ryzyka wystąpienia szkody niezbędne jest zamontowanie dodatkowych instalacji, urządzeń lub zabezpieczeń, wprowadzenie zmian konstrukcyjnych lub wdrożenie procedur bezpieczeństwa, to Towarzystwo może udzielić ochrony po ich wprowadzeniu lub wdrożeniu albo odpowiednio podwyższyć składkę ubezpieczeniową.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 6

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że strony umówiły się inaczej.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty, o ile nie umówiono się inaczej.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy Towarzystwo nie poinformowało Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
4. W ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków umowa ubezpieczenia może być wypowiedziana przez Ubezpieczającego na piśmie z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia licząc od dnia, w którym doręczono pismo o wypowiedzeniu umowy.
5. Aby skorzystać z prawa odstąpienia, Ubezpieczający powinien złożyć Towarzystwu jednoznaczne oświadczenie woli w formie pisemnej. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem. Dane do wysyłki korespondencji dostępne są na stronie: <https://tuw.pl/kontakt>.
6. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zajścia

takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

7. Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki za ubezpieczenie lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezaplacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu płatności Towarzystwo wezwало Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
8. W przypadku, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał niezgodnie ze stanem faktycznym znane przez siebie okoliczności lub fakty istotne dla oceny ryzyka, o które Towarzystwo zapytywało przed zawarciem umowy ubezpieczenia, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności w całości lub może proporcjonalnie zmniejszyć wysokość odszkodowania, jeśli okoliczności te miały związek z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego i powstaniem szkody lub miały wpływ na wysokość szkody.
9. Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
 - 2) z dniem wyzerpania sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania bądź odszkodowań,
 - 3) z dniem doręczenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia, a w przypadku złożenia oświadczenia przez Ubezpieczającego – w przypadku wysłania oświadczenia o odstąpieniu przesyłką listową - z dniem nadania przez niego przesyłki w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe; jeżeli data nadania przesyłki w placówce pocztowej nie będzie możliwa do ustalenia uznaje się, że umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem doręczenia Towarzystwu oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia,
 - 4) z upływem okresu wypowiedzenia,
 - 5) z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia za porozumieniem stron,
 - 6) z chwilą zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że Ubezpieczający przeniósł na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia,
 - 7) w ubezpieczeniu NNW – z chwilą ustania umowy, na podstawie której wykonywana jest praca.
10. Wypłata odszkodowania lub odszkodowań w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na dany rodzaj mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych powoduje zaprzestanie odpowiedzialności Towarzystwa w części dotyczącej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzie lub dotyczącej danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych i stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu tej części umowy ubezpieczenia.
11. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia w trakcie trwania umowy ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia na podstawie zgodnego oświadczenia woli zbywcy i nabywcy. Przeniesienie tych praw odbywa się na wniosek Ubezpieczającego udokumentowany zgodą zbywcy i nabywcy przedmiotu ubezpieczenia i wymaga pisemnej zgody Towarzystwa.
12. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę ubezpieczonego przedmiotu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia tego przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
13. W razie zmian organizacyjnych dotyczących Ubezpieczonego, polegających na podziale, wydzieleniu lub utworzeniu przez Ubezpieczonego lub z udziałem Ubezpieczonego nowego podmiotu, który przejmie w części lub w całości ubezpieczone mienie, Towarzystwo udziela tym podmiotom ochrony ubezpieczeniowej w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia, pod warunkiem, że nie zmienia się rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfę stawek do ubezpieczenia „Bezpieczna Firma w TUW-ie”, uwzględniając: przedmiot ubezpieczenia, rodzaj prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej, długość okresu ubezpieczenia, wysokość sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej z uwzględnieniem limitów i podlimitów sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, wybrany wariant ubezpieczenia, dotychczasowy przebieg szkód, zakres ubezpieczenia, wybrane klauzule dodatkowe, warunki płatności składki ubezpieczeniowej oraz przeprowadzoną ocenę

ryzyka ubezpieczeniowego, a dodatkowo w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków liczbę osób objętych ubezpieczeniem.

2. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych określonych w OWU, wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
3. Na wniosek Ubezpieczającego składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty.
4. Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość są wskazane w dokumencie ubezpieczenia.
5. W ubezpieczeniach krótkoterminowych, tj. ubezpieczeniach zawieranych na okres krótszy niż 12 miesięcy, składka ubezpieczeniowa płatna jest jednorazowo.
6. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty gotówką, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uważa się datę, w której należna składka ubezpieczeniowa lub jej rata została przyjęta przez pracownika Towarzystwa lub agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
7. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kartą płatniczą, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę zlecenia przelewu w banku, dokonania przekazu w urzędzie pocztowym na wskazany w umowie ubezpieczenia rachunek bankowy Towarzystwa lub datę operacji kartą płatniczą, o ile na rachunku bankowym Ubezpieczającego były zgromadzone wystarczające środki pieniężne. W przypadku braku wystarczających środków pieniężnych na rachunku bankowym Ubezpieczającego, za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej uznaje się dzień uznania rachunku bankowego Towarzystwa pełną kwotą wymaganej składki ubezpieczeniowej lub jej raty.
8. Składka ubezpieczeniowa za zawarcie umowy uzupełniającej do umowy ubezpieczenia naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia przy założeniu, że składka ubezpieczeniowa wynosi 1/365 kwoty ustalonej składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień udzielonej ochrony ubezpieczeniowej („pro rata”).
9. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z § 6 ust. 9 pkt 3 - 7 Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, w wysokości określonej zgodnie z ust. 10.
10. Wysokość składki ubezpieczeniowej podlegającej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
11. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

Obowiązki Towarzystwa

§ 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, a także osobę występującą z roszczeniem, w formie pisemnej lub w inny sposób, na jaki ta osoba wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania lub świadczenia oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego tego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia.
2. Jeżeli w terminie określonym w § 11 ust. 2 i 3 OWU, Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach braku możliwości zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a jeśli istnieją podstawy także wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia i poszkodowany mają prawo do informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będących podstawą ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego i ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formularzu wniosko-polisy lub w innych pismach.
2. Jeżeli Ubezpieczający i Ubezpieczony zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o znanych sobie zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości.
6. W razie utraty kluczy/pilotów (także zapasowych) do budynku/lokalu stanowiącego miejsce ubezpieczenia Ubezpieczony jest zobowiązany do bezzwłocznej wymiany zamków, kart dostępu lub pilotów lub przeprogramowania alarmu na własny koszt. Powyższy obowiązek nie dotyczy sytuacji, gdy klucze, karty dostępu lub piloty zostały zniszczone w sposób uniemożliwiający ich dalsze użycie przez osoby nieuprawnione. Ubezpieczający i Ubezpieczony jest zobowiązany do powiadomienia Towarzystwa o zniszczeniu kluczy, kart dostępu lub pilotów.
7. Ubezpieczający zawierający umowę na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia. Ponadto Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia grupowego na cudzy rachunek jest zobowiązany przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego, do przekazania osobie zainteresowanej przystąpieniem do takiej umowy informacji w formie pisemnej w zakresie uzyskanym od Towarzystwa oraz informacji o:
 - 1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby,
 - 2) braku wynagrodzenia, w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego,
 - 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.
8. Ubezpieczający i Ubezpieczony, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek jest zobowiązany do:
 - 1) zawiadamiania o zmianach adresu miejsca ubezpieczenia lub siedziby oraz wszelkich innych danych osobowych podanych we wniosko-polisie,
 - 2) podejmowania działań mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu rozmiaru szkody,
 - 3) użytkowania i utrzymywania obiektów budowlanych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, ze szczególnym uwzględnieniem dotyczących ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i stosowania się do zaleceń straży pożarnej, o ile takie zostały wydane,
 - 4) budowy i eksploatacji urządzeń technicznych zgodnie ich przeznaczeniem, wytycznymi producenta/dystrybutora i instrukcją obsługi oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 5) utrzymywania ubezpieczonych obiektów budowlanych w należytym stanie technicznym oraz dbania o dobry stan i sprawne funkcjonowanie wszystkich instalacji, maszyn i urządzeń,
 - 6) poddawania okresowym kontrolom technicznym i badaniom przez osoby uprawnione, o ile taki obowiązek spoczywa na Ubezpieczonym: przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych), instalacji gazowej, instalacji elektrycznej, grzewczej, systemu ochrony przeciwpożarowej i systemu zabezpieczeń przeciwkradzieżowych,
 - 7) eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcją obsługi,
 - 8) przestrzegania wymogów zabezpieczenia mienia określonych w Załączniku nr 1 do OWU i stosowania wszystkich zabezpieczeń zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia,
 - 9) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego Towarzystwo zobowiązało pisemnie Ubezpieczonego; za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody lub z wysokim stopniem prawdopodobieństwa może ją spowodować.

9. Ubezpieczający i Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić Towarzystwo o zajściu okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, takich jak:
 - 1) zmiana profilu i zakresu prowadzonej działalności,
 - 2) zmiana sposobu użytkowania ubezpieczonego budynku/lokalu/budowli,
 - 3) usunięcie, zmiana stanu lub awaria zabezpieczeń wymaganych zgodnie z Załącznikiem nr 1 do OWU lub zgłoszonych w umowie ubezpieczenia,
 - 4) rozpoczęcie remontu, modernizacji, przebudowy, rozbudowy lub nadbudowy ubezpieczonego mienia lub obiektu z ubezpieczonym mieniem, które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji lub uzyskania pozwolenia na budowę,
 - 5) zakończenie, przerwanie, zawieszenie na okres dłuższy niż 30 dni prowadzonej działalności,
 - 6) utrata kluczy, kart dostępu pilotów lub sterowników do miejsca przechowywania ubezpieczonego mienia.
10. Ubezpieczony, który jest przedsiębiorcą zobowiązany jest prowadzić ewidencję księgową lub wykaz ubezpieczonego mienia wraz z sumami ubezpieczenia zadeklarowanymi do ubezpieczenia; a w przypadku ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto, za powyższą ewidencję może być uznana ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi.
11. Ubezpieczony, który przekazuje budynek/lokal w celach mieszkalnych lub przedsiębiorcy w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej jest zobowiązany posiadać umowę najmu, dzierżawy lub użyczenia sporządzoną w formie pisemnej.
12. Ponadto Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) umożliwić Towarzystwu dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z oceną ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowaniu ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka,
 - 2) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – niezwłocznie przekazać Towarzystwu zawiadomienie o otrzymaniu/wniesieniu pozwu, nakazu zapłaty, orzeczeniu sądu lub wszczęciu postępowania karnego, w terminie umożliwiającym Towarzystwu podjęcie czynności przewidzianych prawem, np. wniesienie środka zaskarżenia.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

§ 10

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne:
 - a) wezwanie w zależności od szkody odpowiednich służb ratowniczych,
 - b) powiadomienie Policji z wnioskiem o ściganie sprawy: o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach, dewastacji, kradzieży z włamaniem i rabunku, kradzieży zwykłej zewnętrznych elementów budynków/lokalu lub budowli, kradzieży zwykłej mienia oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
 - 2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 3 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu,
 - 3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem ubezpieczeniowym do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody; Towarzystwo nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 5 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - 4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie posiadane dokumenty i informacje niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,
 - 5) przedstawić do wglądu umowę najmu, dzierżawy lub użyczenia, jeżeli budynek/lokal został przekazany przedsiębiorcy w celu prowadzenia w nim działalności gospodarczej lub w celach mieszkalnych,

- 6) sporządzić na własny koszt rachunek strat (kosztorys lub wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta), na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów - w ciągu 14 dni od dnia powzięcia informacji o szkodzie - złożyć rachunek strat oraz dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia (z wyłączeniem szkód z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków); Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji otrzymanych dokumentów,
 - 7) wypełnić obowiązki przewidziane w postanowieniach OWU dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń,
 - 8) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może złożyć również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
 3. W przypadku wystąpienia poszkodowanego z roszczeniem o odszkodowanie z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie objętym ubezpieczeniem na drogę sądową przeciwko Ubezpieczonemu, jest on zobowiązany powiadomić o tym Towarzystwo niezwłocznie nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania pozwu.
 4. Ubezpieczony jest zobowiązany także informować Towarzystwo o wszczętym przeciwko niemu postępowaniu karnym lub administracyjnym, pozostającym w związku z zakresem ubezpieczenia niezwłocznie nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania pierwszego pisma w tym postępowaniu.
 5. Ubezpieczony zobowiązany jest przekazać Towarzystwu orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do zasadności wniesienia środka odwoławczego, niezwłocznie nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia sądu.
 6. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.
 7. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia o zdarzeniu otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
 8. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z powodu niedopełnienia tych obowiązków.
 9. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) dążyć do zmniejszenia skutków nieszczęśliwego wypadku, w tym niezwłocznie poddać się opiece lekarskiej i wskazanemu leczeniu,
 - 2) zawiadomić Towarzystwo o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku w terminie 7 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie – nie później niż po upływie 7 dni od ustania tych okoliczności,
 - 3) dostarczyć Towarzystwu dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności i wysokości świadczenia, informujące o okolicznościach zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas wykonywania czynności wymagających posiadania uprawnień, Ubezpieczony winien jest dostarczyć dokument uprawniający go do wykonywania tych czynności,
 - 4) umożliwić Towarzystwu zasięgnięcie informacji na temat okoliczności zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, doznanych obrażeń ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po nieszczęśliwym wypadku,
 - 5) poddać się na żądanie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
 10. W razie śmierci Ubezpieczonego świadczenie przysługuje osobie wskazanej w umowie jako Uprawniony. Uprawniony z umowy ubezpieczenia zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa akt zgonu i dokumenty potwierdzające uprawnienie do otrzymania świadczenia oraz okazać swój dokument tożsamości ze zdjęciem.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym.

Roszczenia regresowe

§ 12

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części, pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Towarzystwu nie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu świadczeń wypłaconych z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozpatrywanie reklamacji

§ 13

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi i spadkobiercy Klienta posiadającemu interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności lub spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:
 - 1) na piśmie:
 - i. osobiście w terenowej jednostce Towarzystwa (wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl w zakładce Kontakt) lub agentowi Towarzystwa, lub w Centrali Towarzystwa, ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo
 - ii. wysłana przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, albo nadana w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej – na adresy wskazane w lit. a) powyżej, albo
 - iii. wysłana na adres do doręczeń elektronicznych Towarzystwa wpisany do bazy adresów elektronicznych, zgodnie z ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniu elektronicznych, tj. na adres AE:PL-13946-64818-BTVAU-33, albo
 - 2) ustnie:
 - i. telefonicznie na numer telefonu Towarzystwa +48 22 545 39 50, albo
 - ii. osobiście do protokołu podczas wizyty w terenowej jednostce Towarzystwa (wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl w zakładce Kontakt).
3. W przypadku reklamacji składanych przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej, może być ona ponadto złożona pocztą elektroniczną na adres reklamacje.osobyprawne@tuw.pl.
4. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 4, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Skarżącemu informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
6. Odpowiedź na reklamację osoby fizycznej sporządzana jest na piśmie i przesyłana osobie ją składającej przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Na wniosek Klienta, odpowiedź zostanie dostarczona wyłącznie pocztą elektroniczną, pod warunkiem udzielenia zgody na otrzymywanie korespondencji drogą elektroniczną i podania adresu poczty elektronicznej. W uzasadnionych przypadkach odpowiedź przesyłana jest listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Wypłata odszkodowania

§ 11

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym.

7. Odpowiedź na reklamację złożoną przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej przekazuje się Klientowi w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, tj. m.in. pocztą elektroniczną.
8. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji przez Towarzystwo można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa <http://www.tuw.pl> lub w terenowej jednostce Towarzystwa (wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl w zakładce Kontakt).
9. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi, przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów.

Rozwiązywanie sporów

§ 14

1. Towarzystwo przewiduje możliwość oraz wyraża wolę pozasądowego rozwiązywania sporów.
2. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
3. Rozstrzygnięcie sporu pomiędzy Towarzystwem a Klientem będącym uczestnikiem rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – może być poddane postępowaniu przed sądem polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego, a szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej KNF https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/sad_polubowny_przy_KNF.
4. W przypadku umów ubezpieczenia zawieranych za pośrednictwem strony internetowej lub innych środków elektronicznych, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r., Klient, będący osobą fizyczną, który zawarł umowę z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” ma prawo do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów i złożenia skargi za pośrednictwem Platformy ODR – <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” to tuw@tuw.pl.
5. Klientom przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
6. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 15

1. Przedmiotem ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych może być wskazane w umowie ubezpieczenia mienie, stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub udostępniane w ramach umowy najmu lub dzierżawy oraz ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz mienie prywatne pracowników, obejmujące:
 - 1) budynki,
 - 2) lokale,
 - 3) budowle,
 - 4) nakłady inwestycyjne,
 - 5) maszyny, urządzenia i wyposażenie wraz z mieniem prywatnym pracowników,
 - 6) środki obrotowe,
 - 7) mienie osób trzecich,
 - 8) wartości pieniężne.

2. Ubezpieczone mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem, że:
 - 1) mienie prywatne pracowników objęte jest ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik świadczy pracę na polecenie Ubezpieczonego,
 - 2) wartości pieniężne ubezpieczone w czasie transportu są objęte ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej związanym z wykonywaniem transportu wartości pieniężnych.

Zakres ubezpieczenia

§ 16

1. Ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych może być zawarte w jednym z następujących wariantów:
 - 1) **ryzyka nazwane**,
 - 2) **wszystkie ryzyka**.
2. Ubezpieczenie mienia w **wariantcie ryzyka nazwane** obejmuje ochroną szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) deszcz,
 - 2) dym i sadza,
 - 3) fala ponaddźwiękowa,
 - 4) grad,
 - 5) lawina,
 - 6) osuwanie się ziemi,
 - 7) pożar,
 - 8) wiatr,
 - 9) śnieg i lód,
 - 10) trzęsienie ziemi,
 - 11) uderzenie pioruna,
 - 12) uderzenie pojazdu mechanicznego,
 - 13) upadek drzew lub masztów,
 - 14) upadek statku powietrznego,
 - 15) wybuch,
 - 16) zalanie,
 - 17) zapadanie się ziemi.
3. Ubezpieczenie mienia w wariantcie **wszystkie ryzyka** obejmuje ochroną szkody będące bezpośrednim następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia wskutek jakiegokolwiek zdarzenia losowego, które nie zostało wyłączone na mocy postanowień określonych w § 4 i § 19.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia w **wariantcie ryzyka nazwane** i **wariantcie wszystkie ryzyka** może zostać rozszerzone o szkody będące następstwem:
 - 1) powodzi,
 - 2) przepięcia,
 - 3) dewastacji,
 - 4) katastrofy budowlanej.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia w **wariantcie ryzyka nazwane** i **wariantcie wszystkie ryzyka** może zostać rozszerzone o następujące klauzule dodatkowe:
 - 1) Klauzula nr 1 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - 2) Klauzula nr 2 Ubezpieczenie obiektów tymczasowych od pożaru i innych zdarzeń losowych,
 - 3) Klauzula nr 3 Ubezpieczenie mienia od szkód na skutek prowadzenia prac budowlano-montażowych,
 - 4) Klauzula nr 4 Ubezpieczenie mienia od aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów i zamieszek społecznych,
 - 5) Klauzula nr 5 Ubezpieczenie środków obrotowych od zepsucia na skutek nieodpowiedniej temperatury,
 - 6) Klauzula nr 6 Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych,
 - 7) Klauzula nr 7 Ubezpieczenie maszyn od awarii,
 - 8) Klauzula nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy

§ 17

1. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**, które obejmują koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia

- oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzie**, które obejmują koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację, (pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności) - do limitu **20% sumy ubezpieczenia**, jednak nie więcej niż **20.000 PLN**.
 - 3) **koszty odtworzenia dokumentacji** niezbędnej do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej Ubezpieczonego, która uległa uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie, takiej jak: akta, dokumenty urzędowe, umowy, wypisy z ksiąg wieczystych, księgi rachunkowe, faktury, dokumentacja techniczna budynków, licencje, zezwolenia - obejmujące koszty ponownego opracowania dokumentacji lub uzyskania kopii dokumentów z materiałów źródłowych, uzyskania kopii lub odpisów we właściwych urzędach i instytucjach oraz przywrócenia uszkodzonych dokumentów do stanu sprzed szkody, jeżeli ich odtworzenie zostanie dokonane w okresie maksymalnie 12 miesięcy od dnia powstania szkody - do limitu **20% sumy ubezpieczenia**, jednak nie więcej niż **50.000 PLN**.
2. Zakres ubezpieczenia mienia obejmuje uzasadnione i udokumentowane fakturą lub rachunkami:
- 1) **koszty poszukiwania przyczyny szkody** powstałej na skutek awarii ubezpieczonych instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania budynku obejmujące także koszty poszukiwania miejsca powstania szkody,
 - 2) **koszty usunięcia awarii** instalacji wymienionych w pkt 1 będącej przyczyną szkody,
 - 3) **koszty przywrócenia do stanu sprzed szkody**,
 - 4) **koszty poszukiwania miejsca powstania i usunięcia awarii instalacji** wymienionych w pkt 1 w przypadku, gdy istnieje realne zagrożenie powstania szkody, a działania są podejmowane w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
- Górna granica odpowiedzialności Towarzystwa za koszty poszukiwania przyczyny powstania szkody, usunięcia awarii oraz przywrócenia do stanu sprzed szkody wynosi **5.000 PLN**.
3. W ubezpieczeniu od pożaru i innych zdarzeń losowych, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku:
- 1) **przeniesienia mienia do innej ubezpieczonej lokalizacji**; z zastrzeżeniem, że:
 - a) ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu,
 - b) Ubezpieczony jest zobowiązany posiadać dokumentację potwierdzającą fakt przeniesienia mienia, z określeniem jego rodzaju i sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia,
 - c) działalność gospodarcza prowadzona w innym miejscu ubezpieczenia jest tożsama ze wskazaną w umowie ubezpieczenia,
 - d) inna lokalizacja spełnia wymagania określone w OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwpożarowych,
 - e) limit odpowiedzialności dla mienia przeniesionego do innej lokalizacji wynosi **30% sumy ubezpieczenia** od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż **400.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
 - 2) **nowo nabytego mienia**, w którego posiadanie Ubezpieczony wejdzie w okresie trwania odpowiedzialności Towarzystwa, z zastrzeżeniem, że:
 - a) Ubezpieczony posiada dokumentację potwierdzającą przyjęcie mienia do prowadzonej przez niego ewidencji,
 - b) ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
 - c) limit odpowiedzialności dla nowo nabytego mienia ograniczony jest do kwoty odpowiadającej **30% łącznej sumy ubezpieczenia** lub limitu odpowiedzialności za dany rodzaj mienia, nie więcej niż **300.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
 - 3) **mienia w nowych lokalizacjach** na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie Ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia rozpoczęcia użytkowania danej lokalizacji pod warunkiem, że:
 - a) adresy tych lokalizacji wraz z wartością znajdującego się w nich mienia zostaną podane do wiadomości Towarzystwu w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytkowania,

- b) działalność gospodarcza prowadzona w nowym miejscu ubezpieczenia jest tożsama ze wskazaną w umowie ubezpieczenia,
- c) lokalizacje spełniają wymagania określone w OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwpożarowych,
- d) limit odpowiedzialności Towarzystwa wynosi **30% sumy ubezpieczenia** od pożaru i innych zdarzeń losowych, jednak nie więcej niż **400.000 PLN** łącznie dla wszystkich rodzajów mienia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie od otwarcia i rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej w nowej lokalizacji do momentu jej zgłoszenia (objęcia ochroną w ramach innej umowy ubezpieczenia).

4. W ramach sumy ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia od pożaru i innych zdarzeń losowych, Towarzystwo dodatkowo ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu wymienionym w tabeli do limitów określonych w tej tabeli, w zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia:

Przedmiot ubezpieczenia	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia	
	Wariant ryzyka nazwane	Wariant wszystkie ryzyka
1) mienie prywatne pracowników	1.000 PLN na jednego poszkodowanego pracownika, nie więcej niż 20.000 PLN	1.500 PLN na jednego poszkodowanego pracownika, nie więcej niż 30.000 PLN
2) niskocenne składniki majątku	20% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 20.000 PLN	30% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 30.000 PLN
3) przedmioty i środki nietrwałe	20% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 100.000 PLN	30% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 200.000 PLN

5. W ramach sumy ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, Towarzystwo dodatkowo ponosi odpowiedzialność za szkody w skutek zdarzeń wymienionych w tabeli, do limitów określonych w tej tabeli:

Zdarzenie	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia
1) uderzenie pojazdu będącego w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego lub będącego w jego użytkowaniu w momencie powstania szkody	5.000 PLN
2) przemarzanie, zamarzanie i przenikanie wody z gruntu w tym gruntowych i opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki lub stropy ubezpieczonych budynków i lokali	20% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 50.000 PLN

Suma ubezpieczenia

§ 18

1. W zależności od przedmiotu ubezpieczenia sumę ubezpieczenia ustala się w systemie na sumy stałe lub na pierwsze ryzyko:
 - 1) w systemie na sumy stałe ubezpieczane są:
 - a) budynki, lokale i budowle,
 - b) maszyny, urządzenia i wyposażenie, wraz z mieniem prywatnym pracowników
 - c) środki obrotowe,
 - 2) w systemie na pierwsze ryzyko ubezpieczane są:
 - a) nakłady inwestycyjne,
 - b) wartości pieniężne,
 - c) mienie osób trzecich.
2. Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia i limity odpowiedzialności kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia w zależności od wybranego zakresu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem maksymalnych limitów odpowiedzialności określonych w tabeli:

Zakres ubezpieczenia	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia
1) przepięcie	300.000 PLN nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych
2) dewastacja	300.000 PLN nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych
3) graffiti	20% sumy ubezpieczenia mienia od dewastacji, nie więcej niż 10.000 PLN
4) katastrofa budowlana	500.000 PLN nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych

3. Sumę ubezpieczenia ustala się odrębnie dla każdego rodzaju mienia w następujący sposób:

- 1) budynków, lokali i budowli – według wartości:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto o ile tak wskazano w umowie ubezpieczenia,
 - 2) nakładów inwestycyjnych – według wysokości wydatków poniesionych na adaptację budynku lub lokalu,
 - 3) maszyn, urządzeń i wyposażenia, niskocennych składników majątku, przedmiotów i środków nietrawnych – według wartości:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto o ile tak wskazano w umowie ubezpieczenia,
 - 4) środków obrotowych – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - 5) wartości pieniężnych – według wartości:
 - a) gotówka – nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - b) papiery wartościowe – ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej bez prowizji i opłat,
 - c) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - d) pozostałe wartości pieniężne – nominalnej,
 - 6) mienia osób trzecich – według wartości rzeczywistej,
 - 7) mienia prywatnego pracowników – według wartości rzeczywistej.
4. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
5. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą dodatkową, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
6. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.
7. Suma ubezpieczenia powinna:
- 1) uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony nie jest płatnikiem podatku VAT,
 - 2) nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony jest płatnikiem podatku VAT.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 19

1. Ochrona ubezpieczeniowa mienia w wariantach ryzyka nazwane i w wariantach wszystkie ryzyka nie obejmuje:
 - 1) gruntów, gleby, w tym torfowisk i składów torfu, żywych roślin innych niż rośliny doniczkowe i żywych zwierząt,
 - 2) złóż geologicznych na pokładach naturalnych, mienia znajdującego się pod ziemią, mienia znajdującego się na rzekach i otwartych zbiornikach wodnych,
 - 3) materiałów wybuchowych i pirotechnicznych, fajerwerków, sygnalizatorów, detonatorów i rakiet świetlnych,
 - 4) środków odurzających, substancji psychotropowych oraz dopalaczy,

- 5) elektrowni wiatrowych,
 - 6) szklarni, cieplarni, oranżerii, ogrodów zimowych i inspektów oraz znajdującego się w nich mienia,
 - 7) obiektów z tymczasowymi zadaszeniami, powłokami namiotowymi, brezentowymi i pneumatycznymi, namiotów i tuneli foliowych, kiosków, straganów oraz znajdującego się w nich mienia o ile nie umówiono się inaczej,
 - 8) wzorów, prototypów, modeli poglądowych, planów, ekspertyz,
 - 9) paliw,
 - 10) broni i amunicji,
 - 11) świec i zniczy,
 - 12) automatów wrzutowych na monety i żetony, automatów do gier oraz automatów do wydawania i rozmienniania pieniędzy wraz z ich zawartością,
 - 13) odpadów i surowców wtórnych,
 - 14) mienia przeznaczonego na złom lub do likwidacji,
 - 15) środków obrotowych, które są przeterminowane lub nie posiadają aktualnego atestu, wydanego przez uprawniony do tego organ,
 - 16) akt, dokumentów, ksiąg handlowych i innych nośników danych, z wyłączeniem programów komputerowych produkcji seryjnej, będących w ciągłej sprzedaży i użytkowanych przez Ubezpieczonego,
 - 17) mienia, którego nabycie nie jest potwierdzone oryginalnymi dowodami zakupu zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, wprowadzonym na polski obszar celny lub do obrotu niezgodnie z prawem albo w mieniu, na którego posiadanie Ubezpieczony nie ma zezwolenia wymaganego przez prawo,
 - 18) pojazdów mechanicznych podlegających rejestracji,
 - 19) podziemnych i nadziemnych linii przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, sygnałów telefonicznych, telegraficznych oraz wszelkich sygnałów komunikacyjnych zarówno audio, jak i wizualnych, włączając przewody, kable, słupy, pylony, mierniki, wieże i jakiegokolwiek wyposażenie, które może towarzyszyć takim konstrukcjom, w tym podstawie wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem linii i urządzeń stanowiących własność Ubezpieczonego i znajdujących się w miejscu ubezpieczenia,
 - 20) mienia składowanego na wolnym powietrzu, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 21) mienia znajdującego się w kopalniach,
 - 22) mienia znajdującego się w budynkach, lokalach i budowlach w budowie,
 - 23) środków obrotowych w postaci towarów używanych,
 - 24) budynków i budowli wzniesionych lub użytkowanych niezgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach i budowlach,
 - 25) budynków i budowli wykorzystywanych do prowadzenia działalności przed uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie sporządzonej w formie pisemnej,
 - 26) budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach i budowlach,
 - 27) budynków, budowli i lokali wyłączonych z eksploatacji lub nieużytkowanych, pustostanów i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach, budowlach i lokalach,
 - 28) budynków i budowli w trakcie remontu, modernizacji, nadbudowy, rozbudowy lub przebudowy, jeżeli te roboty budowlane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji i/lub w mieniu znajdującym się w tych budynkach i budowlach.
2. Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody powstałe:
- 1) w wyniku przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było pożaru, lub w wyniku poddania ubezpieczonego mienia działaniu ciepła albo ognia w celu związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą,
 - 2) wskutek zalania, deszczu, gradu, śniegu, lodu, jeśli powodem był zły stan techniczny lub wadliwa konserwacja (dachu, instalacji, rynien, stolarki okiennej, drzwiowej lub innych elementów) ubezpieczonego budynku lub budowli albo budynku lub budowli z ubezpieczanym mieniem,
 - 3) wskutek zalania, deszczu, gradu, śniegu, lodu przez niezabezpieczone lub nieszczelne otwory dachowe, okienne, drzwiowe lub inne elementy budynku,
 - 4) w wyniku zalania mienia składowanego w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie było przechowywane poniżej 10 cm nad podłogą, z wyjątkiem szkód spowodowanych wyłącznie zalaniem bezpośrednio z góry,
 - 5) na skutek cofnięcia się ścieków z instalacji kanalizacyjnej, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania takich zaworów,
 - 6) w wyniku próbnego użycia (próby ciśnieniowe) urządzeń tryskaczowych,

- 7) wskutek przenikania wód gruntowych i opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki, stropy (chyba, że są skutkiem powodzi), powolnego i systematycznego nawilgacania z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych (w tym pocenie się rur), lub przemarzania ścian,
 - 8) w wyniku drgań spowodowanych ruchem jakichkolwiek pojazdów i maszyn,
 - 9) na skutek tego, że Ubezpieczony nie zapewnił w sezonie grzewczym należytego ogrzewania pomieszczeń, budynku,
 - 10) wskutek działań przestępczych, w szczególności oszustwa, wyłudzenia, podstępu, wymuszenia, szantażu, fałszerstwa, poświadczenia nieprawdy, defraudacji lub sprzeniewierzenia,
 - 11) wskutek awarii w okresie gwarancji, za którą odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca,
 - 12) wskutek naturalnego zużycia mienia, korozji, rdzy, erozji, powolnego działania czynników geologicznych, powolnego odkształcania, lub wady ukrytej,
 - 13) w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 (w tym COVID-19),
 - 14) w wyniku przepięcia w:
 - a) licznikach oraz miernikach,
 - b) bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach,
 - c) czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach i urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami),
 - 15) wskutek dewastacji:
 - a) wartości pieniężnych,
 - b) mienia prywatnego pracowników,
 - c) mienia znajdującego się w budynkach, lokalach i budowlach w budowie,
 - d) mienia w transporcie (cargo),
 - e) polegającej na stłuczeniu (rozbiciu), pęknięciu lub porysowaniu szyb i innych przedmiotów szklanych,
 - f) polegające na utracie mienia,
 - 16) w wyniku katastrofy budowlanej:
 - a) w budynkach starszych niż 50 lat – w budynkach o konstrukcji drewnianej lub stalowej,
 - b) w budynkach starszych niż 100 lat – w budynkach o konstrukcji murowanej i żelbetowej,
 - c) w następstwie niedopełnienia obowiązków zawartych w art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane,
 - d) w przypadku braku kwalifikacji zdarzenia za katastrofę budowlaną przez właściwy organ nadzoru budowlanego,
 - e) w następstwie wadliwego wykonania budynku lub wykonania budynku z użyciem wadliwych materiałów,
 - f) w następstwie prowadzenia prac budowlanych lub montażowych,
- lub spowodowane:
- 17) wybuchem wywołanym przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, rozbiorczych lub innych,
 - 18) wybuchem w silnikach spalinowych w związku z ich normalnym działaniem lub wskutek normalnego ciśnienia gazów w nich zawartych,
 - 19) wadami projektowymi, materiałowymi,
 - 20) spowodowane błędami wykonawczymi w produkcji, wadliwej obsługi, awarii maszyny, wad ukrytych,
 - 21) wadliwą konserwacją lub powstałe w wyniku zaniechania wymaganej konserwacji lub niedokonywania przeglądów,
 - 22) procesami chemicznymi lub fizycznymi zachodzącymi wewnątrz ubezpieczonego mienia, o ile ich przyczyną nie są zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - 23) uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą mienia w niewyjaśnionych okolicznościach,
- oraz szkody:
- 24) podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
 - 25) powstałe po zakończeniu lub w trakcie przerwania prowadzenia działalności gospodarczej w miejscu ubezpieczenia na okres dłuższy niż 30 dni,
 - 26) będące następstwem zakłócenia lub przerwy w dostawie mediów,
 - 27) ujawnione w trakcie inwentaryzacji mienia lub spowodowane błędami księgowymi,
 - 28) w postaci następstw szkody, takich jak: zwiększone koszty działalności, kary umowne lub inne zobowiązania pieniężne,
 - 29) w postaci strat finansowych, takich jak: utrata zysku lub przychodu, a także kar pieniężnych, grzywien sądowych i administracyjnych,
 - 30) w postaci kosztów usunięcia wad materiałowych oraz kosztów konserwacji i utrzymania w stanie koniecznym do prawidłowego funkcjonowania mienia,
 - 31) nie mające wpływu na użyteczność mienia, a pozostawiające wrażenia estetyczne, takie jak: poplamienie, zadrapanie, wgniecenie, wyrzucenie, odpadnięcie części przedmiotu, przebarwienie, zmiana zapachu, pęknięcie,
 - 32) bezpośrednio i pośrednio powstałe w związku z obliczaniem, porównywaniem, rozróżnianiem, porządkowaniem lub przetwarzaniem danych.
3. Jeżeli zakres ubezpieczenia mienia w wariancie ryzyka nazwane lub w wariancie wszystkie ryzyka nie został rozszerzony wskazane poniżej zdarzenia ubezpieczeniowe za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej nie obejmuje ochroną szkód spowodowanych przez te zdarzenia:
 - 1) powódź,
 - 2) przepięcie,
 - 3) dewastację,
 - 4) katastrofę budowlaną,
 - 5) zepsucie na skutek nieodpowiedniej temperatury,
 - 6) wykonywanie prac budowlano - montażowych,
 - 7) akty terrorystyczne, strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
 - 8) szkody elektryczne,
 - 9) awarie maszyn,
 - 10) kradzież z włamaniem lub rabunek,
 - 11) kradzież zwykłą bez dokonania włamania,
 - 12) stłuczenie szyb i przedmiotów szklanych wskutek zdarzenia innego niż zdarzenie losowe.
 4. Ponadto, jeżeli zakres ubezpieczenia mienia w wariancie **ryzyka nazwane** lub w wariancie **wszystkie ryzyka** nie został rozszerzony o wskazane poniżej przedmioty ubezpieczenia za opłatą składki ubezpieczeniowej, to nie obejmuje szkód powstałych w:
 - 1) budynkach, lokalach i budowlach w budowie,
 - 2) mikroinstalacjach odnawialnych źródeł energii (OZE),
 - 3) mieniu osób trzecich.
 5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN. Do zakresu rozszerzonego na podstawie klauzuli dodatkowej ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 20

1. Rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) budynków, lokali i budowli – według kosztów naprawy, czyszczenia, wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu budynku, lokalu i budowli z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 2) nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - 3) maszyn, urządzeń i wyposażenia – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, rodzaju, typu i jakości, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości

ROZDZIAŁ III UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW, LOKALI I BUDOWLI W BUDOWIE

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 21

1. Przedmiotem ubezpieczenia są będące w budowie budynki, lokale i budowle, których budowa, remont generalny, przebudowa, nadbudowa lub rozbudowa, nie zostały zakończone lub gdy nie uzyskały pozwolenia na użytkowanie wymaganego zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego.
2. Budynki, lokale i budowle w budowie objęte są ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.

Zakres ubezpieczenia

§ 22

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń:
 - 1) deszczu,
 - 2) fali ponaddźwiękowej,
 - 3) gradu,
 - 4) lawiny,
 - 5) osuwania się ziemi,
 - 6) pożaru,
 - 7) przepięcia,
 - 8) wiatru,
 - 9) śniegu i lodu,
 - 10) trzęsienia ziemi,
 - 11) uderzenia pioruna,
 - 12) uderzenia pojazdu mechanicznego,
 - 13) upadku drzew lub masztów,
 - 14) upadku statku powietrznego,
 - 15) wybuchu,
 - 16) zalania powstałego wskutek prób szczelności instalacji wodno-kanalizacyjnej,
 - 17) zapadania się ziemi.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ubezpieczenie budynków, lokali i budowli w budowie może zostać rozszerzone o szkody będące bezpośrednim następstwem powodzi.
3. W ramach sumy ubezpieczenia budynków, lokali i budowli w budowie, Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe na skutek przepięcia do wysokości 10% łącznej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 100.000 PLN.

Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy

§ 23

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**, które obejmują koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzie**, które obejmują koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację, (pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności) do limitu **20% sumy ubezpieczenia**, jednak nie więcej niż **20.000 PLN**.

- nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
- 4) środków obrotowych – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - 5) wartości pieniężnych:
 - a) gotówka – według wartości nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP,
 - b) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ponownego zakupu lub wytworzenia,
 - c) papiery wartościowe – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - d) pozostałe wartości pieniężne – według wartości nominalnej,
 - 6) mienia osób trzecich – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - 7) mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.
2. Wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) koszty poniesione przez Ubezpieczonego i udokumentowane fakturami lub rachunkami,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż publikowane przez „SEKOCENBUD” Sp. z o.o. lub ceny nabycia/kosztów wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu, jakości i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
 - 5) koszty naprawy, czyszczenia lub ceny nabycia/kosztów wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu, jakości i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży.
 3. Jeżeli poszkodowany nie przedstawi wykazu poniesionych strat wraz z fakturami i/lub rachunkami, wówczas wypłata odszkodowania następuje według wyceny Towarzystwa według zasad określonych w niniejszym paragrafie.
 4. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
 5. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, artystycznej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
 - 2) kosztów wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
 - 3) kosztów ulepszeń i unowocześnień,
 - 4) zwiększonych kosztów wynikających z braku w powszechnym obrocie materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą.
 6. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona z podatkiem VAT.
 7. Ustaloną wysokość odszkodowania za szkody w mieniu pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnień z Ubezpieczonym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy.
 8. W przypadku zbiegu odszkodowań z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń mienia z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wartości szkody w granicach sumy ubezpieczenia w ramach każdego ubezpieczenia, z uwzględnieniem odszkodowań już wypłaconych.
 9. W przypadku, gdy suma ubezpieczenia określona dla przedmiotu ubezpieczenia ubezpieczonego w systemie na sumy stałe jest niższa od faktycznej wartości tego przedmiotu ubezpieczenia powstaje sytuacja niedoubezpieczenia. W sytuacji niedoubezpieczenia wysokość ustalonego odszkodowania ulega proporcjonalnie zmniejszeniu w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia określonego przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do jego faktycznej wartości w dniu powstania szkody, z zastrzeżeniem ust. 10. Zapis o niedoubezpieczeniu nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia, w których Ubezpieczony jest konsumentem w rozumieniu art. 22¹ Kodeksu cywilnego.
 10. Jeżeli niedoubezpieczenie przedmiotu ubezpieczenia nie przekroczy 20% faktycznej wartości tego przedmiotu, wówczas postanowien ust. 9 nie stosuje się.

Suma ubezpieczenia

§ 24

- Sumę ubezpieczenia budynków, lokali i budowli w budowie Ubezpieczający ustala w systemie na sumy stałe, według wartości kosztorysowej materiałów budowlanych oraz robót wykonanych i zaplanowanych do momentu zakończenia okresu ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Maksymalna suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi **3.000.000 PLN**.
- Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.
- Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia. Zmiana warunków zawartej umowy ubezpieczenia może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 25

- Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4 stosuje się wyłączenia w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń lasowych określone w § 19. Ponadto, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe przed wykonaniem fundamentu ubezpieczonego budynku, lokalu lub budowli.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 300 PLN.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 26

- Rozmiar szkody w budynkach, lokalach i budowlach w budowie ustala się na podstawie cen z dnia powstania szkody według kosztów naprawy, czyszczenia, wymiany lub odbudowy, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu.
- Wysokość odszkodowania za szkodę w budynkach, lokalach i budowlach w budowie ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę koszty ustalone zgodnie z obowiązującymi zasadami kalkulacji i cen robót budowlanych, uwzględniającymi średnie ceny rynkowe usług i materiałów obowiązujące w miejscu ubezpieczenia, potwierdzone fakturami lub rachunkami.
- Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się kosztów związanych z ulepszeniem lub unowocześnieniem przedmiotu ubezpieczenia.
- Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20.

ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 27

- Przedmiotem ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku może być mienie ruchome wymienione w ust. 2, stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub udostępniane w ramach umowy najmu lub dzierżawy oraz ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz mienie prywatne pracowników.
- Przedmiotem ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku może być następujące mienie pod warunkiem, że zostało objęte ochroną ubezpieczeniową od pożaru i innych zdarzeń losowych i zostało wskazane w umowie ubezpieczenia:
 - stałe elementy wykończeniowe,
 - następujące mienie:

- nakłady inwestycyjne,
 - maszyny, urządzenia i wyposażenie, wraz z mieniem prywatnym pracowników,
 - środki obrotowe,
 - mięsie osób trzecich,
- wartości pieniężne.
- Ubezpieczone mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem, że:
 - mięsie prywatne pracowników objęte jest ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik świadczył pracę na polecenie Ubezpieczonego,
 - wartości pieniężne ubezpieczone w zakresie rozszerzonym o szkody powstałe w czasie transportu są objęte ochroną ubezpieczeniową w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej związanym z wykonywaniem transportu wartości pieniężnych.

Zakres ubezpieczenia

§ 28

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące następstwem poniżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - kradzieży z włamaniem,
 - rabunku,z zastrzeżeniem że ubezpieczenie wartości pieniężnych od kradzieży z włamaniem i rabunku w miejscu ubezpieczenia wymaga opłacenia dodatkowej składki.
- W odniesieniu do wartości pieniężnych ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe podczas transportu poza miejscem ubezpieczeniowym powstałe wskutek:
 - rabunku podczas transportu,
 - wypadku środka transportu, pożaru, wybuchu, uderzenia pioruna, wiatru, deszczu,
 - śmierci lub uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia osoby wykonującej transport/sprawującej pieczę nad transportowanymi wartościami pieniężnymi.
- Towarzystwo odpowiada za szkody w wartościach pieniężnych na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, do wysokości sum ubezpieczenia ustalonych dla kradzieży z włamaniem i rabunku, z zastrzeżeniem poniższych maksymalnych limitów:

Sposób przechowywania/transport wartości pieniężnych	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia
1) Kradzież z włamaniem wartości pieniężnych w miejscu ubezpieczenia:	
a) w kasach fiskalnych	2.500 PLN
b) w kasetach stalowych lub pojemnikach bezpiecznych nieprzymocowanych na stałe do podłoża lub ściany	5.000 PLN
c) w pojemnikach bezpiecznych przymocowanych na stałe do podłoża lub ściany	10.000 PLN
d) w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o nieudokumentowanej klasie odporności na włamanie	30.000 PLN
e) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, biżuteria i wyroby jubilerskie poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych (wyłącznie sklepy, pracownie jubilerskie)	30.000 PLN
f) w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie co najmniej I-IV	100.000 PLN
g) w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie co najmniej V	150.000 PLN
2) Rabunek wartości pieniężnych w miejscu ubezpieczenia:	
rabunek wartości pieniężnych w miejscu ubezpieczenia	100.000 PLN

Sposób przechowywania/transport wartości pieniężnych	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia
3) Rabunek wartości pieniężnych w transporcie przewożonych:	
1) samodzielnie przez jedną osobę transportującą	30.000 PLN
2) przez co najmniej dwie osoby transportujące	50.000 PLN
3) przez co najmniej jedną osobę transportującą chronioną przez pracownika ochrony	150.000 PLN

4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku może zostać rozszerzone o następujące klauzule dodatkowe:
- 1) Klauzula nr 1 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - 2) Klauzula nr 8 Ubezpieczenie mienia od kradzieży zwykłej,
 - 3) Klauzula nr 9 Ubezpieczenie zewnętrznych elementów od kradzieży zwykłej,
 - 4) Klauzula nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy

§ 29

1. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego:
 - 1) **koszty zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody** – koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia powiększeniu się szkody do limitu **20% sumy ubezpieczenia** od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż **20.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
 - 2) **koszty działań po szkodzie** – koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację (pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności) do limitu **20% sumy ubezpieczenia** od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak **nie więcej niż 20.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
 - 3) **koszty naprawy zabezpieczeń** budynku lub lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie do limitu **20% sumy ubezpieczenia** od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak **nie więcej niż 20.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
2. W ubezpieczeniu mienia ruchomego od kradzieży z włamaniem i rabunku Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku **przeniesienia mienia do innej ubezpieczonej lokalizacji**, z zastrzeżeniem, że:
 - a) ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu,
 - b) Ubezpieczony jest zobowiązany posiadać dokumentację potwierdzającą fakt przeniesienia mienia z określeniem, jego rodzaju i sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia,
 - c) działalność gospodarcza prowadzona w innym miejscu ubezpieczenia jest tożsama z zadeklarowaną w umowie ubezpieczenia,
 - d) inna lokalizacja spełnia wymagania określone w OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych,
 - e) limit odpowiedzialności dla mienia przeniesionego do innej lokalizacji wynosi 30% sumy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż **400.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. W ramach sumy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, bez konieczności opłacania składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo ponosi także odpowiedzialność za szkody w przedmiotach ubezpieczenia, w zakresie i do limitów określonych w tabeli:

Zakres/przedmiot ubezpieczenia	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia
1) zabór ubezpieczonego mienia ruchomego wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do budynku lub lokalu	10% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 5.000 PLN
2) mienie prywatne pracowników	1.000 PLN na jednego poszkodowanego pracownika, nie więcej niż 20.000 PLN
3) niskocenne składniki majątku	20% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 20.000 PLN
4) przedmioty i środki nietrwałe	20% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 100.000 PLN

Suma ubezpieczenia

§30

1. Sumę ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku Ubezpieczający ustala w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia ustala się według następujących wartości:
 - 1) stałych elementów wykończeniowych według wartości:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto, o ile tak wskazano w dokumencie ubezpieczenia,
 - 2) nakładów inwestycyjnych – wysokości wydatków poniesionych na adaptację budynku lub lokalu,
 - 3) maszyn, urządzeń i wyposażenia:
 - a) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%,
 - b) rzeczywistej,
 - c) księgowej brutto, o ile tak wskazano w dokumencie ubezpieczenia,
 - 4) środków obrotowych – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - 5) wartości pieniężnych według wartości:
 - a) gotówka – nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - b) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - c) papiery wartościowe – ceny sprzedaży, a w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu – według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - d) pozostałe wartości pieniężne – nominalnej,
 - e) mienie osób trzecich – rzeczywistej,
 - 6) mienia prywatnego pracowników – rzeczywistej.
3. Sumę ubezpieczenia Ubezpieczający ustala odrębnie dla:
 - 1) stałych elementów wykończeniowych,
 - 2) mienia obejmującego łącznie:
 - a) nakłady inwestycyjne,
 - b) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - c) środki obrotowe,
 - d) mienie osób trzecich,
 - 3) wartości pieniężnych.
4. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
5. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą dodatkową, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
6. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności, a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 31

- Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4 stosuje się wyłączenia określone w § 19 dla ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych. Ponadto zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego powszechnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony mienia, w tym przepisów dotyczących warunków przechowywania i transportu wartości pieniężnych,
 - niezabezpieczenia mienia zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w Załączniku nr 1 do OWU,
 - usunięcia lub niestosowania zabezpieczeń zadeklarowanych w umowie ubezpieczenia,
 - kradzieży zwykłej, o ile nie umówiono się inaczej,
 - zagubienia lub zniknięcia w niewyjaśnionych okolicznościach,
 - zaboru wartości pieniężnych wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do budynku lub lokalu,
 - kradzieży z włamaniem i rabunku wartości pieniężnych w przypadku niespełnienia warunków i sposobu przechowywania określonych w § 28 ust. 3.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN. Do zakresu rozszerzonego na podstawie klauzuli dodatkowej ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 32

- Rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - budynków, lokali i budowli – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu budynku, lokalu i budowli z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/ remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - nakładów inwestycyjnych i stałych elementów wykończeniowych – według kosztów naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - maszyn, urządzeń i wyposażenia - według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, rodzaju, typu i jakości, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - środków obrotowych – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - wartości pieniężnych:
 - gotówka – według wartości nominalnej, wartość nominalną dla waluty obcej przelicza się według średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP,
 - złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł i bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – według kosztów ponownego zakupu lub wytworzenia,

- papiery wartościowe – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu według wartości rynkowej, bez prowizji i opłat,
 - pozostałe wartości pieniężne – według wartości nominalnej,
 - mienia osób trzecich – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy, czyszczenia, ceny nabycia lub kosztów wytworzenia z potrąceniem stopnia zużycia technicznego.
2. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20 za wyjątkiem ust. 9 i 10.

ROZDZIAŁ V UBEZPIECZENIE MIKROINSTALACJI ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (OZE)

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 33

- Przedmiotem ubezpieczenia odnawialnych źródeł energii są mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) sprawne i użytkowane zgodnie z przeznaczeniem.
- Mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) są objęte ochroną ubezpieczeniową w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 34

- Ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - deszcz,
 - dewastację,
 - dym i sadzę,
 - fałę ponadźwiękową,
 - grad,
 - katastrofę budowlaną,
 - lawinę,
 - osuwanie się ziemi,
 - pożar,
 - przepięcie,
 - wiatr,
 - śnieg i lód,
 - trzęsienie ziemi,
 - uderzenie pioruna,
 - upadek drzew lub masztów,
 - upadek statku powietrznego,
 - wybuch,
 - zalanie,
 - zapadanie się ziemi,
 - stłuczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o szkody będące bezpośrednim następstwem:
 - powodzi,
 - kradzieży z włamaniem i rabunku.
- Limit odpowiedzialności od dewastacji na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi **50% sumy ubezpieczenia** mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) od pożaru i innych zdarzeń losowych, **nie więcej niż 300.000 PLN**.
- Limit odpowiedzialności od stłuczenia szyb na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi **50% sumy ubezpieczenia** mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) od pożaru i innych zdarzeń losowych, **nie więcej niż 300.000 PLN**.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ubezpieczenie mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - Klauzulę nr 1 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - Klauzulę nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 35

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**, koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzie** koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację, (pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności) do limitu **20% sumy ubezpieczenia**, jednak nie więcej niż **20.000 PLN**.
- 3) **koszty demontażu i montażu oraz transportu uszkodzonych mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) do miejsca naprawy i z powrotem**.

Suma ubezpieczenia

§ 36

1. Sumę ubezpieczenia Ubezpieczający ustala w systemie na sumy stałe, według następujących wartości:
 - 1) odtworzeniowej – dla mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), której okres eksploatacji nie przekracza 10 lat,
 - 2) rzeczywistej – dla mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), której okres eksploatacji przekracza 10 lat,
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. Maksymalna suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi **3.000.000 PLN**.
4. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.
5. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia. Zmiana warunków zawartej umowy ubezpieczenia może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 37

1. Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4 stosuje się wyłączenia określone § 19 dla ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych. Ponadto zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) normalnego zużycia lub naturalnego procesu starzenia się mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) w związku z jej normalnym użytkowaniem, a także spowodowane przez korozję, kawitację, oksydację lub powolne i systematyczne oddziaływanie warunków atmosferycznych,
 - 2) niewłaściwego montażu, za które odpowiedzialność ponosi wykonawca,
 - 3) braku konserwacji przedmiotu ubezpieczenia zgodnie z zaleceniami producenta, normami lub przepisami prawa budowlanego,
 - 4) przewożenia, montażu i demontażu przedmiotu ubezpieczenia w czasie prac naprawczych i konserwacyjnych oraz remontowych,
 - 5) kradzieży zwykłej, lub zniknięcia w niewyjaśnionych okolicznościach,
 - 6) kradzieży z włamaniem i rabunku, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 7) kradzieży z włamaniem w przypadku braku wymaganych zabezpieczeń określonych w Załączniku nr 1 do OWU.
2. Ponadto, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w mikroinstalacjach odnawialnych źródeł energii (OZE) mających powyżej 25 lat,
 - 2) polegających na uszkodzeniach estetycznych (zadrapania, odpryski, pomalowania, zmiany kształtu, przebarwienia, zarysowania, poplamienia, wyszczerbienia, pęknięcia) chyba,

że są następstwem zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową oraz jeżeli uszkodzenia te powodują, że przedmiot ubezpieczenia nie działa prawidłowo, mniej wydajnie.

3. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 38

1. Rozmiar i wysokość szkody w urządzeniach i instalacjach odnawialnych źródeł energii (OZE) ustala na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) do 10 lat – na podstawie kosztorysu naprawy, wymiany, remontu lub odbudowy przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem robót i zweryfikowanego przez Towarzystwo; dla robót nieregulowanych w Katalogach Nakładów Rzeczowych, kosztorys musi obejmować koszty robocizny z podaniem liczby godzin i szczegółowy wykaz materiałów,
 - 2) mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) powyżej 10 lat – w wysokości kosztów określonych zgodnie z postanowieniami pkt 1 z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego, które wynosi 5% za każdy rok użytkowania, z zastrzeżeniem że:
 - a) nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego przy szkodach, których wartość nie przekracza 3% sumy ubezpieczenia,
 - b) maksymalne potrącenie z tytułu zużycia technicznego wynosi 80%.
2. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20.

ROZDZIAŁ VI UBEZPIECZENIE SZYB I PRZEDMIOTÓW SZKLANYCH OD STŁUCZENIA

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§39

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następujące szyby i przedmioty szklane nieuszkodzone oraz zamontowane na stałe:
 - 1) szyby okienne i drzwiowe,
 - 2) oszklenia ścienne i dachowe,
 - 3) szklane przegrody ścienne,
 - 4) szklane, ceramiczne i kamienne okładziny ścian i sufitów,
 - 5) lustra i witraże,
 - 6) szklane, ceramiczne i kamienne elementy stanowiące część składową mebli, gablot i lad chłodniczych,
 - 7) szklane i ceramiczne płyty grzewcze,
 - 8) szklane ścianki łazienkowe i kabiny prysznicowe,
 - 9) szklane, ceramiczne i kamienne brodziki, wanny, zlewozmywaki i umywalki,
 - 10) oszklenia reklamowe, rurki neonowe, szyldy ze szkła lub tworzyw sztucznych,
 - 11) szyby kominkowe,
 - 12) akwaria i terraria.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szyby i przedmioty szklane znajdujące się w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 40

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe w wyniku stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia może zostać rozszerzone o Klauzulę nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 41

W ramach sumy ubezpieczenia szysz i przedmiotów szklanych od stłuczenia Towarzystwo **pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty** poniesione przez Ubezpieczonego

w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego:

- 1) demontażu i montażu przedmiotu ubezpieczenia,
- 2) ustawienia rusztowań lub użycia dźwigu, podnośnika, wysięgnika w celu dokonania naprawy lub wymiany uszkodzonego przedmiotu,
- 3) wykonania napisów, znaków reklamowych lub informacyjnych na przedmiotach objętych ubezpieczeniem,
- 4) transportu uszkodzonego przedmiotu do miejsca naprawy i z powrotem.

Suma ubezpieczenia

§ 42

1. Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.
4. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 43

1. Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia szysz i przedmiotów szklanych od stłuczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe podczas przewozu, montażu i demontażu ubezpieczonych przedmiotów w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz remontowych prowadzonych w obrębie ubezpieczonego obiektu,
 - 2) powstałe wskutek porysowania, zadrapania, poplamienia, zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu,
 - 3) powstałe w szklanych elementach wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych (maszyn, urządzeń, narzędzi, sprzętu i aparatów), za wyjątkiem szklanych i ceramicznych płyt grzewczych,
 - 4) powstałe w szklanych elementach wszelkiego rodzaju instalacji i osprzętu, w tym oszklenia mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE),
 - 5) powstałe w szkłe artystycznym, witrażach zabytkowych, oszkleniu antyków i dzieł sztuki,
 - 6) powstałe w oszkleniu szklarni, oranżerii, ogrodów zimowych i inspektów,
 - 7) powstałe w szklanych, ceramicznych i kamiennych okładzinach podłóg i schodów,
 - 8) będące następstwem niewłaściwego działania urządzeń neonowych,
 - 9) powstałe w pojazdach mechanicznych i innych środkach transportu,
 - 10) powstałe w środkach obrotowych,
 - 11) powstałe w budynkach, lokalach budowlanych w budowie,
 - 12) spowodowane przez akty terrorystyczne, strajki, rozruchy i zamieszki społeczne, o ile nie umówiono się inaczej.
2. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzi wynosi 100 PLN.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 44

1. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu szysz i przedmiotów szklanych od stłuczenia ustala się według cen z dnia powstania szkody w wysokości kosztów naprawy ustalonych na podstawie kosztorysu przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie naprawy lub według ceny nabycia

uszkodzonych szysz i przedmiotów szklanych o takich samych parametrach jakościowych i użytkowych co uszkodzone mienie, powiększonych o koszty, o których mowa w § 41.

2. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20 za wyjątkiem ust. 9 i 10.

ROZDZIAŁ VII

UBEZPIECZENIE MIENIA W TRANSPORCIE (CARGO)

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 45

3. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być środki obrotowe oraz maszyny, urządzenia i wyposażenie stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, przewożone przy wykorzystaniu środka transportu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Ochroną może być objęte mienie przewożone:
 - 1) transportem własnym, przez który rozumie się przewóz środkiem transportu należącym do Ubezpieczonego,
 - 2) transportem obcym, przez który rozumie się przewóz na podstawie umowy zawartej przez Ubezpieczonego z przewoźnikiem lub spedytorem.

Zakres ubezpieczenia

§ 46

1. Ochrona ubezpieczeniowa mienia w transporcie (cargo) obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) deszczu,
 - 2) dymu i sadzy,
 - 3) gradu,
 - 4) lawiny,
 - 5) osuwania się ziemi,
 - 6) pożaru,
 - 7) wiatru,
 - 8) trzęsienia ziemi,
 - 9) uderzenia pioruna,
 - 10) uderzenia pojazdu mechanicznego,
 - 11) upadku przedmiotu innego niż transportowany na środek transportu,
 - 12) wybuchu,
 - 13) wypadku środka transportu,
 - 14) zapadania się ziemi,
 - 15) kradzieży mienia ze środka transportu po pokonaniu jego zabezpieczeń,
 - 16) kradzieży mienia dokonanej w związku z wykorzystaniem okoliczności powstałych wskutek wypadku środka transportu,
 - 17) kradzieży mienia wraz ze środkiem transportu,
 - 18) rabunku,
 - 19) które uniemożliwiły osobom wykonującym transport właściwą ochronę powierzonego do transportowania mienia powstałe wskutek:
 - a) nagłej i ciężkiej choroby, rozumianej jako stan zdrowia wymagający natychmiastowej interwencji medycznej, uniemożliwiający dalsze wykonywanie obowiązków związanych z ochroną mienia,
 - b) poważnego uszkodzenia ciała w wyniku wypadku drogowego, rozumianego jako obrażenia fizyczne powstałe w następstwie zdarzenia komunikacyjnego, które obiektywnie uniemożliwiają dalsze wykonywanie czynności związanych z transportem,
 - c) śmierci osoby wykonującej transport, rozumianej jako zgon kierowcy lub osoby odpowiedzialnej za ochronę mienia w trakcie przewozu.
2. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się:
 - 1) w transporcie własnym – z chwilą rozpoczęcia załadunku ubezpieczonego mienia, a kończy z chwilą zakończenia jego rozładunku, z tym, że czas pomiędzy zakończeniem załadunku a rozpoczęciem przewozu oraz pomiędzy zakończeniem przewozu a rozpoczęciem rozładunku nie może być dłuższy niż 36 godzin,
 - 2) w transporcie obcym – z chwilą przyjęcia mienia do transportu przez przewoźnika w miejscu określonym w dokumencie potwierdzającym transport jako miejsce rozpoczęcia transportu, do chwili dostarczenia mienia do miejsca, które jest w dokumencie potwierdzającym transport określone jako miejsce zakończenia transportu.

3. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody spowodowane kradzieżą ubezpieczonego mienia ze środka transportu po pokonaniu jego zabezpieczeń lub kradzieżą środka transportu wraz z ubezpieczonym mieniem pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:
 - 1) środek transportu jest wyposażony w twarde, zamknięte nadwozie, tj. wykonane z materiałów twardych (np. metal, kompozyt), zapewniające trwałą ochronę przed dostępem osób trzecich,
 - 2) ubezpieczone mienie znajduje się w części ładunkowej tj. przestrzeni pojazdu przeznaczonej fabrycznie do przewozu ładunku lub w zamkniętym bagażniku,
 - 3) środek transportu jest wyposażony w co najmniej jedno sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, tj. alarm lub blokadę skrzyni biegów lub immobiliser,
 - 4) środek transportu po zaparkowaniu jest zamknięty na zamek i sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, a wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do środka transportu są prawidłowo zamknięte,
 - 5) postoje w godzinach 6.00 – 22.00, w innym celu niż załadunek i rozładunek środka transportu przewożącego towary o zwiększonym ryzyku kradzieży tj. sprzęt elektroniczny, alkohol, wyroby tytoniowe, muszą się odbywać na parkingach strzeżonych,
 - 6) w godzinach 22.00 – 6.00 środek transportu musi być zaparkowany:
 - a) w garażu zamkniętym na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe lub zdalnie sterowaną automatyczną bramę garażową,
 - b) na parkingu strzeżonym lub placu należącym do Ubezpieczonego, tj. placu ogrodzonym, oświetlonym oraz znajdującym się pod stałym dozorem osób profesjonalnie zajmujących się ochroną mienia, z wjazdem zabezpieczonym w sposób uniemożliwiający samodzielny wyjazd pojazdu przez osobę nieupoważnioną, tj. poprzez zastosowanie fizycznych barier (brama, szlaban) oraz kontroli dostępu realizowanej przez pracownika ochrony lub system autoryzacji.
4. Kierowca zobowiązany jest do zabrania ze środka transportu dowodu rejestracyjnego, kluczyków, kart kodu dostępu i pilotów w każdym przypadku oddalenia się od pojazdu.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej ubezpieczeniowej składki ubezpieczenie mienia w transporcie (cargo) może zostać rozszerzone o Klauzulę nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.
3. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji, Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 49

1. Ochrona ubezpieczeniowa mienia w transporcie (cargo) nie obejmuje odpowiedzialności za szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie:
 - 1) wartości pieniężnych,
 - 2) dzieł sztuki, antyków, przedmiotów o wartości artystycznej, kolekcjonerskiej, zabytkowych, modeli, wzorów i eksponatów o charakterze muzealnym,
 - 3) wyrobów jubilerskich,
 - 4) towarów niebezpiecznych wyszczególnionych w umowie europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) w aktualnym brzmieniu, materiałów wybuchowych lub pirotechnicznych, w tym petard i ogni sztucznych, broni, amunicji i sprzętu wojskowego, substancji radioaktywnych lub promieniotwórczych,
 - 5) przesyłek pocztowych lub kurierskich,
 - 6) żywych zwierząt,
 - 7) pojazdów mechanicznych, statków wodnych i powietrznych,
 - 8) akt, dokumentacji i wszelkich nośników danych, jak również szkód polegających na utracie informacji zapisanych na wszelkiego rodzaju nośnikach danych, w tym nośnikach magnetycznych i optycznych,
 - 9) mienia przewożonego w obrębie tej samej nieruchomości, przez co rozumie się przewóz w obrębie jednego budynku oraz przewóz między budynkami położonymi na tym samym gruncie (posesji),
 - 10) mienia sprzedawanego ze środka transportu w ramach handlu obwoźnego, przez który rozumie się sprzedaż mienia bezpośrednio ze środka transportu na trasie transportu,
 - 11) mienia niebędącego w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego,
 - 12) mienia nielegalnie wytworzonego lub sprowadzonego albo pochodzącego z przestępstwa,
 - 13) środków obrotowych przeterminowanych i mienia wycofanego z obrotu,
 - 14) mienia uszkodzonego lub zdekompletowanego,
 - 15) mienia przewożonego jako bagaż podręczny.
2. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia w transporcie (cargo) nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) działania śniegu, mrozu, upału lub zwykłych zmian wilgotności atmosferycznej, chyba że szkoda wynikająca z działania tych warunków atmosferycznych powstała po wypadku środka transportu,
 - 2) dewastacji,
 - 3) wady ukrytej ubezpieczonego mienia lub jego naturalnych właściwości, w szczególności wysuszenia się, zawilgocenia, zepsucia się lub samozapalenia się,
 - 4) prowadzenia środka transportu przez osobę nie posiadającą do tego odpowiednich uprawnień,
 - 5) używania środka transportu nieprzystosowanego do przewozu danego rodzaju mienia,
 - 6) złego stanu technicznego środka transportu lub jego niezdatności do przewozu mienia danego rodzaju, jeżeli Ubezpieczony lub jego pracownicy o tym wiedzieli lub przy dołożeniu należytej staranności mogli się dowiedzieć,
 - 7) braku lub niewłaściwego opakowania, jeżeli odpowiedzialność za właściwe opakowanie ponosi Ubezpieczony lub jego pracownicy,
 - 8) nieprawidłowego załadunku, rozmieszczenia lub zamocowania przewożonego mienia,
 - 9) nieprawidłowego zabezpieczenia mienia na środku transportu,
 - 10) przekroczenia ładowności środka transportu,
 - 11) strajków, rozruchów i zamieszek społecznych,
 - 12) aktów terrorystycznych,
 - 13) w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 (w tym COVID-19).
3. Ponadto zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności Towarzystwa za ubytki w mieniu w granicach ustalonych zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi norm ubytku naturalnego

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 47

W ramach sumy ubezpieczenia mienia, które uległo szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody** – koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
- 2) **koszty działań po szkodzie** – koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację, (pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności) do limitu 20% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż **20.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia

§ 48

1. Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpieczający ustala w systemie na pierwsze ryzyko.
2. Ubezpieczający określa sumę ubezpieczenia:
 - 1) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – według wartości rzeczywistej,
 - 2) dla środków obrotowych – według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia.
3. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
4. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania.

oraz za wady i ubytki stwierdzone po wydaniu przesyłki przez przewoźnika, jeżeli nie było stwierdzenia naruszenia opakowania.

4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie powstałej w trakcie załadunku i wyładunku mienia lub w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku wynosi 10% szkody, nie mniej niż 1.000 PLN.
5. Franszyza redukcyjna dla szkód innych niż wymienione w ust. 4 wynosi 300 PLN.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 50

1. Rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – według kosztów naprawy lub czyszczenia lub ceny nabycia nowego przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, rodzaju i jakości, powiększonych o koszty zwykłego transportu odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - 2) dla środków obrotowych – według kosztów naprawy lub czyszczenia, ponownego zakupu lub wytworzenia.
2. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 20 ust. 2.

ROZDZIAŁ VIII UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 51

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest:
 - 1) sprzęt elektroniczny wraz z oprogramowaniem seryjnym jakie ten sprzęt posiada,
 - 2) sprzęt zainstalowany na stałe w/na pojeździe mechanicznym lub w przyczepie, poruszających się w granicach Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 3) dane pod warunkiem, że istnieje ich zweryfikowane źródło, tj. dokument, system informatyczny lub inny wiarygodny nośnik informacji, umożliwiający potwierdzenie autentyczności i pochodzenia tych danych,
 - 4) oprogramowanie zakupione niezależnie od sprzętu na podstawie odrębnego dowodu sprzedaży,
 - 5) zewnętrzne nośniki danych zakupione niezależnie od sprzętu na podstawie odrębnego dowodu sprzedaży,stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością oraz ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową sprawny technicznie sprzęt elektroniczny:
 - 1) dla którego pozytywnie zakończone zostały testy próbne, chyba, że nie były wymagane przez producenta,
 - 2) stacjonarny i przenośny zainstalowany lub użytkowany w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 3) przenośny użytkowany w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 4) przenośny użytkowany w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy, z wyłączeniem terytorium Rosji, Białorusi i Ukrainy.
3. Ubezpieczeniem objęte są przedmioty, które Ubezpieczający podał w wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia z zastrzeżeniem ust. 4. Wykaz sprzętu powinien zawierać następujące dane: producent, model, typ, numer fabryczny, rok produkcji, suma ubezpieczenia.
4. Towarzystwo może odstąpić od wymogu dołączania wykazu, o którym mowa w ust. 3 pod warunkiem, że ochroną ubezpieczeniową zostanie objęty cały sprzęt elektroniczny posiadany przez Ubezpieczonego, a jego łączna suma ubezpieczenia nie przekracza wartości 50 000 PLN.
5. Sprzęt elektroniczny jest objęty ubezpieczeniem również w trakcie jego przemieszczania w obrębie miejsca ubezpieczenia.

Zakres ubezpieczenia

§ 52

1. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za nagłe, nieprzewidziane i niezależne od woli Ubezpieczonego uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, powstałe wskutek jakiegokolwiek przyczyny, która nie została wyłączona na mocy postanowień określonych w § 4 oraz w § 55.
2. Zakres ubezpieczenia wskazany w ust. 1 nie obejmuje szkód będących skutkiem powodzi, chyba że Ubezpieczający rozszerzył zakres ubezpieczenia o ryzyko powodzi za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
3. Zakres ubezpieczenia wskazany w ust. 1 nie obejmuje szkód będących skutkiem aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów i zamieszek społecznych, chyba że Ubezpieczający rozszerzył zakres ubezpieczenia o te ryzyka za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
4. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk może zostać rozszerzone o następujące klauzule:
 - 1) Klauzula nr 1 Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia,
 - 2) Klauzula nr 4 Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów i zamieszek społecznych,
 - 3) Klauzula nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.

Zwrot kosztów dodatkowych i zakres dodatkowy

§ 53

1. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**
koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,
 - 2) **koszty działań po szkodzie**
koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację, (pod warunkiem, że Ubezpieczony jest zobowiązany do dokonania tych czynności) do limitu do **10% sumy ubezpieczenia**, jednak **nie więcej niż 20.000 PLN** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
2. W ramach sumy ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, Towarzystwo dodatkowo ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu wymienionym w tabeli do limitów określonych w tej tabeli:

Przedmiot ubezpieczenia	Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia
1) sprzęt zainstalowany na stałe w/na pojeździe mechanicznym lub w przyczepie	10% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 20.000 PLN
2) dane	10% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 20.000 PLN
3) oprogramowanie	
4) zewnętrzne nośniki danych	

3. Warunkiem odpowiedzialności Towarzystwa za ubezpieczenie danych jest wykonywanie kopii zapasowych ubezpieczonych danych co najmniej raz w tygodniu i ich przechowywanie w:
 - 1) urządzeniach o podwyższonej odporności ogniowej np. szafie ogniotrwałej lub sejfie,
 - 2) innej strefie pożarowej zabezpieczonej technicznie przed pożarem i innymi zdarzeniami losowymi,
 - 3) innej lokalizacji zabezpieczonej technicznie przed pożarem i innymi zdarzeniami losowymi.
4. Towarzystwo rozszerza ochroną ubezpieczeniową o szkody w sprawnym technicznie sprzęcie elektronicznym, który pozostaje chwilowo (**do 6 miesięcy**) **wyłączony z eksploatacji lub magazynowany** w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.

5. Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym objętym ochroną od wszystkich ryzyk **od daty dostawy do daty włączenia sprzętu** lub jego podzespołów i komponentów do planowej eksploatacji pod warunkiem, że:
 - 1) sprzęt elektroniczny lub jego podzespoły i komponenty są magazynowane/składowane w oryginalnych opakowaniach i w pomieszczeniach do tego przystosowanych,
 - 2) termin magazynowania/składowania nie przekracza 6-ciu miesięcy od daty dostawy z zastrzeżeniem, że zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody w sprzęcie elektronicznym oraz jego podzespołach i komponentach, za które odpowiedzialni są: producenci, spedycytorzy, sprzedawcy i firmy montażowe.
- 8) w postaci defektów estetycznych, które nie mają wpływu na pracę sprzętu (zadrapania, wgniecenia),
- 9) spowodowane działaniem wirusów komputerowych, szkodliwego oprogramowania oraz działalnością hakerów,
- 10) spowodowane przez akty terrorystyczne, strajki, rozruchy i zamieszki społeczne, o ile nie umówiono się inaczej,
- 11) spowodowane przez powódź, o ile nie umówiono się inaczej,
- 12) powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 (w tym COVID-19).

Suma ubezpieczenia

§ 54

1. Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia wymienionego w wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia, będący jej integralną częścią.
2. Sumę ubezpieczenia sprzętu elektronicznego ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe według jednej z następujących wartości:
 - 1) odtworzeniowej – jeżeli sprzęt nie jest starszy niż 8 lat od daty produkcji,
 - 2) rzeczywistej – jeżeli sprzęt jest starszy niż 8 lat od daty produkcji.
3. Sumę ubezpieczenia danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych ustala się według następujących wartości:
 - 1) danych – według kosztów ponownego ich wprowadzenia z kopii zapasowych lub ręcznie z oryginalnych lub kopii dokumentów,
 - 2) oprogramowania – według wartości odtworzeniowej,
 - 3) zewnętrznych nośników danych – według wartości nowego nośnika.
4. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
5. Sumę ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do ich wyczerpania.
6. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia/limit odpowiedzialności a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy może nastąpić od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.
7. Suma ubezpieczenia powinna:
 - 1) uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony nie jest płatnikiem podatku VAT,
 - 2) nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony jest płatnikiem podatku VAT.
2. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 oraz § 55 w ubezpieczeniu danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych z zakresu ubezpieczenia wyłączone są:
 - 1) nośniki danych, które nie mogą być wymieniane przez użytkownika (np. twarde dyski)
 - 2) dane i oprogramowanie przechowywane wyłącznie w pamięci głównej jednostki centralnej,
 - 3) szkody wynikające z wadliwej konserwacji i przechowywania,
 - 4) szkody spowodowane przez błędne oprogramowanie,
 - 5) szkody w danych i oprogramowaniu powstałe na skutek skasowania, utraty danych lub funkcjonalności wskutek działania wirusów, błędnego/szkodliwego oprogramowania oraz działania pola magnetycznego,
 - 6) jakiegokolwiek koszty dodatkowe np. na zakup nowych licencji, poniesione na modyfikację.
3. W ramach ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia oraz sprzętu elektronicznego zainstalowanego na stałe w pojazdach mechanicznych, Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem z pojazdu lub przyczepy pod warunkiem, spełnienia następujących wymogów:
 - 1) pojazd jest wyposażony w twarde, zamknięte nadwozie, tj. wykonane z materiałów twardych (np. metal, kompozyt), zapewniające trwałą ochronę przed dostępem osób trzecich,
 - 2) pojazd jest wyposażony w co najmniej jedno sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, tj. alarm lub blokadę skrzyni biegów lub immobiliser,
 - 3) pojazd po zaparkowaniu jest zamknięty na zamek i sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, a wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do środka transportu są prawidłowo zamknięte,
 - 4) w godzinach 22.00 – 6.00 pojazd musi być zaparkowany:
 - a) w garażu zamkniętym na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe lub zdalnie sterowaną automatyczną bramę garażową,
 - b) na parkingu strzeżonym lub placu należącym do Ubezpieczonego, tj. placu ogrodzonym, oświetlonym oraz znajdującym się pod stałym dozorem osób profesjonalnie zajmujących się ochroną mienia, z wjazdem zabezpieczonym w sposób uniemożliwiający samodzielny wyjazd pojazdu przez osobę nieupoważnioną, tj. poprzez zastosowanie fizycznych barier (brama, szlaban) oraz kontroli dostępu realizowanej przez pracownika ochrony lub system autoryzacji,
 - 5) ubezpieczony przedmiot był przechowywany w sposób uniemożliwiający zobaczenie go z zewnątrz, np. w bagażniku.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 55

1. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w częściach i materiałach, które zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta ulegają szybkiemu zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, takich jak: materiały pomocnicze, wymienne narzędzia (wiertła, frezy), źródła światła, taśmy, paski, głowice drukarek, bezpieczniki, uszczelki, elementy ze szkła i ceramiki, sita, tkaniny, klisze, filmy, materiały eksploatacyjne (tusze, tonery, odczynniki chemikalia, paliwa, oleje, itp.),
 - 2) powstałe w lampach (np. lampach rentgenowskich, laserowych, elektronowych, kineskopach), hermetycznych napędach dyskowych, pośrednich nośnikach obrazu (bębnoch selenowych),
 - 3) w sprzęcie medycznym stanowiących wyposażenie szpitali,
 - 4) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiada producent, serwisant, sprzedawca lub dostawca,
 - 5) spowodowane wadami i usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia znane Ubezpieczającemu,
 - 6) powstałe w czasie napraw oraz podczas prób, doświadczeń i eksperymentów (za wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi przeglądami),
 - 7) spowodowane kradzieżą zwykłą,
4. Ochrona nie obejmuje szkód powstałych podczas przewożenia sprzętu elektronicznego powierzonego przewoźnikowi do przetransportowania lub przekazanego usługodawcy do doręczenia wskazanemu odbiorcy. Za okres przewozu uznaje się czas od chwili przekazania sprzętu elektronicznego przewoźnikowi w miejscu wskazanym w dokumencie potwierdzającym transport jako miejsce rozpoczęcia przewozu do chwili dostarczenia sprzętu elektronicznego do miejsca określonego w tym dokumencie jako miejsce zakończenia transportu.
5. W ramach limitu odpowiedzialności za sprzęt elektroniczny zainstalowany na stałe w pojazdach, ochrona ubezpieczenia nie obejmuje szkód:
 - 1) powstałych na skutek wypadku pojazdu należącego do Ubezpieczonego, jeżeli wypadek ten został spowodowany złym stanem technicznym pojazdu,
 - 2) powstałych w związku prowadzeniem środka transportu przez osobę nieposiadającą do tego odpowiednich uprawnień.
6. Zakresem ubezpieczenia nie są również objęte straty finansowe, w tym: utrata zysku, utrata dochodu, a także kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzi polegającej na kradzieży z włamaniem lub rabunku oraz upuszczeniu, stłuczeniu, pośluczeniu elementów szklanych sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w tym dla sprzętu elektronicznego zamontowanego na stałe w pojazdach wynosi 10% wartości szkody, jednak nie mniej niż 500 PLN.

8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie powstałej w sprzęcie elektronicznym poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych krajów Europy w tym dla sprzętu elektronicznego zamontowanego na stałe w pojazdach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosi 15% wartości szkody, jednak nie mniej niż 500 PLN.
9. Franszyza redukcyjna dla szkód innych niż wymienione w ust. 7 i 8 wynosi 500 PLN, z zastrzeżeniem ust. 10.
10. Do zakresu rozszerzonego na podstawie klauzuli dodatkowej ma zastosowanie franszyza, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 56

1. Rozmiar szkody i wysokość odszkodowania w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) przy szkodzie częściowej – Towarzystwo pokrywa niezbędne koszty zakupu materiałów i koszty robocizny w celu naprawienia uszkodzonego przedmiotu, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego,
 - 2) przy szkodzie całkowitej sprzętu, który nie jest starszy niż 8 lat od daty produkcji – Towarzystwo pokrywa koszty zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu, a jeżeli to nie jest możliwe, przedmiotu o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego,
 - 3) przy szkodzie całkowitej sprzętu, który jest starszy niż 8 lat od daty produkcji – Towarzystwo pokrywa koszty zakupu identycznego, fabrycznie nowego przedmiotu, a jeżeli to nie jest możliwe, przedmiotu o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, pomniejszone o stopień zużycia, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i ponownego montażu, uruchomienia, cła, podatków i innych tego typu opłat, o ile zostały zgłoszone do ubezpieczenia, z wyłączeniem kosztów transportu ekspresowego.
2. Wysokość odszkodowania nie uwzględnia kosztów bieżącej konserwacji i remontów eksploatacyjnych oraz zmian, uzupełnień, usprawnień i unowocześnień ubezpieczonego sprzętu elektronicznego.
3. Rozmiar szkody i wysokość odszkodowania w ubezpieczeniu danych, oprogramowania i zewnętrznych nośników danych określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) w danych – według kosztów automatycznego lub ręcznego wprowadzenia danych lub programów z kopii zapasowych lub z oryginalnych dokumentów,
 - 2) w oprogramowaniu – według kosztów ponownej instalacji, wymiany lub odtworzenia programów indywidualnych, seryjnych, systemów operacyjnych,
 - 3) w zewnętrznych nośnikach danych – według kosztów ponownego zakupu tych nośników.
4. Jeżeli odtworzenie danych nie zostanie przeprowadzone w okresie do 12 miesięcy od daty szkody, Towarzystwo pokryje tylko koszty wymiany samych nośników danych.
5. Wysokość odszkodowania w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk ustala się według zasad określonych w § 20.

ROZDZIAŁ IX UBEZPIECZENIE FIRMA ASSISTANCE

Definicje w ubezpieczeniu Firma Assistance

§ 57

W niniejszym Rozdziale stosuje się pojęcia zdefiniowane w § 2 oraz poniższe pojęcia, które oznaczają:

1. **awaria** – wewnętrzne uszkodzenie sprzętu RTV, AGD lub PC uniemożliwiające jego prawidłowe funkcjonowanie, które nie jest skutkiem użytkowania niezgodnego z instrukcją obsługi oraz nie jest spowodowane celowym, bezpośrednim działaniem człowieka.
2. **Centrum Alarmowe** – podmiot, który w imieniu Towarzystwa organizuje i realizuje wykonanie usług w ramach ubezpieczenia Firma Assistance, numer telefonu podany jest w umowie ubezpieczenia,
3. **choroba** – reakcja organizmu na działanie czynnika chorobotwórczego lub w związku z wystąpieniem nieszczęśliwego wypadku, prowadząca

- do zaburzeń czynnościowych, zmian organicznych w tkankach, narządach, układach lub całym ustroju,
4. **choroba przewlekła** – zdiagnozowana przed zawarciem umowy ubezpieczenia choroba mająca długotrwały przebieg, trwająca zwykle miesiącami lub latami (także z okresami zaostrzenia lub remisji), za chorobę przewlekłą uważa się również choroby nowotworowe.
5. **choroba psychiczna** – choroba zakwalifikowana w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 jako zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99),
6. **gwarancja producenta** – gwarancja udzielona przez producenta, importera lub autoryzowanego dystrybutora sprzętu RTV, AGD, PC,
7. **lekarz prowadzący leczenie** – lekarz, który prowadzi leczenie Ubezpieczonego w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem, niebędący ani członkiem rodziny Ubezpieczonego ani lekarzem Towarzystwa,
8. **miejsce ubezpieczenia** – budynek lub lokal na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazany w umowie ubezpieczenia jako miejsce ubezpieczenia, pod którym są świadczone usługi assistance w zakresie pomocy technicznej określonej w § 59,
9. **nagle zachorowanie** – powstały w okresie ochrony ubezpieczeniowej w sposób nagły i niespodziewany stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczonego, niebędący następstwem choroby przewlekłej rozpoznanej przed rozpoczęciem ochrony, wymagający interwencji medycznej w ciągu 24 godzin od wystąpienia objawów,
10. **nieszczęśliwy wypadek** – zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia,
11. **placówka medyczna** – podmiot leczniczy oraz praktyka zawodowa w rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
12. **sprzęt RTV** – zakupiony jako fabrycznie nowy, sprzęt audio-video zasilany wyłącznie z sieci elektrycznej, którego zasilanie z baterii lub akumulatora nie jest możliwe, znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, mający w chwili awarii nie więcej niż **5 lat** od daty produkcji, wykorzystywany wyłącznie do prowadzenia działalności, którego pierwszym użytkownikiem jest Ubezpieczony, z wyłączeniem sprzętu objętego gwarancją producenta. Ubezpieczony jest zobowiązany udokumentować datę nabycia sprzętu poprzez przedstawienie dowodu zakupu, gwarancji producenta lub innego dokumentu. Jeśli dowód zakupu nie jest dostępny, wiek sprzętu ustala się na podstawie tabliczki znamionowej oraz przypuszczalnego roku produkcji. Do sprzętu RTV zalicza się m.in. głośniki, mikrofony, odtwarzacze multimedialne, telewizory, projektory, systemy nagłośnienia, kamery, sprzęt audio, monitory, rejestratory, konsole do gier,
13. **sprzęt AGD** – zakupiony jako fabrycznie nowy, sprzęt znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, mający w chwili awarii nie więcej niż **5 lat** od daty produkcji, wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej, którego pierwszym użytkownikiem jest Ubezpieczony, z wyłączeniem sprzętu objętego gwarancją producenta. Ubezpieczony jest zobowiązany udokumentować datę nabycia sprzętu poprzez przedstawienie dowodu zakupu, gwarancji producenta lub innego dokumentu. Jeśli dowód zakupu nie jest dostępny, wiek sprzętu ustala się na podstawie tabliczki znamionowej oraz przypuszczalnego roku produkcji. Do sprzętu AGD zalicza się m.in. kuchnie gazowe i elektryczne, płyty elektryczne, płyty gazowe, płyty indukcyjne, piekarniki, pralki, pralko-suszarki, elektryczne suszarki ubraniowe, chłodziarki, chłodziarko-zamrażarki, zamrażarki, zmywarki,
14. **sprzęt PC** – zakupiony jako fabrycznie nowy, komputer stacjonarny wraz z monitorem lub laptop znajdujący się w miejscu ubezpieczenia, mający w chwili awarii nie więcej niż **5 lat** od daty produkcji, wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej, którego pierwszym użytkownikiem jest Ubezpieczony, z wyłączeniem sprzętu objętego gwarancją producenta. Ubezpieczony jest zobowiązany udokumentować datę nabycia sprzętu poprzez przedstawienie dowodu zakupu, gwarancji producenta lub innego dokumentu. Jeśli dowód zakupu nie jest dostępny, wiek sprzętu ustala się na podstawie tabliczki znamionowej oraz przypuszczalnego roku produkcji,
15. **transport medyczny** – transport zapewniony Ubezpieczonemu, w sposób wskazany przez lekarza Towarzystwa, dostosowany do jego stanu zdrowia i świadczony wówczas, gdy stan zdrowia Ubezpieczonego uniemożliwia skorzystanie z transportu niemedycznego i jednocześnie nie zagraża życiu oraz nie wymaga świadczeń pogotowia ratunkowego,
16. **Ubezpieczony** – osoba, której świadczone są usługi Firma Assistance, tj. osoba na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia, posiadająca mienie będące przedmiotem ubezpieczenia na podstawie OWU. Usługi Firma Assistance w zakresie pomocy medycznej, świadczono są również na rzecz pracowników Ubezpieczonego oraz jego reprezentantów objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia NNW,

17. **zdarzenie ubezpieczeniowe** – zdarzenie, które wystąpiło w okresie ochrony ubezpieczeniowej i uprawnia Ubezpieczonego do skorzystania z usług assistance:

- 1) w zakresie pomocy technicznej – zdarzenie losowe: deszcz, dym i sadza, fala ponaddźwiękowa, grad, katastrofa budowlana, lawina, osuwanie się ziemi, powódź, pożar, przepięcie, wiatr, śnieg i lód, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie i zapadanie się ziemi, a także: dewastacja (w tym graffiti), kradzież z włamaniem i rabunek, stłuczenie szyb, awaria sprzętu RTV, AGD lub PC, sytuacja awaryjna polegająca na niemożności dostania się do miejsca ubezpieczenia,
- 2) w zakresie pomocy medycznej – nagłe zachorowanie lub nieszczęśliwy wypadek.

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 58

1. Umowa ubezpieczenia Firma Assistance jest zawierane łącznie z ubezpieczeniem mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych lub sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk lub ubezpieczeniem następstw nieszczęśliwego wypadku, po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizacja oraz pokrycie kosztów świadczeń w zakresie określonym w OWU:
 - 1) pomocy technicznej,
 - 2) pomocy IT,
 - 3) pomocy prawnej,
 - 4) pomocy medycznej.
3. Usługi assistance są świadczone na rzecz Ubezpieczonego, a w zakresie pomocy medycznej również na rzecz reprezentanta Ubezpieczonego oraz pracowników Ubezpieczonego.
4. Ochrona ubezpieczeniowa Firma Assistance w zakresie pomocy technicznej jest świadczona w miejscu ubezpieczenia i ma zastosowanie wyłącznie do przedmiotu objętego ochroną ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia. Ochrona ubezpieczeniowa Firma Assistance w zakresie pomocy prawnej, pomocy IT oraz pomocy medycznej jest udzielana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Towarzystwo realizuje wszelkie usługi assistance wynikające z niniejszych postanowień za pośrednictwem Centrum Alarmowego, po telefonicznym zgłoszeniu pod numerem wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.
6. Umowa ubezpieczenia Firma Assistance może zostać zawarta w jednym z dwóch wariantów ubezpieczenia określonych w tabeli w § 63 ust. 2:
 - 1) **standard** – wariant podstawowy, wymagany przy zawarciu umowy,
 - 2) **komfort** – wariant rozszerzony, dostępny opcjonalnie.

Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy technicznej

§ 59

1. **Pomoc techniczna** udzielana jest w razie wystąpienia zdarzenia losowego, dewastacji, kradzieży z włamaniem, rabunku lub stłuczenia szyb w miejscu ubezpieczenia, powodującego uszkodzenie, zniszczenie lub utratę mienia lub w przypadku ryzyka powiększenia szkody.
2. W ramach pomocy technicznej świadczenie Towarzystwa obejmuje:
 - 1) **interwencję specjalisty** – organizację i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny odpowiedniego specjalisty wraz z kosztami materiałów niezbędnych do realizacji usługi:
 - a) **hydraulika, technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych** – w przypadku uszkodzenia instalacji wodno-kanalizacyjnej, awarii i urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych lub innego zdarzenia, które spowodowało zalanie mienia,
 - b) **ślusarza**:
 - w przypadku konieczności wymiany zamków lub wkładek w drzwiach wejściowych z powodu kradzieży z włamaniem lub rabunku kluczy, uszkodzenia zamków w wyniku kradzieży z włamaniem lub kradzieży z włamaniem niepowodującej uszkodzenia zamków, potwierdzonej zgłoszeniem na Policję,
 - w przypadku konieczności otwarcia drzwi wejściowych z powodu zatrząsnięcia drzwi lub awarii zamka,
 - c) **elektryka** – w przypadku uszkodzenia instalacji elektrycznej,
 - d) **dekarza** – w przypadku uszkodzenia dachu spowodowanego zdarzeniem losowym, które stwarza ryzyko powstania dalszych szkód, w celu jego tymczasowego zabezpieczenia,
 - e) **szklarza** – w przypadku stłuczenia szyb w oknach lub drzwiach zewnętrznych,

f) **stolarza (specjalisty stolarki drewnianej) lub innego specjalisty od stolarki aluminiowej lub PCV** – w przypadku uszkodzenia wskutek kradzieży z włamaniem zewnętrznych elementów stolarki drzwiowej, okiennej lub innych elementów wykonanych z drewna, aluminium lub PCV, wymagających naprawy lub zabezpieczenia w celu przywrócenia funkcjonalności i ochrony mienia przed dalszymi uszkodzami,

- 2) **naprawę sprzętu RTV, AGD lub PC** – organizację i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny serwisanta w celu naprawy sprzętu, który uległ uszkodzeniu lub awarii,
- 3) **serwis systemów alarmowych i monitoringu** – organizację i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny serwisanta w celu naprawy lub przywrócenia działania systemu alarmowego lub monitoring, w przypadku awarii. Usługa nie obejmuje kosztów części zamiennych, modernizacji systemu ani instalacji nowych urządzeń,
- 4) **dozoru mienia** – organizację oraz pokrycie kosztów wynajęcia strażnika zatrudnionego w wyspecjalizowanej firmie ochroniarskiej maksymalnie do **5 dni**,
- 5) **transportu mienia** – organizację oraz pokrycie kosztów transportu ocalałego mienia do miejsca składowania wskazanego przez Ubezpieczonego oraz z miejsca składowania wskazanego przez Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia lub innego miejsca kontynuowania działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem, że ocalałe mienie można załadować do samochodu ciężarowego o ładowności do 3,5 tony. Realizacja transportu mienia odbywa się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w promieniu do 100 km od miejsca ubezpieczenia,
- 6) **przechowywania mienia** – pokrycie kosztów przechowywania ocalałego mienia maksymalnie do **5 dni** w miejscu wskazanym przez Ubezpieczonego, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 7) **organizacji budynku lub lokalu zastępczego** – organizację oraz pokrycie kosztów wynajmu tymczasowego budynku lub lokalu, który umożliwi Ubezpieczonemu kontynuowanie działalności gospodarczej w przypadku braku możliwości korzystania z dotychczasowego miejsca prowadzenia działalności maksymalnie do **5 dni**,
- 8) **organizacji przeglądu instalacji gazowej, elektrycznej i kominowej** – organizację przeglądu instalacji gazowej lub elektrycznej, lub kontroli przewodów kominowych w miejscu ubezpieczenia, w zakresie określonym przepisami prawa. Usługa przeglądu organizowana jest do 3 dni roboczych od zgłoszenia, chyba że z Ubezpieczonym ustalono inny termin realizacji usługi. Świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów dojazdu, przeglądu i części zamiennych. Koszt usługi ustalany jest indywidualnie z Ubezpieczonym przed umówieniem terminu,
- 9) **usunięcia śniegu i sopli z dachów ubezpieczonych nieruchomości** – organizację i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny w celu usunięcia śniegu i sopli, jeżeli ich nagromadzenie stwarza bezpośrednie ryzyko uszkodzenia mienia lub zagrożenia dla osób,
- 10) **usługi concierge** – telefoniczne udzielenie informacji na temat firm świadczących usługi ślusarskie, hydrauliczne, elektryczne, dekarzkie, szklarskie, stolarskie, murarskie, malarskie, glazurnicze, parkieciarskie oraz w zakresie serwisu i naprawy urządzeń oraz instalacji grzewczych i klimatyzacyjnych.

Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy IT

§ 60

1. Towarzystwo świadczy usługi pomocy IT formie zdalnej - dostępnej 24 godziny na dobę, obejmujące sprzęt PC.
2. W ramach pomocy IT świadczenie Towarzystwa obejmuje:
 - 1) konfigurację programu pocztowego,
 - 2) wsparcie merytoryczne i techniczne w obsłudze pakietu MS Office,
 - 3) wsparcie podczas pobierania lub instalowania aplikacji
 - 4) wsparcie podczas konfigurowania płatności przez telefon,
 - 5) pomoc w instalacji oraz deinstalacji oprogramowania,
 - 6) diagnostykę i naprawa niewłaściwie działającego oprogramowania w przypadku awarii urządzenia,
 - 7) sprawdzenie poziomu bezpieczeństwa komputera (przeskanowanie w poszukiwaniu wirusów lub instalacji odpłatnych lub darmowych programów antywirusowych),
 - 8) pomoc przy usuwaniu wirusów komputerowych lub innego rodzaju potencjalnie niebezpiecznego oprogramowania z urządzeń,
 - 9) skanowanie antywirusowe i malware,
 - 10) pomoc w konfiguracji poczty.

Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy prawnej

§ 61

- Towarzystwo świadczy usługi pomocy prawnej w formie zdalnej. Zakres świadczeń obejmuje:
 - porady prawne (informacje o obecnym stanie prawnym, wskazanie postępowania w zakresie problemu prawnego związanego z wykonywaniem działalności gospodarczej lub w związku z posiadaniem budynku przekazanego na wynajem),
 - przesyłanie aktualnych i historycznych aktów prawnych e-mailem),
 - przygotowanie wzoru dokumentu (pisma, pełnomocnictwa, wezwanie, umów cywilno-prawnych), z zakresu prawa: cywilnego, administracyjnego, pracy, gospodarczego i prawa autorskiego.
- Świadczenia są realizowane wyłącznie w przypadku problemów prawnych, które wystąpiły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i podlegają prawu polskiemu.

Zakres ubezpieczenia w ramach pomocy medycznej

§ 62

- Świadczenia z zakresu pomocy medycznej mogą być realizowane pod warunkiem zawarcia ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na podstawie niniejszych OWU.
- Świadczenia w ramach pomocy medycznej są udzielane w przypadku, gdy Ubezpieczony lub pracownik Ubezpieczonego uległ w miejscu prowadzenia działalności, w miejscu pracy lub podczas podróży służbowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nagłemu zachorowaniu lub nieszczęśliwemu wypadkowi. W ramach pomocy medycznej, świadczenie Towarzystwa obejmuje:
 - konsultację z lekarzem (w placówce medycznej/zdalnie)** – organizację i pokrycie kosztu wizyty u lekarza (lekarskiej) w placówce medycznej lub koszty dojazdów i honorariów wizyty lekarza w miejsca zamieszkania (pobytu) Ubezpieczonego, o ile nie jest konieczna, w opinii lekarza prowadzącego leczenie lub dyspozytora pogotowia ratunkowego, interwencja pogotowia ratunkowego,
 - dostarczenie leków** – organizację i pokrycie kosztów dostarczenia leków, materiałów higienicznych oraz podstawowych artykułów spożywczych do miejsca zamieszkania (pobytu) Ubezpieczonego, w sytuacji gdy Ubezpieczony wymaga leżenia o ile stan zdrowia Ubezpieczonego, został potwierdzony zwolnieniem lekarskim. Świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu ww. produktów,
 - wizytę pielęgniarstwa** – organizację i pokrycie kosztu dojazdów i honorarium za wizytę pielęgniarki w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego, o ile stan jego zdrowia, został potwierdzony opinią lekarza prowadzącego leczenie i wymaga opieki pielęgniarstwa,
 - transport do placówki medycznej** – organizację i pokrycie kosztów transportu Ubezpieczonego z miejsca zamieszkania do i z placówki medycznej lub między placówkami medycznymi, o ile nie jest konieczna, w opinii lekarza prowadzącego leczenie, interwencja pogotowia ratunkowego. Świadczenie transportu do i z placówki medycznej jest realizowane pod warunkiem, że zgodnie z pisemnym zaleceniem lekarza prowadzącego leczenie, Ubezpieczony wymaga wizyty w placówce medycznej lub w przypadku transportu pomiędzy placówkami, leczenie w placówce, w której przebywa Ubezpieczony nie odpowiada, wymogom leczenia odpowiednim dla jego stanu zdrowia lub gdy Ubezpieczony został skierowany przez lekarza prowadzącego leczenie na badania specjalistyczne lub zabieg chirurgiczny w innej placówce medycznej,
 - zabiegi rehabilitacyjne** – organizację i pokrycie kosztów rehabilitacji Ubezpieczonego, zaleconej przez lekarza prowadzącego leczenie związanej z nieszczęśliwym wypadkiem zaistniałym w okresie ubezpieczenia,
 - wypożyczenie i dowóz sprzętu rehabilitacyjnego** – organizację i pokrycie kosztów dostarczenia sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego do miejsca zamieszkania (pobytu) Ubezpieczonego, w sytuacji gdy Ubezpieczony wymaga leżenia. Świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu ww. produktów.

Suma ubezpieczenia i limity świadczeń

§ 63

- Sumy ubezpieczenia oraz liczba świadczeń określone w ust. 2 stanowią górną granicę odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
- Poniższa tabela przedstawia sumy ubezpieczenia, limity wysokości i liczby świadczeń oraz dostępność poszczególnych usług w zależności od wariantu ubezpieczenia:

	Usługi w ramach Firma Assistance	Wariant standard	Wariant komfort
		Łączny limit na wszystkie świadczenia w okresie ubezpieczenia:	
		3 świadczenia	6 świadczeń
POMOC TECHNICZNA			
Interwencja specjalisty	Organizacja i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny odpowiedniego specjalisty: 1) hydraulika, technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych 2) ślusarza 3) elektryka 4) dekarza 5) stolarza lub innego specjalisty od stolarki aluminiowej lub PCV	1 świadczenie limit na świadczenie 700 PLN (w tym koszty materiałów 200 PLN)	2 świadczenia limit na świadczenie 1 000 PLN (w tym koszty materiałów 300 PLN)
Naprawa sprzętu	Serwis sprzętu RTV/AGD	1 świadczenie limit na świadczenie 500 PLN (w tym koszty materiałów 200 PLN)	2 świadczenia limit na świadczenie 500 PLN (w tym koszty materiałów 200 PLN)
	Serwis PC	1 świadczenie limit na świadczenie 500 PLN (w tym koszty materiałów 200 PLN)	1 świadczenie limit na świadczenie 500 PLN (w tym koszty materiałów 200 PLN)
	Serwis systemów alarmowych i monitoringu	1 świadczenie limit na świadczenie 500 PLN	1 świadczenie limit na świadczenie 700 PLN
Pomoc w mieniu i lokal zastępczy	Organizacja budynku lub lokalu zastępczego	brak świadczenia	1 świadczenie limit na świadczenie 5.000 PLN
	Transport mienia (max do 100 km)		
	Dozór mienia (max przez 5 dni)		
	Przechowywanie mienia		
Przegląd instalacji	Organizacja przeglądu instalacji gazowej, elektrycznej i kominowej	brak świadczenia	1 świadczenie Koszt przeglądu po stronie Ubezpieczonego
	Usunięcie śniegu i sopli z dachów ubezpieczanych nieruchomości	brak świadczenia	1 świadczenie limit na świadczenie 2.000 PLN
	Usługi concierge	2 świadczenia Zamknięty katalog świadczeń	Bez limitu Zamknięty katalog świadczeń

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 64

- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje usług assistance mających związek ze szkodami wyłączonymi z zakresu odpowiedzialności Towarzystwa zgodnie z § 4, § 19, § 55, § 73 a także wymienionymi poniżej:
 - w budynkach i lokalach użytkowanych/zamieszkiwanych czasowo oraz w budynkach w budowie,
 - wynikających z utraty danych na nośniku w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego lub naprawy sprzętu PC,
 - wynikających z chemicznych, termicznych lub celowych uszkodzeń sprzętu RTV, AGD, PC oraz wywołane nimi wady,
 - powstałych na skutek niewłaściwego lub niezgodnego z instrukcją użytkowania sprzętu RTV, AGD, PC,
 - powstałych w wyniku nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku oraz ich następstw, a także innych zdarzeń, które wystąpiły przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
 - powstałych na skutek popełnienia przestępstwa umyślnego lub usiłowania popełnienia przestępstwa przez Ubezpieczonego,
 - powstałych w wyniku leczenia eksperymentalnego i niepotwierdzonego badaniami,
 - powstałych w wyniku zabiegów ze wskazań estetycznych niezależnie od powodu ich wykonania,
 - powstałych z wad wrodzonych,
 - powstałych wskutek zarażenia HIV, AIDS, chorób przekazywanych drogą płciową,
 - powstałych wskutek chorób przewlekłych,
 - powstałych wskutek nieprzestrzegania zaleceń lekarza,
 - powstałych wskutek leczenia medycznego, zachowawczego lub zapobiegawczego,
 - wynikających z użycia biologicznych lub chemicznych materiałów, substancji lub składników w celu spowodowania zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego,
 - powstałych wskutek choroby psychicznej,
 - wyrządzonych Ubezpieczonemu lub jego pracownikowi przez osoby bliskie dla Ubezpieczonego lub jego pracownika.
- Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje organizacji ani kosztów:
 - usług związanych z uszkodzeniami, za naprawę których odpowiadają właściwe służby administracyjne lub pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego,
 - kolejnej (drugiej) interwencji takiego samego specjalisty, jeśli jest konieczna w tym samym zakresie i przedmiocie co poprzednia usługa, a Ubezpieczony nie dokonał odpowiednich napraw zaleconych podczas pierwszej interwencji,
 - usług elektryka lub technika urządzeń grzewczych związanych z uszkodzeniami żarówek, przedłużaczy, żyrandoli, itp.,
 - usług związanych z konserwacją sprzętu RTV, AGD, PC,
 - usług związanych z naprawą sprzętu RTV, AGD, PC w wyniku zdarzeń powstałych przed rozpoczęciem okresu ochrony ubezpieczeniowej,
 - następujących usług w przypadku awarii sprzętu PC:
 - związanych z uszkodzeniem software'u, oprogramowania, centrali telefonicznej, urządzeń peryferyjnych, drukarki, skanera, myszy optycznej,
 - na skutek niewłaściwego lub niezgodnego z instrukcją użytkowania, przechowywania, konserwacji oraz zastosowania sprzętu PC niezgodnie z przepisami bezpieczeństwa,
 - związanych z uszkodzeniami i wadami wynikłymi z niewłaściwej lub niezgodnej z instrukcją instalacji, napraw, przeróbek, dostrojów lub zmian konstrukcyjnych dokonywanych przez użytkującego,
 - związanych z brakiem wzajemnej kompatybilności elementów sprzętu PC i oprogramowania albo wynikających z zainstalowania oprogramowania bez ważnych licencji,
 - naturalnego zużycia elementów sprzętu RTV, AGD, PC,
 - usług naprawy i transportu do autoryzowanego serwisu sprzętu RTV, AGD, PC w przypadku szkód, za które odpowiada producent w ramach gwarancji,
 - czynności przewidzianych w instrukcji obsługi lub instalacji, do wykonania których zobowiązany jest Ubezpieczony lub użytkujący we własnym zakresie i na własny koszt,
 - materiałów i części zamiennych wykorzystanych do dokonania napraw, z wyłączeniem interwencji specjalisty i naprawy sprzętu,
 - rutynowych badań fizykalnych, w tym badań i testów ginekologicznych, szczepień i innych leków zapobiegawczych,
 - leczenia stomatologicznego, bez względu na to, czy jest wykonywane przez lekarza stomatologa czy chirurga twarzowo-szczękowego,

	Usługi w ramach Firma Assistance	Wariant standard	Wariant komfort
POMOC IT			
Pomoc IT	Zakres świadczeń obejmuje: 1) konfiguracja programu pocztowego 2) wsparcie merytoryczne i techniczne w obsłudze pakietu MS Office 3) wsparcie podczas pobierania lub instalowania aplikacji 4) pomoc w instalacji oraz deinstalacji oprogramowania 5) diagnostykę i naprawa niewłaściwie działającego oprogramowania w przypadku awarii urządzenia 6) sprawdzenie poziomu bezpieczeństwa komputera (przeskanowanie w poszukiwaniu wirusów lub instalacji odpłatnych lub darmowych programów antywirusowych) 7) pomoc przy usuwaniu wirusów komputerowych lub innego rodzaju potencjalnie niebezpiecznego oprogramowania z urządzeń 8) skanowanie antywirusowe i malware 9) pomoc w konfiguracji poczty	brak świadczeń	2 świadczenia
POMOC PRAWNA			
Asysta prawna	Zakres świadczeń obejmuje: 1) porady prawne 2) przysyłanie aktualnych i historycznych aktów prawnych 3) przygotowanie wzoru dokumentu	brak świadczeń	2 świadczenia limit na świadczenie 1.000 PLN
POMOC MEDYCZNA			
Pomoc w przypadku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania	Konsultacja z lekarzem (w placówce medycznej/online)	brak świadczeń	2 świadczenia limit na świadczenie 400 PLN
	Dostarczenie leków		1 świadczenie limit na świadczenie 400 PLN
	Wizyta pielęgniarki		2 świadczenia limit na świadczenie 400 PLN
	Transport do placówki medycznej/pomiędzy placówkami		1 świadczenie limit na świadczenie 700 PLN
	Zabiegi rehabilitacyjne		2 świadczenia limit na świadczenie 300 PLN
	Wypożyczenie i dowóz sprzętu rehabilitacyjnego		1 świadczenie limit na świadczenie 700 PLN

- 13) świadczeń i usług medycznych w związku ze zdarzeniami, które miały miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 14) wypłaty zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę,
 - 15) pomocy prawnej w zakresie sporów między Klientem a Towarzystwem.
3. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienia lub brak możliwości wykonania świadczeń assistance gwarantowanych w OWU wynikających z:
- 1) ograniczeń w poruszaniu się wprowadzonych decyzjami władz administracyjnych,
 - 2) zaistnienia strajków, zamieszek, niepokojów społecznych, aktów terroru, stanu wyjątkowego, sabotażu, wojny domowej, wojny o zasięgu międzynarodowym, promieniowania radioaktywnego lub jonizującego,
 - 3) zaistnienia zdarzenia losowego lub działania siły wyższej,
 - 4) obowiązującego czasowego ograniczenia dojazdu (w szczególności mostem zwodzonym, tunelem, promem lub przejazdem kolejowym).

ROZDZIAŁ X UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

§ 65

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową lub posiadanym mieniem znajdującym w miejscu ubezpieczenia (OC deliktowa) i/lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa) przez Ubezpieczonego, będące następstwem zdarzenia ubezpieczeniowego.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność z tytułu zdarzeń ubezpieczeniowych, które zaistniały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej przed roszczeniami zgłaszanymi w oparciu o prawo polskie.
4. Szkody będące wynikiem tego samego zdarzenia i z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę niezależnie od liczby poszkodowanych, a za moment wystąpienia tych szkód przyjmuje się moment wystąpienia pierwszej szkody.
5. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
 - 1) wypłaty odszkodowania lub świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności, jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone Towarzystwu przed upływem ustawowego terminu przedawnienia roszczeń,
 - 2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
 - 3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, w tym w szczególności opłat sądowych, kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów opinii biegłych, o ile są one uzasadnione i niezbędne dla obrony interesów Ubezpieczonego.

Zakres ubezpieczenia

§ 66

1. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, może zostać zawarta w jednym z następujących wariantów:
 - 1) **mini**,
 - 2) **standard**,
 - 3) **komfort**.
2. Ubezpieczenie w **wariantie mini** obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody:
 - 1) powstałe w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą określoną w umowie ubezpieczenia albo posiadanym mieniem znajdującym się w miejscu ubezpieczenia wykorzystywanym do prowadzenia zadeklarowanej w umowie ubezpieczenia działalności (OC deliktowa) lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa),
 - 2) rzeczowe i osobowe powstałe w związku z posiadaniem mienia (OC deliktowa), w zakresie wyłącznie odpowiedzialności z tytułu posiadania nieruchomości w tym nieruchomości przeznaczonej na wynajem,
 - 3) z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów mechanicznych niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych,

- 4) wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego lub reprezentantów Ubezpieczonego,
 - 5) wodno-kanalizacyjne polegające na niekontrolowanym wydostaniu się wody, pary wodnej lub innych cieczy z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, urządzeń sanitarnych lub grzewczych na skutek awarii, a także szkody spowodowane cofką ścieków z kanalizacji.
3. Ubezpieczenie w **wariantie standard** obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody objęte **wariantem mini** oraz:
- 1) w środkach transportu i kontenerach, a także w towarach umieszczonych w kontenerach lub z nich wyjmowanych, wyrządzone podczas prac ładunkowych (czynności załadunku i wyładunku), pod warunkiem że szkody powstały w związku z wykonywaniem tych czynności przez Ubezpieczonego lub osoby działające w jego imieniu,
 - 2) wyrządzone przez Ubezpieczonego, jego reprezentantów lub pracowników podczas podróży służbowej, oraz objęte klauzulami nr 22-25, zawartymi w Załączniku nr 2 do OWU, tj:
 - 3) spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń (Klauzula nr 22),
 - 4) wynikające z zatrucia pokarmowych (Klauzula nr 23),
 - 5) związane z organizacją imprezy niemasowej niepodlegającej ubezpieczeniu obowiązkowemu (Klauzula nr 24),
 - 6) związane z prowadzeniem parkingu strzeżonego (Klauzula nr 25).
4. Ubezpieczenie w **wariantie komfort** obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody objęte **wariantem standard** oraz klauzulami nr 10-14, zawartymi w Załączniku nr 2 do OWU, tj:
- 1) związane z wprowadzeniem produktu do obrotu powstałe po wykonaniu prac lub usług (Klauzula nr 10),
 - 2) na osobie poniesione przez pracownika na skutek wypadku przy pracy (Klauzula nr 11),
 - 3) wzajemne (Klauzula nr 12),
 - 4) wyrządzone przez podwykonawców (Klauzula nr 13),
 - 5) w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi (Klauzula nr 14),
- do wysokości limitów określonych w tabeli zawartej w **§ 68 ust. 4**.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej bez względu na wariant ubezpieczenia, może zostać rozszerzona, o poniższe klauzule zawarte w Załączniku nr 2 do OWU, z zastrzeżeniem ust. 6:
- 1) Klauzula nr 10 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt i wykonane usługi
 - 2) Klauzula nr 11 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy
 - 3) Klauzula nr 12 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej,
 - 4) Klauzula nr 13 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców,
 - 5) Klauzula nr 14 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi,
 - 6) Klauzula nr 15 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynajmującego i/lub najemcy,
 - 7) Klauzula nr 16 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym,
 - 8) Klauzula nr 17 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za czyste straty finansowe,
 - 9) Klauzula nr 18 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej farmaceuty i technika farmacji,
 - 10) Klauzula nr 19 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach wniesionych przez gości do hotelu,
 - 11) Klauzula nr 20 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej,
 - 12) Klauzula nr 21 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej władz i prokurentów Spółdzielni Mieszkaniowej,
 - 13) Klauzula nr 26 Zniesienie lub obniżenie fransyz.
6. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w **wariantie komfort**, rozszerzenie zakresu ubezpieczenia klauzulami nr od 10 do 14, o których mowa w ust. 5, skutkuje podwyższeniem limitu odpowiedzialności ustalonego dla danej klauzuli w tym wariantie.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 67

W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane wskazane poniżej koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową do wysokości 10% sumy gwarancyjnej nie więcej jednak niż 10.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia:

- 1) **wynagrodzenia rzeczoznawców** powołanych przez Ubezpieczonego w porozumieniu i za zgodą Towarzystwa w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, zakresu odpowiedzialności lub rozmiaru szkody,
- 2) **obrony sądowej przed roszczeniami** osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, jeżeli Towarzystwo zaakceptowało ustanowienie pełnomocnika,
- 3) **postępowania ugodowego**, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, o ile Towarzystwo wyraziło na to zgodę. Zgoda Towarzystwa nie jest wymagana wobec Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną lub osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą.

Suma gwarancyjna

§ 68

1. Sumę gwarancyjną przed zawarciem umowy ubezpieczenia łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
2. Sumę gwarancyjną określa Ubezpieczający odrębnie:
 - 1) na jedno i wszystkie zdarzenia łącznie w okresie ubezpieczenia,
 - 2) na każde zdarzenie objęte daną klauzulą (limit).
3. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności ustalone dla danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych.
4. W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia, Towarzystwo odpowiada za szkody do wysokości limitów określonych w tabeli:

Zakres ubezpieczenia	Wariant MINI	Wariant STANDARD	Wariant KOMFORT
OC deliktowa	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej
OC kontraktowa			
OC deliktowa w zakresie wyłącznie odpowiedzialności z tytułu posiadania nieruchomości w tym nieruchomości przeznaczonej na wynajem	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej
OC z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych	100% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200.000 PLN	100% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200.000 PLN	100% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200.000 PLN
OC za szkody wyrządzone na skutek rażącego niedbalstwa	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej
OC za szkody wodno-kanalizacyjne	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej
OC za szkody wyrządzone podczas prac ładunkowych (załadunek i wyładunek)	x	100% sumy gwarancyjnej	100% sumy gwarancyjnej

Zakres ubezpieczenia	Wariant MINI	Wariant STANDARD	Wariant KOMFORT
OC za szkody wyrządzone przez Ubezpieczonego, jego reprezentantów lub pracowników podczas podróży służbowej		20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN	20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN
OC za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych		20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN	20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN
OC za szkody wynikające z zatruc pokarmowych		20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN	20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 50.000 PLN
OC w związku z organizacją imprezy niemasowej nie podlegającej ubezpieczeniu obowiązkowemu		20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 10.000 PLN	20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 10.000 PLN
OC w związku z prowadzeniem parkingu strzeżonego		20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 20.000 PLN	20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 20.000 PLN
OC za szkody związane z wprowadzeniem produktu do obrotu powstałe po wykonaniu prac lub usług			20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 20.000 PLN
OC pracodawcy			20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 20.000 PLN
OC z tytułu szkód wyrządzonych przez podwykonawców		x	20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 20.000 PLN
OC wzajemna			20% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 10.000 PLN
OC za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi			10% sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 10.000 PLN

X – zakres nie objęty ubezpieczeniem

5. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych daną klauzulą, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania lub świadczenia, aż do ich wyczerpania.
6. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego można podwyższyć lub uzupełnić sumę gwarancyjną/limit odpowiedzialności a także rozszerzyć zakres dotychczasowej ochrony ubezpieczeniowej. Zmiana warunków zawartej umowy następuje od dnia wskazanego we wniosku Ubezpieczającego, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej, o ile nie umówiono się inaczej. W przypadku akceptacji Towarzystwo potwierdza dokonanie zmiany w formie pisemnej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 69

- Poza wyłączeniami ogólnymi określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - za które odpowiedzialność Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przejęcia przez niego odpowiedzialności innych podmiotów,
 - wyrządzone osobom bliskim, z wyłączeniem szkód rzeczowych wyrządzonych przez Ubezpieczonego na skutek zalania w mieniu osób bliskich znajdującym się w mieszkaniu/innym pomieszczeniu sąsiadującym z miejscem ubezpieczenia,
 - wyrządzone wspólnikom spółek osobowych oraz uczestnikom wspólnych przedsięwzięć gospodarczych,
 - podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
 - związane z cyberatakami, nieuprawnionym dostępem do systemów informatycznych, utratą, uszkodzeniem lub ujawnieniem danych elektronicznych, a także zakłóceniem działania sieci lub systemów teleinformatycznych, niezależnie od przyczyny,
 - powstałe w wyniku bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów zawierających azbest lub wyrobów tytoniowych,
 - będące następstwem skutków ubocznych produkcji zgodnej z rodzajem działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę,
 - będące następstwem chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych,
 - wyrządzone przy udzielaniu lub w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
 - wyrządzone przy lub w związku z zastosowaniem eksperymentalnych metod leczenia lub rehabilitacji, w tym testów klinicznych,
 - powstałe wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów o charakterze wyczynowym lub sportów o charakterze zawodowym,
 - wywołane przez genetycznie zmodyfikowany składnik GMO (organizmu zmodyfikowanego genetycznie) lub jakiejkolwiek białko pochodzące z tego składnika oraz powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego,
 - spowodowane składowaniem odpadów,
 - za które przysługuje odszkodowanie na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo górnicze i geologiczne,
 - w przewożonych ładunkach, wynikających z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu lub spedycji (OC przewoźnika drogowego i OC spedytora),
 - związane z wytwarzaniem, obróbką, składowaniem, transportem i handlem materiałami wybuchowymi, amunicją, materiałami pirotechnicznymi,
 - powstałe w związku z posiadaniem lub używaniem wszelkiego rodzaju broni oraz uczestnictwem w polowaniach,
 - spowodowane posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem statków powietrznych, statków i urządzeń pływających lub latających,
 - polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, zbiorów archiwalnych oraz zbiorów kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, a także dzieł sztuki lub przedmiotów zabytkowych,
 - związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
 - powstałe w następstwie pokazów pirotechnicznych lub pokazów sztucznych ogni,
 - których naprawa może być dochodzona na podstawie przepisów o rękojmi za wady, gwarancji jakości lub sprzedaży konsumenckiej,
 - wynikające z przekroczenia terminów i kosztów ustalonych w umowie,
 - powstałe w związku ze zdarzeniami ubezpieczeniowymi zaistniałymi przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia w Towarzystwie,
 - wynikające ze zobowiązań Ubezpieczonego, dla których przewidziane jest ubezpieczenie na podstawie klauzul do niniejszych OWU oraz szkód wyłączonych w ramach wybranego wariantu ubezpieczenia,
 - związanych z naruszeniem przepisów o ochronie danych osobowych (RODO),

- spowodowane przez akty terrorystyczne, strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
 - powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 4 (w tym COVID-19).
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za nałożone na Ubezpieczonego kary pieniężne, grzywny sądowe i administracyjne, a także nie pokrywa opłat manipulacyjnych, podatków oraz odszkodowań i innych kosztów o charakterze karnym.
 - O ile zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje zdarzeń ubezpieczeniowych w wybranym wariantcie lub nie został rozszerzony na podstawie odpowiedniej klauzuli dodatkowej i nie opłacono dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również odpowiedzialności za szkody:
 - spowodowane produktem wprowadzonym do obrotu przez Ubezpieczonego (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC za produkt i wykonane usługi w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 10),
 - wyrządzone pracownikom Ubezpieczonego (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC pracodawcy w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 11),
 - wyrządzone sobie wzajemnie przez Ubezpieczonych objętych tą samą umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC wzajemne w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 12),
 - wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego także wtedy, gdy Ubezpieczony ponosi za nich odpowiedzialność jak za działania własne na podstawie obowiązujących przepisów lub wiążącej ich umowy (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC za podwykonawców w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 13),
 - wyrządzone w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 14),
 - z tytułu posiadania nieruchomości i mienia ruchomego, które Ubezpieczony udostępnił na podstawie umowy wynajmu i/lub powstałe w nieruchomościach i mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, użyczenia lub dzierżawy (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC wynajmującego i/lub najemcy w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 15),
 - wyrządzone w środowisku naturalnym (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 16),
 - w postaci czystych strat finansowych niebędących wynikiem szkody na osobie lub rzeczowej (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC za czyste straty finansowe w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 17),
 - związane z działalnością zawodową farmaceuty i technika farmacji (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC farmaceuty i technika farmacji w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 18),
 - wyrządzone w rzeczach wniesionych przez gości do obiektów, w których prowadzona jest działalność hotelarska (ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć o OC za rzeczy wniesione przez gości do hotelu w zakresie wskazanym w Klauzuli nr 19).
 - Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN. Od odszkodowania za szkodę rzeczową przysługującego w ramach zakresu ubezpieczenia włączonego do ubezpieczenia na warunkach opisanych w klauzuli dodatkowej potrącana jest franszyza redukcyjna, jeżeli taką przewiduje dana klauzula.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania lub świadczenia

§ 70

- Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
- Towarzystwo jest zobowiązane do zapłaty odszkodowania lub świadczenia w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności.
- Wysokość odszkodowania lub świadczenia za szkody na osobie ustala się z uwzględnieniem:
 - okoliczności powstania szkody,
 - dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
- Uznanie lub zaspokojenie przez Ubezpieczonego roszczenia poszkodowanego o naprawienie szkody, która objęta jest

ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, nie ma skutków prawnych względem Towarzystwa, jeżeli Towarzystwo uprzednio nie wyraziło na to zgody.

ROZDZIAŁ XI

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Przedmiot, miejsce i zakres ubezpieczenia

§ 71

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczonego zaistniałych w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte osoby fizyczne zgłoszone imiennie do ubezpieczenia.
3. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej osobom fizycznym zgłoszonym imiennie do ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy oraz podczas drogi do miejsca wykonywania pracy i z pracy.
5. Umowa ubezpieczenia obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego, w tym powstałego na skutek zawału serca i udaru mózgu,
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
 - 4) zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów przysposobienia osób z niepełnosprawnościami.
6. Warunkiem wypłaty świadczenia jest stwierdzenie zaistnienia związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem, a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu Ubezpieczonego.
7. Umowa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków wygasa wobec danego pracownika Ubezpieczonego z chwilą ustania jego stosunku pracy.

Suma ubezpieczenia i limity świadczeń

§ 72

1. Sumę ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający.
2. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
3. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:
 - 1) w odniesieniu do jednej osoby suma ubezpieczenia określona we wniosko-polisie,
 - 2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia na jedną osobę przemnożona przez liczbę osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
4. **Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku** wypłacane jest w wysokości równej 1% sumy ubezpieczenia za każdy określony procent trwałego uszczerbku. Maksymalna kwota wypłaty świadczenia nie może przekroczyć 100% sumy ubezpieczenia.
5. **Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku** wypłacane jest w wysokości 100% sumy ubezpieczenia pod warunkiem, że śmierć Ubezpieczonego nastąpiła w okresie nie dłuższym niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
6. **Zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych** następuje po stwierdzeniu związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
7. **Zwrot kosztów przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami** następuje po stwierdzeniu związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu Ubezpieczonego, który spowodował, że Ubezpieczony stał się osobą z niepełnosprawnością i konieczne jest przeprowadzenie procesu przysposobienia zawodowego. Osoba z niepełnosprawnością to osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia,

ogranicza bądź uniemożliwia funkcjonowanie, a w szczególności ogranicza zdolność do wykonywania pracy zawodowej. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

8. Łączna wysokość świadczeń określonych w ust. 4 - 7 nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 73

Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe w związku z nieszczęśliwymi wypadkami zaistniałymi przed dniem początku ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) polegające na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego wykroczenia lub przestępstwa, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 3) powstałe w wyniku prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów lub obsługi maszyn bez wymaganych uprawnień, jeżeli miało to wpływ na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
- 4) powstałe wskutek zaburzeń psychicznych lub napadów epileptycznych Ubezpieczonego,
- 5) powstałe w wyniku spożycia lub przyjęcia w inny sposób stałych lub ciekłych substancji, skutkującego zatruciem,
- 6) powstałe w związku z samookaleczeniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, okaleczeniem na własną prośbę bez względu na stan poczytalności Ubezpieczonego w chwili popełnienia wymienionego czynu,
- 7) powstałe wskutek zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez osoby nie posiadające uprawnień do ich wykonywania,
- 8) powstałe wskutek błędów w sztuce lekarskiej (w tym nieprawidłowym leczeniem i wykonywaniem zabiegów leczniczych) i eksperymentów medycznych,
- 9) powstałe wskutek przerwania leczenia, mimo zaleceń lekarza co do dalszej jego kontynuacji,
- 10) powstałe w wyniku czynnego i zamierzonego udziału Ubezpieczonego w bójkach lub innych aktach przemocy, za które uważa się fizyczną walkę, podczas której osoby atakują i bronią się nawzajem, gdzie każdy z uczestników dobrowolnie i świadomie przyjmuje i godzi rolę napastnika z rolą napadniętego, za wyjątkiem wypadków powstałych podczas działania w obronie koniecznej rozumianego jako odpieranie bezpośredniego i bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby lub podczas udzielania pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie,
- 11) powstałe wskutek uprawiania wszelkich sportów wysokiego ryzyka, sportów o charakterze wyczynowym lub sportów o charakterze zawodowym,
- 12) powstałe wskutek posługiwania się wszelkiego rodzaju petardami i środkami o podobnym działaniu, a także posługiwania się bronią,
- 13) powstałe wskutek uczestniczenia w zawodach, rajdach, wyścigach, pokazach, jazdach treningowych lub imprezach sportowych jako kierowca pojazdu, pomocnik kierowcy lub pasażer pojazdu w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym,
- 14) powstałych w wyniku zawału serca lub udaru mózgu u osób, które w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia ukończyły 67 lat, jeżeli umowa nie stanowi kontynuacji ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na kolejny okres ubezpieczenia,
- 15) spowodowane przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne,
- 16) spowodowane przez akty terrorystyczne,
- 17) powstałe w wyniku chorób zakaźnych w rozumieniu § 2 pkt 3 (w tym COVID-19).

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 74

1. Świadczenia określone w § 72 ust. 4 - 7 przysługują, o ile istnieje bezpośredni związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego.
2. Wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem:
 - 1) okoliczności powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
3. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku ustalany jest bez konieczności badania

- Ubezpieczonego przez lekarza orzecznika powołanego przez Towarzystwo, na podstawie przedstawionej dokumentacji medycznej oraz „Tabeli norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku” rekomendowanej przez Polskie Towarzystwo Medycyny Ubezpieczeniowej. Tabela jest dostępna na stronie internetowej Towarzystwa www.tuw.pl, w każdej jednostce terenowej Towarzystwa oraz na stronie Polskiego Towarzystwa Medycyny Ubezpieczeniowej www.ptmu.org.pl.
4. W uzasadnionych przypadkach, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu może być ustalany na podstawie badań przeprowadzanych przez lekarza powołanego przez Towarzystwo lub zaocznej komisji lekarskiej.
 5. Jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku doszło do wielu rodzajów uszczerbków na zdrowiu, świadczenie ustala się po zsumowaniu procentów sumy ubezpieczenia odpowiadających poszczególnym trwałym uszczerbkom na zdrowiu, przy czym wysokość świadczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
 6. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu uwzględnia się wcześniejsze uszkodzenie lub utratę organu, narządu lub układu w taki sposób, że stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem właściwym dla danego organu po nieszczęśliwym wypadku, a stopniem uszczerbku na zdrowiu istniejącym przed wypadkiem.
 7. Ostateczne ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu następuje po zakończeniu leczenia oraz zaleconego przez lekarza leczenia usprawniającego tj. terapii medycznej zaleconej przez lekarza z uwzględnieniem rehabilitacji, mającej na celu przywrócenie możliwie najpełniejszej sprawności psychofizycznej organizmowi, nie później jednak, niż w terminie 24 miesięcy od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
 8. W razie śmierci Ubezpieczonego przed upływem 24 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku, o ile śmierć pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowo - skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, świadczenie wynosi 100% sumy ubezpieczenia.
 9. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego nieszczęśliwego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się Uprawnionemu wtedy, gdy jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, przy czym potrąca się uprzednio wypłaconą z tego tytułu kwotę.
 10. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowo - skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpieczonemu świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłaca się Uprawnionemu.
 11. Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego śmierci – wskazanemu w umowie ubezpieczenia Uprawnionemu.
 12. W przypadku braku wskazania w umowie ubezpieczenia Uprawnionego lub gdy wyznaczenie Uprawnionego stało się bezskuteczne, świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłaca się członkowi rodziny zmarłego według następującej kolejności:
 - 1) małżonkowi,
 - 2) dzieciom – w przypadku braku małżonka,
 - 3) rodzicom – w przypadku braku małżonka i dzieci,
 - 4) rodzeństwu – w przypadku braku małżonka, dzieci i rodziców,
 - 5) innym ustawowym spadkobiercom zmarłego – w pozostałych przypadkach.
 13. Jeżeli świadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli się je pomiędzy te osoby w równych częściach, o ile w umowie ubezpieczenia nie wskazano inaczej.
 14. Ubezpieczonemu przysługuje zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, o ile zostały one poniesione nie później niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
 15. Koszty zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych są zwracane wówczas gdy, nie podlegają refundacji przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie zostały zrefundowane przez innego Ubezpieczyciela.
 16. Towarzystwo zwraca uzasadnione i udokumentowane koszty zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych wyłącznie wtedy, gdy zostały poniesione przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
 17. Ubezpieczonemu przysługuje zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami, o ile zostały one poniesione nie później niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
 18. Koszty przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami są zwracane wyłącznie wówczas, gdy nie mogą być pokryte

z powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego lub ubezpieczeń społecznych.

19. Towarzystwo zwraca uzasadnione i udokumentowane koszty przysposobienia zawodowego osób z niepełnosprawnościami wyłącznie wtedy, gdy zostały poniesione przez Ubezpieczonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
20. Łączna wysokość świadczeń wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.
21. Towarzystwo wypłaca świadczenia wyłącznie w złotych polskich (PLN).

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUW „TUW” nr 2/26 z dnia 7 stycznia 2026 roku i wprowadzone do obrotu Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUW „TUW” nr 1/26 z dnia 7 stycznia 2026 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 17 stycznia 2026 roku.

ZAŁĄCZNIK NR 1 WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA

1. **Minimalne zabezpieczenia wymagane do ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk:**
 - 1) przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, a w szczególności przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad nimi,
 - 2) przestrzeganie zaleceń i wymagań producentów lub dostawców maszyn i urządzeń,
 - 3) wszystkie budynki, budowle i lokale wraz z ich zabezpieczeniami utrzymywane są w należyłym stanie technicznym,
 - 4) wszystkie urządzenia, maszyny i instalacje są sprawne technicznie i eksploatowane w sposób zgodny z przeznaczeniem i warunkami określonymi przez producenta,
 - 5) budynek/lokal jest wyposażony w środki i zabezpieczenia przeciwpożarowe posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi, stosownie do przeznaczenia obiektu/pomieszczenia,
 - 6) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice poddawane są przeglądowi technicznemu i konserwacjom w okresach oraz zakresie ustalonych prawem lub zaleceniami producenta,
 - 7) zapewniony jest wolny dostęp do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, wyłączników głównych prądu elektrycznego i głównych zaworów gazowych,
 - 8) dbanie o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecz oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń.
2. **Minimalne zabezpieczenia wymagane do ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk:**
 - 1) wszystkie ściany, podłogi, stropy i dachy budynków i lokali, w których znajduje się ubezpieczone mienie wykonane są z materiałów, których uszkodzenie, zniszczenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi lub siły; wszelkie obiekty z tymczasowymi zadaszeniami, ścianami wykonanymi w całości lub części z: siatki drucianej lub materiałów azurowych, powłok namiotowych, brezentowych, pneumatycznych lub foliowych nie są uważane za należyście zabezpieczone,
 - 2) wszystkie otwory w ścianach, sufitach, podłogach, dachu są w należyłym stanie technicznym, zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dostęp osób trzecich bez dokonania włamania,
 - 3) wszystkie drzwi zewnętrzne do budynku/lokalu powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich włamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi, a otwarcie bez użycia podobnożeń lub dopasowanych kluczy,
 - 4) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/lokalu są zamykane na co najmniej:

- a) dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe zawieszane na oddzielnych skoblach, lub
 - b) jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez podmiot upoważniony do certyfikacji, lub
 - c) jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia; system alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta,
- 5) w budynkach, dla których ustanowiono całodobowy dozór (np. budynki biurowe, centra handlowe i handlowo-rozrywkowe) wystarczające jest zabezpieczenie drzwi wewnętrznych do lokalu znajdującego się wewnątrz budynku jednym zamkiem wielozastawkowym, elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną,
- 6) w przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być dodatkowo unieruchomione przy pomocy zasuw z dołu i z góry od wewnętrznej strony,
- 7) drzwi oszkłone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuw, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie,
- 8) wszystkie klucze do zamków i kłódek oraz karty dostępu i piloty do zabezpieczeń budynków/lokalu lub do ubezpieczanych pojazdów powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych,
- 9) wszystkie okna, oszkłone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszkłone w budynku/lokalu powinny być w należyłym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte,
- 10) wszystkie okna, oszkłone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszkłone w budynkach/lokalach znajdujących się na parterze oraz na kondygnacjach do których jest dostęp z położonych pod/nad nimi lub obok nich tarasów, przybudówek, balkonów, drabinek, drzew, wiatrolapów, daszków, piorunochronów są na całej powierzchni zabezpieczone:
- a) kratami, żaluzjami roletami przeciwwłamaniowymi posiadającymi świadectwo odporności na włamanie wydane przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji; kraty, żaluzje, rolety są w taki sposób zamontowane i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia narzędzi,
- lub
- b) szybami o podwyższonej odporności na włamanie co najmniej klasy P3/P3A posiadającymi atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji,
- lub
- c) okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową,
- 11) wymagania określone w pkt 10 nie są obowiązkowe, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia. System alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta,
- 12) w przypadku, gdy objęty ubezpieczeniem lokal/budynek jest połączony z budynkiem/lokałem osoby trzeciej jakimkolwiek otworami, to otwory te powinny być zabezpieczone co najmniej w sposób określony w pkt 4 i 10,
- 13) w odniesieniu do mienia składowanego poza budynkiem lub lokalem, za prawidłowo zabezpieczony uważa się plac spełniający łącznie warunki:
- a) całodobowo dozorowany,
 - b) oświetlony w porze nocnej oraz ogrodzony parkanem, siatką drucianą lub płotem do wysokości co najmniej 160 cm w sposób trwały i pełny,
 - c) zabezpieczony bramą zamkniętą w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osoby nieuprawnione,
- 14) urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych, szafy sejfowe, szafy stalowe o wadze poniżej 300 kg muszą być przymocowane na stałe do podłogi lub ściany budynku/lokalu,
- 15) transporty wartości pieniężnych powinny być wykonywane z użyciem środka transportu lub pieszo, jeżeli ze względu na odległość użycie środka transportu jest nieuzasadnione, z zastrzeżeniem, że transport pieszy należy wykonywać:
- 1) możliwie najkrótszą drogą,
 - 2) z pominięciem miejsc odosobnionych lub uznawanych za niebezpieczne,
 - 3) bez użycia środków transportu zbiorowego.
- 16) w przypadku, gdy ubezpieczeniem objęte są **sklepy, pracownie jubilerskie** muszą dodatkowo zastać spełnione wymogi określone poniżej:
- a) sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia w czasie nie dłuższym niż 10 minut. System alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta,
 - b) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, biżuteria i wyroby jubilerskie powinny być przechowywane w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych. W przypadku niespełnienia tego warunku, ma zastosowanie maksymalny limit odpowiedzialności określony w § 28 ust.3 pkt 1) litera e).
3. **Minimalne zabezpieczenia wymagane do ubezpieczenia mikroinstalacji OZE od kradzieży z włamaniem i rabunku:**
- 1) teren jest oświetlony w porze nocnej, ogrodzony w sposób ciągły ze wszystkich stron,
 - 2) ogrodzenie ma wysokość co najmniej 160 cm i jest w dobrym stanie technicznym, tj. bez uszkodzeń siatki oraz przęseł, przez które można przejść,
 - 3) wejście jest zabezpieczone bramą zamykaną na co najmniej 1 zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową, lub za pomocą siłowników elektrycznych,
 - 4) wszystkie klucze do zamków lub kłódek są zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych (w razie ich zagubienia Ubezpieczony jest zobowiązany do wymiany zamków na własny rachunek).
 - 5) W przypadku braku stałego prowadzenia działalności/zamieszkiwania w miejscu ubezpieczenia, powinno ono być zabezpieczone w sposób opisany powyżej oraz dodatkowo objęte monitoringiem lub dozorowane całodobowo przez wyspecjalizowaną agencję ochrony.
4. Po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka Towarzystwo ma prawo określić inne warunki zabezpieczenia mienia.

ZAŁĄCZNIK NR 2 KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula nr 1

Zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo zmienia postanowienia dotyczące konsumpcji sumy ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności dla mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz dla sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk ubezpieczeń losowych w systemie ubezpieczenia na sumy stałe.
2. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, budynków, lokali i budowli w budowie, mikroinstalacji odnawialnych źródeł OZE oraz dla sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk nie ulegają zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań.
3. Zapisy niniejszej klauzuli nie mają zastosowania do ubezpieczenia w systemie na pierwsze ryzyko oraz limitów odpowiedzialności określonych w pozostałych klauzulach dodatkowych.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 2

Ubezpieczenie obiektów tymczasowych od pożaru i innych zdarzeń losowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną szkody powstałe w tymczasowych obiektach budowlanych, które nie wymagają pozwolenia na budowę oraz znajdujące się w nich mienie. Za tymczasowe obiekty budowlane uważa się obiekty niepołączone trwale z gruntem, takie jak:

- 1) kioski,
- 2) pawilony wystawowe i sprzedaży ulicznej,
- 3) kontenery,
- 4) przyczepy gastronomiczne,
- 5) barakowozy.
2. Tymczasowe obiekty budowlane są objęte ochroną ubezpieczeniową w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ubezpieczenie tymczasowych obiektów budowlanych obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem poniżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) deszczu,
 - 2) fali ponaddźwiękowej,
 - 3) gradu,
 - 4) lawiny,
 - 5) osuwania się ziemi,
 - 6) pożaru,
 - 7) przepięcia,
 - 8) wiatru,
 - 9) śniegu i lodu,
 - 10) trzęsienia ziemi,
 - 11) uderzenia pioruna,
 - 12) upadku drzew lub masztów,
 - 13) upadku statku powietrznego,
 - 14) wybuchu,
 - 15) zalania,
 - 16) kradzieży z włamaniem i rabunku.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w namiotach, pokryciach namiotowych i powłokach pneumatycznych,
 - 2) w obiektach pokrytych brezentem,
 - 3) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem mienia z tymczasowych obiektów budowlanych w przypadku niezabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia określonych w załączniku nr 1 do OWU.
5. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na sumy stałe według wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia.
6. W ramach sumy ubezpieczenia tymczasowych obiektów budowlanych, Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe na skutek przepięcia do wysokości 2% łącznej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.
7. W ramach sumy ubezpieczenia tymczasowych obiektów budowlanych, Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe w mieniu znajdującym się w tymczasowym obiekcie budowlanym na skutek kradzieży z włamaniem i rabunku do wysokości 10% łącznej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.
8. Maksymalna suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 500.000 PLN.
9. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
10. Wysokość i rozmiar szkody w tymczasowych obiektach budowlanych ustala się według zasad określonych w § 20.
11. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 15% wartości szkody, jednak nie mniej niż 1.000 PLN.
12. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 3

Ubezpieczenie od szkód na skutek prowadzenia prac budowlano-montażowych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu podczas prowadzenia prac budowlano-montażowych, które nie wymagają pozwolenia na budowę.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) usunięcia lub naruszenia konstrukcji dachu,
 - 2) prowadzenia prac ziemnych,
 - 3) braku lub niewłaściwego zabezpieczenia wykonywanych prac budowlanych lub montażowych,
 - 4) użycia wyrobów budowlanych nie dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub nie dopuszczonych do jednostkowego stosowania w danym obiekcie budowlanym,
 - 5) działania osób nieposiadających stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania danego rodzaju prac budowlano-montażowych.

3. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności wynosi 300.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
5. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 4

Ubezpieczenie od aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów i zamieszek społecznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3 OWU, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie określone w umowie ubezpieczenia i stanowiące własność Ubezpieczonego, lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, od szkód powstałych na skutek aktów terrorystycznych, strajków, rozruchów i zamieszek społecznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie ubezpieczone od pożaru i innych zdarzeń losowych oraz sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk.
3. Przez akty terrorystyczne rozumie się działanie jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy i/lub groźby ich użycia, popełnione z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych, z zamiarem wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego.
4. Przez strajki, rozruchy i zamieszki społeczne rozumie się:
 - 1) wspólne działanie osób podejmowane w celu zakłócenia porządku publicznego (niezależnie od związku ze strajkiem),
 - 2) działanie legalnych władz zmierzające do stłumienia zakłóceń porządku publicznego, zapobieżenia strajkom i rozruchom społecznym lub zminimalizowania ich skutków,
 - 3) działanie strajkujących pracowników.
5. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód:
 - 1) wynikłych z całkowitego lub częściowego zaprzestania robót, opóźnień lub zakłóceń działalności,
 - 2) będących pośrednim następstwem szkód w mieniu.
6. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
7. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300.000 PLN.
8. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
9. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 5

Ubezpieczenie od zepsucia na skutek nieodpowiedniej temperatury

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek zepsucia się środków obrotowych przechowywanych w urządzeniach chłodniczych w bezpośrednim następstwie obniżenia lub podwyższenia temperatury na skutek:
 - 1) awarii urządzenia chłodniczego, w którym przechowywane są ubezpieczone środki obrotowe,
 - 2) przerwy w dostawie energii elektrycznej trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny,
 - 3) uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej pożarem lub innym zdarzeniem losowym objętym ochroną ubezpieczeniową.
2. Ubezpieczeniem objęte są środki obrotowe, które zgodnie z wymogami producenta lub dostawcy powinny być przechowywane w temperaturze 4 stopni Celsjusza lub niższej.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:
 - 1) zepsucia się środków obrotowych przechowywanych pomimo upływu ich daty ważności/terminu przydatności do spożycia,
 - 2) zepsucia się środków obrotowych na skutek niewłaściwego przechowywania,

- 3) uszkodzenia opakowań,
- 4) planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
- 5) przerw w dostawie energii elektrycznej wynikającej z niewywiązania się z płatności wobec dostawcy energii.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300.000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych.
6. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 300 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 6

Ubezpieczenie maszyn od szkód elektrycznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w czynnych i zainstalowanych na stanowiskach pracy maszynach i urządzeniach elektroenergetycznych, jak również podczas napraw, remontów oraz montażu i demontażu.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody spowodowane bezpośrednio przez:
 - 1) nieprawidłowe funkcjonowanie sieci elektrycznej, w tym przepięcie, przetężenie, brak jednej z faz lub niewłaściwe parametry prądu,
 - 2) wyładowania atmosferyczne.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje ochroną:
 - 1) elektroenergetycznych linii przesyłowych,
 - 2) liczników, mierników, styczników, przekaźników termicznych, wkładek topikowych, czujników, odgromników, żarówek, lamp, grzejnych urządzeń elektrycznych oraz części i elementów, których czas prawidłowego funkcjonowania jest krótszy od trwałości maszyny,
 - 3) transformatorów eksploatowanych powyżej 25 lat,
 - 4) szkód, za które na mocy przepisów prawa jest odpowiedzialny producent, sprzedawca, przewoźnik, spedytor, dostawca, warsztat naprawczy,
 - 5) szkód powstałych wskutek prób, doświadczeń i eksperymentów dokonywanych w nadzwyczajnych dla danego urządzenia warunkach,
 - 6) szkód powstałych w urządzeniach i maszynach elektroenergetycznych objętych ochroną ubezpieczeniową, w których - w okresie bezpośrednio poprzedzającym zaistnienie szkody - nie przeprowadzono okresowych badań eksploatacyjnych, uregulowanych odpowiednimi przepisami i normami branżowymi,
 - 7) szkód powstałych w wyniku naturalnego zużycia urządzeń i maszyn elektroenergetycznych lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn,
 - 8) szkód powstałych wskutek wad i usterek znanych Ubezpieczającemu i Ubezpieczonemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
 - 9) szkód w elementach maszyn i urządzeń uszkodzonych mechanicznie, chyba że szkody mechaniczne powstały w następstwie uszkodzeń elektrycznych,
 - 10) szkód powstałych w wyniku awarii.
4. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300.000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych.
6. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 7

Ubezpieczenie maszyn od awarii

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach i urządzeniach zainstalowanych w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, sprawnych i użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem, dla których testy próbne zostały zakończone z wynikiem pozytywnym.

2. Ochrona obejmuje szkody powstałe w czynnych i zainstalowanych na stanowiskach pracy maszynach i urządzeniach, jak również podczas napraw, remontów oraz montażu i demontażu, z zastrzeżeniem, że w przypadku demontażu ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana tylko wówczas, gdy zdemontowanie nastąpiło w związku z przeprowadzaniem czyszczeniem, przeglądem lub remontem okresowym – w tym przypadku ochrona trwa również w czasie przemieszczania maszyn i urządzeń na terenie zakładu oraz podczas następującego niezwłocznie po nich ponownego ich montażu.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje nagłe, nieprzewidziane, przypadkowe i niezależne od woli Ubezpieczonego fizyczne uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia lub jego części, powodującego konieczność naprawy, wymiany lub odtworzenia powstałe z jakiegokolwiek przyczyny, w tym:
 - 1) błędów w obsłudze, niezręczności lub niedbalstwa,
 - 2) wad materiałowych i odlewniczych,
 - 3) błędów projektowych, konstrukcyjnych, montażowych lub wadliwego wykonania,
 - 4) braku wody w kotłach,
 - 5) rozerwania z powodu działania siły odśrodkowej pochodzącej z wnętrza maszyny/urządzenia.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) szkód, za które na mocy przepisów prawa jest odpowiedzialny producent, sprzedawca, przewoźnik, spedytor, dostawca, warsztat naprawczy,
 - 2) szkód powstałych wskutek prób, doświadczeń i eksperymentów, dokonywanych w nadzwyczajnych dla danego urządzenia warunkach,
 - 3) szkód powstałych w maszynach i urządzeniach elektroenergetycznych objętych ochroną ubezpieczeniową, w których - w okresie bezpośrednio poprzedzającym zaistnienie szkody - nie przeprowadzono okresowych badań eksploatacyjnych, uregulowanych odpowiednimi przepisami i normami branżowymi,
 - 4) szkód powstałych w wyniku naturalnego zużycia maszyn i urządzeń elektroenergetycznych lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn i urządzeń,
 - 5) szkód powstałych wskutek wad i usterek, o których Ubezpieczający/Ubezpieczony wiedział przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
 - 6) maszyn i urządzeń, które są starsze niż 10 lat od daty ich produkcji,
 - 7) szkód powstałych w sprzęcie elektronicznym, z zastrzeżeniem, że wyłączenie to nie dotyczy części elektronicznych stanowiących integralne części ubezpieczonych maszyn i urządzeń,
 - 8) szkód w wymiennych elementach maszyn i urządzeń oraz narzędziach i środkach/materiałach eksploatacyjnych i częściach, które ze względu na przeznaczenie i charakter pracy powinny podlegać regularnej wymianie w trakcie czynności konserwacyjnych, w tym wiertła, noże, ostrza, brzeszczoty, piły, młoty do kruszenia, stemple, elektrody, żarówki, filtry, wkładki topikowe, bezpieczniki, formy odlewnicze i wtryskowe, matryce, obmurza, kotłów, wykładziny i powłoki ogniotrwałe, ruszty, paleniska, dysze palników, elementy z gumy, filcu, sit i tkanin, taśmy, smary, oleje i paliwa).
5. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 300.000 PLN i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych.
7. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 1.000 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 8

Ubezpieczenie mienia od kradzieży zwykłej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową mienia objętego ubezpieczeniem od kradzieży z włamaniem i rabunku o szkody powstałe wskutek kradzieży zwykłej.
2. Przez kradzież zwykłą rozumie się zabór mienia objętego ochroną w celu jego przywłaszczenia bez dokonania włamania przez sprawców włamania.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) wartości pieniężnych,
 - 2) środków obrotowych,

- 3) niskocennych składników majątku,
- 4) mienia utraconego w niewyjaśnionych okolicznościach,
- 5) mienia, którego brak stwierdzono w trakcie inwentaryzacji,
- 6) mienia podczas wyjazdów poza miejsce ubezpieczenia wskazane w umowie ubezpieczenia.
4. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest limit odpowiedzialności określony w umowie ubezpieczenia.
5. Limit odpowiedzialności Towarzystwa określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalny limit odpowiedzialności Towarzystwa stanowi 10% sumy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku nie więcej niż 5.000 PLN.
7. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 9

Ubezpieczenie zewnętrznych elementów od kradzieży zwykłej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o kradzież zwykłą zewnętrznych elementów budynków, lokali i budowli, które ze względu na swoje przeznaczenie są zamontowane na stałe na zewnątrz budynków, lokali i budowli za które uważa się: neony, szyldy reklamowe, zewnętrzne elementy telewizji przemysłowej, rynny i rury spustowe, parapety zewnętrzne, zabudowy balkonów, loggii i tarasów, balustrady, zewnętrzne elementy oświetleniowe, anteny wszelkiego rodzaju (w tym satelitarne, telewizyjne i radiowe), kamery, markizy, rolety, kraty i okiennice, natynkowe elementy instalacji: piorunochronnej, alarmowej, domofonowej, wideo-domofonowej, klimatyzacji oraz klimatyzatory i siłowniki bram, pompy ciepła, mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii (OZE).
2. Przez kradzież zwykłą rozumie się zabór zewnętrznych elementów wskazanych w ust. 1 w celu przywłaszczenia, po ich uprzednim demontażu siłą lub przy użyciu narzędzi, bez dokonania przez sprawców włamania.
3. Ochrona obowiązuje pod warunkiem, że:
 - 1) teren, na którym znajdują się budynki, lokale i budowle z elementami zewnętrznymi jest ogrodzony, oświetlony w porze nocnej oraz dozorowany poza godzinami pracy,
 - 2) zewnętrzne elementy elektroniczne oraz zewnętrzne elementy urządzeń klimatyzacyjnych są zamontowane na budynku/ budowlu na wysokości nie mniejszej niż 2,5 metra od poziomu terenu lub na dachu budynku (niniejsze postanowienie nie dotyczy siłowników bram).
4. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
5. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
6. Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 20.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia i nie więcej niż suma ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem.
7. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 500 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 10

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt i wykonane usługi

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z:
 - a) wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonego w umowie ubezpieczenia produktu, jeżeli wprowadzający do obrotu produkt odpowiedzialny jest za wady tego produktu i w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązany jest do naprawienia wyrządzonych tego tytułu szkód,
 - b) wyrządzone wadliwym wykonaniem prac lub usług przekazanych odbiorcy.
2. Za produkt uważa się każdą rzecz ruchomą, choćby została połączona z inną rzeczą z wyjątkiem:

- 1) surowców rolnych, przez które rozumie się nieprzetworzone produkty ziemi, hodowli, rybołówstwa,
- 2) produktów łowiectwa,
- 3) a także surowców energetycznych i energii.
3. Towarzystwo nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową produktów farmaceutycznych.
4. Przez wprowadzenie produktu do obrotu należy rozumieć udostępnienie produktu konkretnej osobie w drodze przejścia faktycznego władztwa nad produktem.
5. Wprowadzenie do obrotu produktu z wadą, o której producent wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć traktowane jest przez Towarzystwo jako вина umyślna.
6. Wszystkie szkody powstałe w wyniku wprowadzenia do obrotu produktów z tą samą wadą (szkoda seryjna) lub powstałe z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę, niezależnie od liczby poszkodowanych, a za datę powstania szkody dla celów likwidacyjnych, przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody.
7. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia i szkody zaistniałe w okresie ubezpieczenia w Towarzystwie i powstałe w wyniku prowadzonej działalności przez Ubezpieczonego.
8. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) niebędące następstwem szkody na osobie lub rzeczowej,
 - 2) spowodowane przez wadliwy produkt, jeżeli zostanie on połączony, zmieszany z innymi produktami lub w inny sposób przerobiony,
 - 3) spowodowane przez wadliwy produkt, jeżeli został on poddany dalszej obróbce,
 - 4) spowodowane przez produkt wytworzony, przerobiony lub obrobiony za pomocą maszyn lub urządzeń wadliwych wprowadzonych do obrotu przez Ubezpieczonego,
 - 5) powstałe wskutek montażu lub demontażu wadliwego produktu,
 - 6) w postaci kosztów wycofania wadliwego produktu z rynku i zastąpienia go produktem wolnym od wad,
 - 7) w samym produkcie,
 - 8) objęte rękojmią lub gwarancją,
 - 9) polegające na utracie korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem,
 - 10) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy produktu,
 - 11) spowodowane przez produkty zawierające azbest, formaldehyd lub dioksyny, a także zawierające materiały wybuchowe,
 - 12) spowodowane przez produkty zawierające krew, osocze, substancje krwiopochodne,
 - 13) wyrządzone przez produkt wykorzystywany do celów medycznych zawierający silikon lub kosmetycznych,
 - 14) spowodowane przez produkt, który przed wprowadzeniem go na rynek nie został sprawdzony i nie posiada wymaganych odpowiednimi przepisami atestów/certyfikatów,
 - 15) spowodowane użytkowaniem produktu niezgodnym z instrukcją producenta,
 - 16) spowodowane przez produkt niepełnowartościowy i posiadający o tym informację,
 - 17) powstałe przez produkt wykorzystywany w przemyśle lotniczym, motoryzacyjnym lub kosmicznym,
 - 18) powstałe w wyniku niedostarczenia energii lub dostarczenia energii o niewłaściwych parametrach,
 - 19) spowodowane wadliwym produktem wykorzystanym przez kontrahenta Ubezpieczonego do wytworzenia produktu finalnego,
 - 20) powodujące roszczenia wzajemne między producentami lub dystrybutorami,
 - 21) powstałe wskutek użycia produktu, dla którego ustalony okres użytkowania już upłynął.
9. Niezależnie od wymienionych wyżej wyłączeń zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody spowodowane przez produkt niebezpieczny zbyty przez Ubezpieczonego, jeżeli w ciągu miesiąca od daty zawiadomienia Ubezpieczonego o szkodzie wskazał on poszkodowanemu osobę i adres producenta tego produktu lub każdą inną osobę, która odpowiada jak producent. Także wskazanie przez Ubezpieczonego osoby, od której on sam nabył niebezpieczny produkt w przypadku braku wiedzy o producencie, zwalnia Towarzystwo od odpowiedzialności.
10. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli jest ograniczona do limitu 300.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
11. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
12. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 10% należnego odszkodowania, nie mniej niż 1.000 PLN

13. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.

Klauzula nr 11

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako pracodawcy za szkody na osobie poniesione przez pracownika na skutek wypadku przy pracy zaistniałego w okresie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową Towarzystwa nie są objęte roszczenia regresowe jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadków przy pracy.
3. Za wypadek przy pracy uważa się wypadek w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a za nieszczęśliwy wypadek w drodze do lub z pracy uważa się wypadek w rozumieniu ustawy dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. . Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:
 - 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
 - 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
 - 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.
4. Towarzystwo w granicach ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej wypłaca poszkodowanemu pracownikowi lub członkom jego rodziny w przypadku śmierci pracownika odszkodowanie przysługujące po pomniejszeniu o świadczenie należne poszkodowanemu/uprawnionemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
5. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) gdy poszkodowany pracownik po zdarzeniu odmówił poddania się badaniom zawartości alkoholu we krwi na żądanie policji, pracodawcy lub upoważnionej przez niego osoby,
 - 2) gdy Ubezpieczony mógł a nie skierował pracownika na badanie zawartości alkoholu we krwi, a z okoliczności wynika, że w chwili wypadku pracownik znajdował się pod wpływem alkoholu, co było przyczyną szkody,
 - 3) których źródłem są choroby zawodowe, zawał serca lub udar mózgu,
 - 4) gdy Ubezpieczony dopuścił pracownika do pracy, mimo braku wymaganych badań.
7. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 300.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
8. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych świadczeń.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Klauzula nr 12

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wzajemnej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie lub rzeczowe wyrządzone innemu Ubezpieczonemu w ramach tej samej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej podmiotom dokładnie określonym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia lub w załączniku do dokumentu ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone przez producenta innemu producentowi,

- 2) wyrządzone przez pracodawcę pracownikom niezależnie od formy ich zatrudnienia lub przez pracowników pracodawcy,
- 3) w mieniu będącym przedmiotem wykonywanych prac budowlanych lub montażowych i wszelkim sprzęcie oraz urządzeniach służących do ich wykonania.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 300.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
6. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 13

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za podwykonawców

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie lub rzeczowe wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego w ramach wykonywania przez nich na podstawie pisemnej umowy prac lub usług w imieniu i na rzecz Ubezpieczonego i w zakresie ubezpieczonej przez niego działalności.
2. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powodujące roszczenia pomiędzy Ubezpieczonym a podwykonawcami o ile Ubezpieczony i podwykonawcy nie rozszerzyli zakresu ubezpieczenia o postanowienia zawarte w klauzuli nr 12 rozszerzającej ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność wzajemną.
4. Towarzystwo zachowuje prawo do dochodzenia roszczeń regresowych z tytułu wypłaconego odszkodowania w stosunku do podwykonawców.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 300.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
6. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 14

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia powierzonego mu w celu naprawy, czyszczenia lub innej podobnej usługi wykonywanej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub zawodowej powstałe w okresie ubezpieczenia.
2. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na utracie mienia wynikającej z innej przyczyny niż zniszczenie lub uszkodzenie,
 - 2) wynikające z normalnego zużycia,
 - 3) powstałe w pojazdach podczas jazd wykonywanych przez kierowcę nieposiadającego uprawnień do prowadzenia pojazdów lub bez uzyskania zgody Ubezpieczonego na wykonanie jazdy próbnej,
 - 4) powstałe na skutek wydania mienia przez Ubezpieczonego nieuprawnionej osobie.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 200.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
5. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN, z zastrzeżeniem, że franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w pojazdach mechanicznych oraz polegających na utracie rzeczy wynosi 1.000 PLN.

7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 15

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynajmującego i/lub najemcy

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody:
 - rzeczowe w mieniu najemcy powstałe w związku z posiadaniem stanowiącego własność Ubezpieczonego budynku lub ich części składowych – lokali, pomieszczeń lub mienia ruchomego, które Ubezpieczony udostępnił do użytkowania na podstawie pisemnej umowy, i/lub
 - wyrządzone w budynkach lub ich częściach składowych – lokalach, pomieszczeniach lub w mieniu ruchomym, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie pisemnej umowy najmu, dzierżawy lub użytkowania.
- Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia.
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - polegające na utracie mienia nie będącej wynikiem jej zniszczenia lub uszkodzenia,
 - w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
 - spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy wynajmu lub bez koniecznego pozwolenia,
 - związane z wynajmowaniem nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
- Ponadto, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej:
 - wynajmującego** nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego generalnych lub bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji:
 - instalacji i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania
 - lub klimatyzacyjnych, do których był on zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów lub zawartej umowy,
 - powstałe wskutek prowadzenia robót budowlanych,
 - najemcy** nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - w urządzeniach, instalacjach nie stanowiących części składowej budynku, lokalu lub ich części składowych,
 - wynikłe z niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia całości lub części należności z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, w tym kosztów eksploatacji.
- Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 300.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
- Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz postanowienia umowy, na podstawie której Ubezpieczony udostępnił nieruchomość lub mienie do użytkowania.

Klauzula nr 16

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w środowisku naturalnym

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za nagle, niespodziewane, pojedyncze i niezależnie od woli Ubezpieczonego szkody powstałe w wyniku wprowadzenia do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych (emisja).
- Przez substancje niebezpieczne należy rozumieć jakiegokolwiek stałe, ciekłe, lotne środki drażniące lub zanieczyszczające, w tym: dymy, wyziewy, sadze, opary, kwasy, zasady, chemikalia, odpady, grzyby, wirusy, bakterie lub inne toksyny.
- Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ubezpieczeniem na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
- Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 50% ogólnej sumy gwarancyjnej i nie więcej niż 200.000 PLN.

- Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
- Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - w sytuacji, gdy przedostanie się substancji niebezpiecznej do powietrza, wody lub gruntu zostało stwierdzone przez Ubezpieczonego lub inne osoby po upływie 168 godzin od chwili rozpoczęcia procesu przedostania,
 - w sytuacji, gdy przyczyna procesu przedostania się substancji niebezpiecznych nie została stwierdzona protokołem służby ochrony środowiska, Policji lub straży pożarnej,
 - w postaci kosztów usuwania lub neutralizacji substancji niebezpiecznych z nieruchomości (w tym zabudowań, wody lub gruntu), które stanowią własność Ubezpieczonego lub znajdują się pod jego kontrolą,
 - z tytułu odpowiedzialności ponoszonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
 - wyrządzone w związku z wykonywaniem transportu poza terenem przedsiębiorstwa Ubezpieczonego (w tym w związku z procesem załadunku, przeładunku lub wyładunku).
- Wszelkie roszczenia wynikające z niniejszej klauzuli muszą być niezwłocznie zgłoszone do Towarzystwa, nie później niż w ciągu 30 dni od rozpoczęcia przedostawania się substancji niebezpiecznych do powietrza, wody lub gruntu.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 17

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za czyste straty finansowe

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody mające postać czystych strat finansowych będących następstwem realizacji zadań zgodnych z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej.
- Przez czyste straty finansowe rozumie się straty finansowe niebędące wynikiem szkody na osobie lub szkody rzeczowej.
- Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69 zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe w następstwie działalności nieobjętej umową ubezpieczenia,
 - związane z popełnieniem przestępstwa przez pracownika Ubezpieczonego, w tym uzyskania korzyści majątkowej,
 - związane ze stosunkiem pracy,
 - związanych z decyzją podjętą przez pracownika Ubezpieczonego poza zakresem sprawowanej przez niego funkcji i udzielonych mu kompetencji,
 - wynikające z naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, zwalczania nieuczciwej konkurencji lub przepisów prawa antymonopolowego,
 - będące skutkiem braku środków finansowych Ubezpieczonego,
 - powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.
- Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
- Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli jest ograniczona do limitu 100.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
- Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
- Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 10% wartości szkody, jednak nie mniej niż 1.000 PLN.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 18

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej farmaceuty i technika farmacji

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną farmaceuty i technika farmacji za szkody na osobie i rzeczowe powstałe w związku z wykonywaniem czynności zawodowych.
- Przez farmaceutę rozumie się osobę posiadającą tytuł magistra farmacji z prawem do wykonywania zawodu farmaceuty, a przez technika farmacji rozumie się osobę posiadającą specjalistyczne wykształcenie farmaceutyczne na poziomie średnim.

3. Na podstawie niniejszej klauzuli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody:
 - 1) związane z wydaniem leku niewłaściwego,
 - 2) związane z wydaniem leku, którego termin ważności minął,
 - 3) związane z przygotowaniem leków recepturowych.
4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69 zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe wskutek świadomego naruszenia przez Ubezpieczającego obowiązujących przepisów prawa,
 - 2) wyrządzone przez osoby nieposiadające uprawnień do wykonywania zawodu,
 - 3) powstałe przez zastosowanie do wytworzenia leków recepturowych składników lub materiałów, o których Ubezpieczający wiedział lub wiedzieć powinien, iż są one szkodliwe lub nie są dopuszczone do stosowania,
 - 4) wynikające z niezabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia substancji chemicznych, biologicznych i radioaktywnych lub ich przechowywania niezgodnie z obowiązującymi normami.
5. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
6. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli jest ograniczona do limitu 100.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
7. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
8. W każdej szkodzie obowiązuje franszyza redukcyjna w wysokości 10% należnego odszkodowania nie mniej niż 1 000 PLN.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 19

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach wniesionych przez gości do hotelu

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu prowadzenia działalności hotelarskiej za szkody w rzeczach wniesionych do hotelu, motelu, pensjonatu lub domu wycieczkowego przez gości tj. przez osoby korzystające z tych obiektów.
2. Limit odpowiedzialności dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach ogólnej sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia, określonej w umowie ubezpieczenia.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku wartości pieniężnych, dokumentów, dzieł sztuki i antyków,
 - 2) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie rzeczy pozostawionych przez gości w holach i korytarzach hotelowych,
 - 3) w rzeczach gości oddanych na przechowanie,
 - 4) w pojazdach gości, ich wyposażeniu i rzeczach w nich pozostawionych.
4. Towarzystwo nie odpowiada za jakiegokolwiek szkody powstałe na terenie odrębnie działających placówek handlowych i usługowych znajdujące się na terenie hotelu, motelu, pensjonatu lub domu wycieczkowego.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa za szkody, o których mowa w niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu 20.000 PLN i nie więcej niż do wysokości ogólnej sumy gwarancyjnej.
6. Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 20

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej, pełniących te funkcje w okresie ubezpieczenia za szkody w postaci strat rzeczywistych, z wyłączeniem utraconych korzyści.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego z tytułu wykonywania obowiązków członka władz lub prokurenta wspólnoty mieszkaniowej za szkody wyrządzone wspólnocie mieszkaniowej będące następstwem zdarzeń ubezpieczeniowych powstałych w okresie ubezpieczenia.

3. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69 zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego,
 - 2) wyrządzone zdarzeniami ubezpieczeniowymi, o których ubezpieczony wiedział w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
 - 3) powstałe w wyniku utraty przez Ubezpieczonego dokumentów, gotówki lub papierów wartościowych,
 - 4) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości będącej tajemnicą handlową,
 - 5) wynikające z okoliczności, o których wystąpieniu Ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien w chwili zawierania niniejszej umowy,
 - 6) wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczonego,
 - 7) których roszczenie jest wynikiem zniesławienia lub oszczerstwa dokonanego przez Ubezpieczonego,
 - 8) wynikłe z decyzji podjętych przez Ubezpieczonego w zakresie sprawowanej przez niego funkcji, za które ubezpieczony uzyskał korzyść dla siebie lub innych osób albo dążył do jej uzyskania,
 - 9) wynikające z roszczeń pomiędzy członkami władz wspólnoty (byłymi, obecnymi, przyszłymi),
 - 10) będące następstwem wyboru, treści, zawarcia/braku zawarcia lub kontynuacji jakiegokolwiek umowy ubezpieczenia na rzecz wspólnoty albo jej pracowników, w tym programu ubezpieczeń na życie lub emerytalnych, włącznie z pracowniczymi funduszami emerytalnymi,
 - 11) za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności wprowadzającego zobowiązanie do osiągnięcia rezultatu w miejsce zobowiązania do starannego działania,
 - 12) wynikłe z działań podjętych po wszczęciu postępowania upadłościowego wspólnoty,
 - 13) polegające na zapłacie: należności publicznoprawnych w tym podatków, wszelkich kar umownych, pieniężnych, grzywnien sądowych i administracyjnych, a także obowiązku naprawienia szkody, nałożonych na Ubezpieczonego lub na wspólnotę orzeczonych wyrokiem karnym,
 - 14) powodujące roszczenia dochodzone przed sądami zagranicznymi lub związane naruszeniem prawa obcego,
 - 15) wynikające z decyzji podjętej po spożyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka (narkotyków, leków psychotropowych), albo w stanie wyłączającym swobodne lub świadome podjęcie decyzji, o ile stwierdzony został związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy stanem Ubezpieczonego a zdarzeniem powodującym szkodę,
 - 16) nie związane ze sprawowaniem funkcji lub wykonywaniem czynności zawodowych przez Ubezpieczonego w ramach przyznanych kompetencji przez przepisy prawa,
 - 17) wynikające z odpowiedzialności cywilnej pracodawcy,
 - 18) wynikające z przekroczenia udzielonych pełnomocnictw, kompetencji,
 - 19) spowodowane naruszeniem ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
4. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
5. Suma gwarancyjna Limit odpowiedzialności ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 300 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 21

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej władz i prokurentów Spółdzielni Mieszkaniowej

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną członków zarządu, rady nadzorczej lub prokurentów niebędących członkiem władz spółdzielni mieszkaniowej, z wyłączeniem likwidatora, z tytułu strat rzeczywistych z wyłączeniem utraconych korzyści.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego z tytułu wykonywania obowiązków członka władz lub prokurenta spółdzielni mieszkaniowej za szkody wyrządzone spółdzielni mieszkaniowej będące następstwem zdarzeń ubezpieczeniowych powstałych w okresie ubezpieczenia.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o zmianach personalnych członków władz spółdzielni

- lub prokurentów w zakresie zawartej umowy, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia dokonania tych zmian. Nowo powołanym członkom władz i prokurentom Towarzystwo nie udziela ochrony, chyba że strony dokonają zmiany umowy w formie pisemnej.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do członków władz i prokurentów:
 - 1) rozpoczyna się od dnia powołania ich na stanowisko/funkcję, nie wcześniej niż od dnia wskazanego w polisie, jako początek okresu ubezpieczenia,
 - 2) kończy się z dniem zakończenia sprawowania funkcji/stanowiska, zawieszenia prawa do wykonywania funkcji/stanowiska, pozbawienia prawa do wykonywania funkcji/stanowiska, nie później niż z dniem wskazanym w polisie jako koniec okresu ubezpieczenia.
 5. Odpowiedzialnością Towarzystwa objęte są szkody ze zdarzeń ubezpieczeniowych powstałych w okresie trwania umowy ubezpieczenia, choćby zostały zgłoszone po tym okresie, jednakże przed upływem terminów przedawnienia.
 6. Jeżeli wobec Ubezpieczonego ma zastosowanie ograniczenie odpowiedzialności pracowniczej wynikające z przepisów prawa, zakres odpowiedzialności Towarzystwa ogranicza się do wysokości roszczeń przysługujących pracodawcy wobec pracownika.
 7. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego,
 - 2) zdarzeniami ubezpieczeniowymi, o których ubezpieczony wiedział w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
 - 3) powstałe w wyniku utraty przez Ubezpieczonego dokumentów, gotówki lub papierów wartościowych,
 - 4) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości będącej tajemnicą handlową,
 - 5) wynikające z okoliczności, o których wystąpieniu Ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien w chwili zawierania niniejszej umowy,
 - 6) wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczonego,
 - 7) których roszczenie jest wynikiem zniesławienia lub oszczerstwa dokonanego przez Ubezpieczonego,
 - 8) wynikłe z decyzji podjętych przez Ubezpieczonego w zakresie sprawowanej przez niego funkcji, za które ubezpieczony uzyskał korzyść dla siebie lub innych osób albo dążył do jej uzyskania,
 - 9) wynikające z roszczeń pomiędzy członkami władz spółdzielni (byłymi, obecnymi, przyszłymi),
 - 10) będące następstwem wyboru, treści, zawarcia/braku zawarcia lub kontynuacji jakiejkolwiek umowy ubezpieczenia na rzecz spółdzielni albo jej pracowników, w tym programu ubezpieczeń na życie lub emerytalnych, włącznie z pracowniczymi funduszami emerytalnymi,
 - 11) za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności wprowadzającego zobowiązanie do osiągnięcia rezultatu w miejsce zobowiązania do starannego działania,
 - 12) wynikłe z działań podjętych po wszczęciu postępowania upadłościowego spółdzielni,
 - 13) polegające na zapłacie: należności publicznoprawnych w tym podatków, wszelkich kar umownych, pieniężnych, grzywn sądowych i administracyjnych, a także obowiązku naprawienia szkody, nałożonych na Ubezpieczonego lub na spółdzielnię orzeczonych wyrokiem karnym,
 - 14) powodujące roszczenia dochodzone przed sądami zagranicznymi lub związane naruszeniem prawa obcego,
 - 15) wynikające z decyzji podjętej po spożyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka (narkotyków, leków psychotropowych), albo w stanie wyłączającym swobodne lub świadome podjęcie decyzji, o ile stwierdzony został związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy stanem Ubezpieczonego a zdarzeniem powodującym powstaniem szkody;
 - 16) nie związane ze sprawowaniem funkcji lub wykonywaniem czynności zawodowych przez Ubezpieczonego w ramach przyznanych kompetencji przez przepisy prawa oraz postanowienia statutu spółdzielni,
 - 17) wynikające z odpowiedzialności cywilnej pracodawcy,
 - 18) wynikające z przekroczenia udzielonych pełnomocnictw, kompetencji,
 - 19) spowodowane naruszeniem ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
 8. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
 9. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.
 10. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 300 PLN.
 11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 22

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń

1. W ramach ubezpieczenia wariantu standard, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń.
2. Na podstawie niniejszej klauzuli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe na skutek chorób zakaźnych i zakażeń, które mogą zostać przeniesione za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku, gdy:
 - 1) substancja lub czynnik zawiera wirus, bakterię, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy,
 - 2) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przenoszenie drogą powietrzną, poprzez kontakt z płynami ustrojowymi, kontakt z jakimikolwiek powierzchniami lub przedmiotami, ciałami stałymi, cieczami lub gazami lub pomiędzy organizmami.
3. Na podstawie niniejszej klauzuli ochroną objęte są szkody powstałe na skutek przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w tym zakażenia wirusem HIV i wirusami hepatotropowymi powodującymi wirusowe zapalenie wątroby (WZW).
4. Ochrona udzielana jest jeśli zachowane były zasady higieny w profilaktyce chorób zakaźnych i zakażeń.
5. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za:
 - 1) szkody, jeżeli Ubezpieczający nie przestrzegał wymogów higieniczno-sanitarnych lub procedur w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym lub zakażeniom, przewidzianych przepisami prawa w zakresie działalności wykonywanej przez Ubezpieczonego,
 - 2) szkody związane z, lub oparte na niewłaściwie podjętych lub zaniechanych działaniach w zakresie kontrolowania, zapobiegania, tłumienia lub reagowania w jakimkolwiek innych sposób na choroby zakaźne lub zakażenia,
 - 3) szkody spowodowane bezpośrednio lub związane z jakąkolwiek rzeczywistą lub domniemaną chorobą zakaźną lub zagrożeniem stwarzanym przez taką chorobę powstałą w trakcie trwania epidemii lub pandemii:
 - a) za epidemię uważa się stan wystąpienia choroby zakaźnej u dużej liczby osób w danej społeczności, regionie lub populacji potwierdzony przez jakiegokolwiek uprawniony organ krajowy lub lokalny,
 - b) za pandemię uważa się epidemię, która wystąpiła lub rozprzestrzeniła się na więcej niż jeden kraj lub kontynent, a także stan zagrożenia międzynarodowego zdrowia publicznego ogłoszony przez Światową Organizację Zdrowia (WHO),
 - 4) szkody spowodowane przeniesieniem choroby Creutzfeldta Jacoba lub innych encefalopatii gąbczastych,
 - 5) szkody na osobie powstałe z przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia oraz szkody powstałe wskutek choroby zwierząt hodowanych należących do Ubezpieczonego lub sprzedawanych przez Ubezpieczonego, w sytuacji gdy wiedział chorobie lub wiedzieć powinien, w tym za szkody spowodowane przeniesieniem bakterii i wirusów,
 - 6) koszty i wydatki związane ze szkodami wskazanymi w punktach 1 – 5.
 - 7) Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
 - 8) W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 23

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wynikające z zatruc pokarmowych

1. W ramach ubezpieczenia wariantu standard, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody w związku z prowadzeniem punktu gastronomicznego, będące wynikiem zatrucia pokarmowego.
2. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powodujące roszczenia pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem,
 - 2) wynikające z nieprzestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz regulaminów wewnętrznych obowiązujących w zakładzie pracy
 - 3) wyrządzone przez pracowników nie posiadających stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania obowiązków pracowniczych, przy wykonywaniu których została wyrządzona szkoda,
 - 4) polegające na przeniesieniu chorób przez Ubezpieczonego lub jego pracowników, o których istnieniu osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.
3. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 500 PLN.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 24

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy nie podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu

1. W ramach ubezpieczenia wariantu standard, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody za szkody rzeczowe i na osobie spowodowane uczestnikom imprezy nie podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, przeprowadzonej przez Ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia.
2. Za uczestnika imprezy uważa się osobę fizyczną przebywającą na terenie imprezy w czasie jej trwania w charakterze widza.
3. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone wykonawcom biorącym udział w imprezie,
 - 2) wyrządzone przez wykonawców,
 - 3) powstałe w wyniku nieprzestrzegania przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
 - 4) powstałe w wyniku nieprzestrzegania postanowień zawartych w regulaminie danej imprezy,
 - 5) wyrządzone osobom, które przebywały na terenie imprezy w charakterze ochrony lub obsługi, w tym służba zdrowia, policja, ochrona przeciwpożarowa,
 - 6) wynikiem wskutek kradzieży z włamaniem lub kradzieży zwykłej,
 - 7) powstałe w związku z prowadzeniem gastronomii,
 - 8) powstałe w pojazdach lub rzeczach w nich pozostawionych,
 - 9) powstałe w wyniku pokazów pirotechnicznych.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 300 PLN.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 25

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia parkingu strzeżonego

1. W ramach ubezpieczenia wariantu standard, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego w związku z zawieraniem przez niego umów przechowania pojazdów samochodowych na terenie parkingu strzeżonego, powstałe w czasie od momentu przyjęcia pojazdu na parking aż do jego wydania.
2. Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody polegające na:
 - 1) uszkodzeniu lub zniszczeniu pojazdu,
 - 2) kradzieży z włamaniem pojazdu,
 - 3) kradzieży z włamaniem wyposażenia fabrycznego.
3. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 i § 69, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w czasie pozostawiania parkingu bez dozoru przez zatrudnioną w tym celu osobę,
 - 2) powstałe w następstwie nieprzestrzegania przez Ubezpieczonego lub osoby przez niego zatrudnione, obowiązującego regulaminu parkingu,
 - 3) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie rzeczy pozostawionych w pojeździe, nie będących fabrycznym wyposażeniem samochodu,

- 4) polegające na kradzieży z włamaniem pojazdu, w którym pozostawione zostały dokumenty samochodu, karty parkingowe lub inne dokumenty umożliwiające dysponowanie samochodem,
 - 5) powstałe w pojazdach, których drzwi i okna nie były zamknięte w sposób przewidziany konstrukcją pojazdu,
 - 6) powstałe w następstwie dokonywania napraw pojazdu na terenie parkingu,
 - 7) związane z zaparkowaniem pojazdu w miejscu do tego nie przeznaczonym lub spowodowane zaparkowaniem większej ilości pojazdów niż wyznaczonych miejsc do parkowania,
 - 8) wyrządzone przez siły natury, tj. huragan, deszcz, powódź, gradobicie, piorun itp.
4. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej tylko wtedy, gdy parking strzeżony spełnia następujące wymogi:
 - 1) jest strzeżony przez całą dobę,
 - 2) teren parkingu jest ogrodzony w sposób umożliwiający pojazdom wjazd i wyjazd jedynie w miejscu do tego wyznaczonym, zaopatrzonym w szlaban, kolczatkę, łańcuch lub inną zaporę,
 - 3) teren parkingu jest należyście oświetlony,
 - 4) na terenie parkingu znajduje się wymagany właściwymi przepisami sprzęt przeciwpożarowy a Ubezpieczony przestrzega obowiązujących przepisów o ochronie przeciwpożarowej i zapobieganiu wypadkom wybuchu,
 - 5) parking posiada wyznaczone i ponumerowane stanowiska dla samochodów osobowych i dostawczych,
 - 6) prowadzona przez Ubezpieczonego dokumentacja potwierdza fakt przyjęcia i wydania pojazdu wg rodzaju, marki pojazdu, nr rejestracyjnego z podaniem daty i godziny oraz podpisem osoby przyjmującej i wydającej pojazd,
 - 7) Ubezpieczony wydaje osobie pozostawiającej na parkingu pojazd potwierdzenie przyjęcia z określeniem marki pojazdu i numeru rejestracyjnego,
 - 8) określony jest regulamin korzystania z parkingu i udostępniony korzystającym z parkingu.
 5. W przypadku kradzieży z włamaniem pojazdu Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, tj. po stwierdzeniu kradzieży z włamaniem nie później jednak niż w ciągu 2 godzin powiadomić Policję.
 6. Widoczne uszkodzenia pojazdu powstałe przed przyjęciem na parking winny być odnotowane w dokumentacji, o której mowa w ust. 4 pkt 6.
 7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 1.000 PLN.
 8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU oraz regulamin parkingu strzeżonego.

Klauzula nr 26

Zniesienie lub obniżenie franszzy

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, Towarzystwo zmienia postanowienia dotyczące franszzy określonych w niniejszych OWU.
2. Na podstawie niniejszej klauzuli zostają zniesione franszyzy w następujących ubezpieczeniach:
 - 1) w ubezpieczeniu mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, franszyza określona w § 19 ust. 5,
 - 2) w ubezpieczeniu budynków, lokali i budowli w budowie od pożaru i innych zdarzeń losowych, franszyza określona w § 25 ust. 2,
 - 3) w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, franszyza określona w § 31 ust. 2,
 - 4) w ubezpieczeniu mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), franszyza określona w § 37 ust. 3,
 - 5) w ubezpieczeniu szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia, franszyza określona w § 43 ust. 2,
 - 6) w ubezpieczeniu mienia w transporcie (cargo), franszyza określona w § 49 ust. 5,
 - 7) w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, franszyza określona w § 55 ust. 9,
 - 8) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, franszyza określona w § 69 ust. 4,
 - 9) w ubezpieczeniach na podstawie klauzul dodatkowych o numerach od 3 do 10, 13, 15 i 16 od 19 do 24.
3. Na podstawie niniejszej klauzuli zostają obniżone 50% franszyzy w następujących ubezpieczeniach:
 - 1) w ubezpieczeniu mienia w transporcie (cargo) franszyza określona w § 49 ust. 4,
 - 2) w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk franszyza określona w § 55 ust. 7 i 8,
 - 3) w ubezpieczeniach na podstawie klauzul dodatkowych o numerach 2, 14, 17, 18 oraz 25.
4. Niniejsza klauzula nie ma zastosowania do klauzuli nr 12 OC wzajemnej i tym samym franszyza redukcyjna określona w tej klauzuli pozostaje bez zmian.

5. Niniejsza klauzula nie ma również zastosowania do klauzuli nr 1 Zniesienia konsumpcji sumy ubezpieczenia i klauzuli nr 11 OC pracodawcy, dla których nie określono w OWU franszy.

ZAŁĄCZNIK NR 3 UPROSZCZONA TABELA ŻUŻYCIA TECHNICZNEGO

1. Sposób wyliczania zużycia technicznego dla budynków, budowli, lokali oraz maszyn, urządzeń i wyposażenia na potrzeby ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych:

Rodzaj mienia	Średni roczny stopień zużycia technicznego w %	Wiek graniczny dla wartości odtworzeniowej*
Maszyne, urządzenia i wyposażenie,	8	< 8 lat
OBIEKTY O KONSTRUKCJI NIEPALNEJ		
Budynki/lokale przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej – produkcyjnej		
1) konstrukcja monolityczna	2	< 30 lat
2) konstrukcja mieszana z pokryciem dachowym niepalnym		
3) konstrukcja stalowa z wypełnieniem niepalnym	5	< 10 lat
4) konstrukcja stalowa bez wypełnienia (lekka)		
Budynki/lokale przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej - magazynowej		
1) konstrukcja monolityczna	2,3	< 35 lat
2) konstrukcja mieszana z pokryciem dachowym niepalnym		
3) konstrukcja stalowa z wypełnieniem niepalnym	6	< 15 lat
4) konstrukcja stalowa bez wypełnienia (lekka)		
Budynki/lokale przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej – innej niż produkcyjna i magazynowa		
1) konstrukcja monolityczna	3	< 40 lat
2) konstrukcja mieszana z pokryciem dachowym niepalnym		
3) konstrukcja stalowa z wypełnieniem niepalnym	7	< 20 lat
4) konstrukcja stalowa bez wypełnienia (lekka)		
Budowle		
Budowle niepalne	3	< 30 lat
Budynki/lokale mieszkalne		
1) konstrukcja monolityczna	1	< 50 lat
2) konstrukcja mieszana (niepalna) z pokryciem dachowym niepalnym		
OBIEKTY O KONSTRUKCJI PALNEJ LUB MIESZANEJ PALNEJ		
Budynki przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej - produkcyjnej		
1) konstrukcja stalowa z wypełnieniem palnym	6	< 15 lat
2) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest palny (inny niż drewniany)		
3) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest drewniany (np. konstrukcja dachu)	7	< 10 lat
4) konstrukcja drewniana - w tym częściowa konstrukcja drewniana		

Rodzaj mienia	Średni roczny stopień zużycia technicznego w %	Wiek graniczny dla wartości odtworzeniowej*
Budynki przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej - magazynowej		
1) konstrukcja stalowa z wypełnieniem palnym 2) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest palny (inny niż drewniany)	6	< 15 lat
3) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest drewniany (np. konstrukcja dachu) 4) konstrukcja drewniana - w tym częściowa konstrukcja drewniana	7	< 10 lat
Budynki przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej - innej niż produkcyjna i magazynowa		
1) konstrukcja stalowa z wypełnieniem palnym 2) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest palny (inny niż drewniany)	5	< 20 lat
3) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest drewniany (np. konstrukcja dachu) 4) konstrukcja drewniana - w tym częściowa konstrukcja drewniana	6	< 15 lat
Budowle		
1) konstrukcja palna 2) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest palny	5	< 20 lat
Budynki i lokale mieszkalne		
1) konstrukcja drewniana w tym "kanadyjska" 2) konstrukcja mieszana - w których jeden z elementów jest palny	2	< 25 lat

* wiek mienia możliwy do zakwalifikowania w wartości odtworzeniowej.

- Dla mienia, którego rodzaj prowadzonej działalności może powodować powolną erozję ubezpieczonego przedmiotu ubezpieczenia, przyjmuje się zwiększenie rocznego stopnia zużycia o 100%.
- W przypadku, gdy w ubezpieczonym mieniu został przeprowadzony remont kapitalny/gruntowna modernizacja środka trwałego, do określenia zużycia technicznego przyjmuje się wiek od ostatniego remontu kapitalnego.
- Za remont kapitalny uznaje się**, wykonanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, bez wprowadzania zmian wpływających na charakterystyczne parametry obiektu, jak kubatura, powierzchnia zabudowy czy wysokość, przy czym remont ten musi być przeprowadzony w okresie nie później niż **10 lat** wstecz lub od czasu wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego.
- Remont kapitalny obejmuje:**
 - wymianę:
 - stropów w przypadku stropów drewnianych,
 - dachu łącznie z pokryciem dachowym,
 - pokrycia dachowego,
 - stolarki okiennej i drzwiowej,
 - instalacji elektrycznej,
 - instalacji wodno-kanalizacyjnej,
 - instalacji c.o. łącznie z rurami.

6. Potwierdzenie zakresu wykonanego remontu kapitalnego/modernizacji Ubezpieczony zobowiązany jest udokumentować poprzez przedstawienie:
- 1) w przypadku remontu budynku:
 - a) dokumentację techniczną remontu/modernizacji w przypadku dokonywania zmian elementów konstrukcyjnych, zmiany przeznaczenia obiektu lub jego części, a w pozostałych przypadkach kosztorys rzeczowo-finansowy robót,
 - b) protokoły odbioru określające zakres i poprawność wykonanych robót budowlanych,
 - c) książkę obiektu budowlanego z aktualnymi wpisami oraz protokoły badania stanu technicznego instalacji związanych z obiektem.
 - 2) w przypadku modernizacji maszyny/urządzenia:
 - a) zakres rzeczowo-finansowy wykonanych prac remontowych,
 - b) protokół oceny stanu technicznego maszyny/urządzenia,
 - c) protokół wyceny maszyny/urządzenia.
7. W przypadku, gdy Ubezpieczony nie przedstawi powyższej dokumentacji w procesie likwidacji szkody, Towarzystwo zastrzega sobie prawo do zakwalifikowania ubezpieczonego mienia w wartości rzeczywistej.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym załączniku mają zastosowanie postanowienia OWU.

SIEDZIBA: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13,
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000033284
NIP 526-10-33-426, REGON 012114579
www.tuw.pl